

INTESA SANPAOLO BANKA

Bosna i Hercegovina

2020 Godišnji izvještaj

Naslovna fotografija:

Intesa Sanpaolo Gold Partner of Matera
European Capital of Culture 2019

Strana

Izveštaj Nadzornog odbora	4
Izveštaj Uprave o poslovanju Banke	7
Izveštaj Uprave	10
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	11
Izveštaj nezavisnog revizora	12
Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	17
Izveštaj o finansijskom položaju	19
Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama	20
Izveštaj o novčanim tokovima	22
Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje	24-107

Izveštaj Nadzornog odbora

Finansijski rezultati Banke u 2020. su značajno pogođeni pandemijom Covid-19 i mjerama njenog suzbijanja i zabilježili su važno odstupanje u poređenju sa prethodnom godinom u pogledu rasta obima i metrike profitabilnosti.

Niža poslovna aktivnost od strane pravnih lica i fizičkih lica je rezultirala u značajnom smanjenju novih isplata, što je vodilo do obima kredita stabilno na istom nivou iz 2019.

Kreditni klijentima (neto) su iznosili 1.579 mln BAM na kraju decembra 2020., blago se smanjujući za -0.5% u poređenju sa decembrom 2019. Portfolio kredita stanovništva i krediti korporativnim klijentima su ostali na sličnom nivou kao u 2019. ISP BiH je poslovala bolje od tržišta, rezultirajući povećanjem tržišnog udjela po kreditima od +15 bps na godišnjem nivou.

Depoziti klijenata su zabilježili povećanje od +4.3% naspram 2019. te dostigli 1.584 mln BAM i podržali povećanje depozita pravnih lica od +7% i depozita fizičkih lica od +1.6% na godišnjoj osnovi. Banka je pokazala otpornost i stabilnost u depozitnoj bazi, bez značajnih odliva čak i u najakutnijim fazama pandemije, odražavajući visokoprepoznatu reputaciju na tržištu.

Manjak rasta kreditnog portfolija, u kombinaciji sa konstantnim smanjenjem raspona uzrokovanim rastućim nivoima konkurencije, je proizvelo značajno smanjenje prihoda od kamata, što je samo djelimično nadoknadio efekat restrukturiranja izvora finansiranja i ponovnog definiranja cijena Oročenih depozita stanovništva koje su usvojene u 2. polugodištu 2020. Banka je fokusirala svoju strategiju upravljanja obavezama na poboljšanje profila dospijeca depozita i optimiziranje troška finansiranja, zamjenjujući skupe korporativne depozite

jeftinijim dugoročnim finansiranjem iz Supranacionalnih izvora kako bi se podržali klijenti pogođeni Covidom (60 mln BAM novih izvora finansiranja iz kreditnih linija).

Neto operativni prihod je zabilježio smanjenje od 7.4 mln BAM ili -8.4% na godišnjoj osnovi da bi postigao 80.7 mln BAM, pokretan nižim Neto operativnim prihodom, Neto provizijom i FX prihodom trgovanja.

Promjena u poslovnom okruženju i pogoršanje u makroekonomskim indikatorima uzrokovani pandemijom Covid-19 su vodili padu poslovnih aktivnosti i redukovanju u broju obrađenih operacija. Tok naknada je zabilježio značajno smanjenje od -6.9% u obimima u gotovo svim kategorijama (plaćanja, kartično poslovanje, krediti i devizno poslovanje), kao posljedica nižih komercijalnih tokova i manjka turista.

Poslovanje Banke je bilo pod utjecajem trajnog tržišnog pritiska na stope kreditiranja i povećani trošak plasiranja viška likvidnosti u Centralnu banku, usljed manjka prilika na lokalnom tržištu obveznica.

Smanjenje zarada su djelimično nadoknadili niži operativni troškovi, zahvaljujući efikasnom upravljanju troškovima.

Neto rezervisanja su se povećala za +11 mio BAM naspram prethodne godine, kao posljedica većeg nivoa rezervacija, uglavnom usljed implementacije novih EBA stresnih koeficijenata (ISP zahtjev) i pogoršanja rejtinga Države.

Banka je zabilježila Neto profit od 18.2 mln BAM na kraju godine ili -46.2% niže nego u 2019.

Kvalitet portfolija je bio u rasponu očekivanja, sa omjerom NPL blago smanjenim na nivo od 3.82% te sa adekvatnom pokrivenošću NPL.

Omjer adekvatnosti kapitala Banke se pojačao na 19.62% (bez neto profita iz 2020.), iznad ukupnih regulatornih zahtjeva od 14.5%, što je nivo koji je adekvatan da podrži budući razvoj poslovne aktivnosti.

Čak i u godini sa najvećim izazovima u prethodnoj deceniji, banka je bila profitabilna, očuvala kvalitet aktive, imala čvrstu poziciju likvidnosti i unaprijedila omjer kapitala.

Dok rezultati koje je banka postigla u 2020. treba da budu smatrani dobrim u svjetlu veoma izazovnog ekonomskog okruženja, ciljevi za 2021. ostaju

Izveštaj Nadzornog odbora (nastavak)

ambiciozni, posebno u svjetlu još uvijek nesigurne evolucije pandemije i ekonomskog oporavka. Banka planira da se vrati na nivo profitabilnosti prije Covid-a iz 2019. uz neto profit od 33 mln BAM na kraju 2021. Ovaj cilj se oslanja na značajan rast kreditnog portfolija višim od tržišta, u kombinaciji sa daljom optimizacijom strukture depozita da se smanji trošak finansiranja. Operativna margina se predviđa sa rastom značajno u svim svojim komponentama (prihod od kamata, provizija, i prihod trgovanja), što je rezultat potpore ekonomskog oporavka na svim poslovnim segmentima (domaćinstva i korporativni subjekti). Posebna pažnja se mora posvetiti kreditnom kvalitetu kako bi se održao nizak nivo rizika, posebno u svjetlu podizanja mjera Moratorija.

Tokom 2020. godine, Nadzorni odbor Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu „Banka“) je održao 17 sjednica na sljedeće datume: 28.01.; 19.02.; 04.03.; 23.03.; 15.04.; 28.04.; 21.05.; 24.06.; 21.07.; 30.07.; 13.08.; 17.09.; 23.09.; 21.10.; 27.10.; 16.11.; i 09.12.2020 koje su evidentirane pod rednim brojevima od 1 do 17.

Nadzorni odbor Banke je vršio svoje aktivnosti u skladu sa Zakonom, Statutom Banke i Pravilnikom o radu Nadzornog odbora Banke uz značajnu podršku Uprave, Odbora za reviziju, Odbora za rizike, Odbora za imenovanja i Odbora za naknade.

Na održanim sjednicama, Nadzorni odbor je razmatrao, analizirao i diskutirao o svim procesima u njegovoj nadležnosti, uključujući politike i procedure, pripremljene interno ali i politike zaprimljene od ISP i PBZ. Tokom čitave godine, Nadzorni odbor je analizirao i razmatrao finansijske izvještaje Banke i pratio je aktivnosti interne i eksterne revizije.

Među glavnim stavkama i temama koje je Nadzorni odbor diskutirao je cjelokupna situacija prouzrokovana virusom COVID19 i utjecajima na kreditni rizik Banke, Omjer adekvatnosti kapitala i omjere likvidnosti. Nadzorni odbor će nastaviti da prati ovu stavku, i nastaviti će da poštuje lokalne propise o omjeru adekvatnosti kapitala i omjeru likvidnosti kao i da savjetuje Upravu o daljim aktivnostima.

Nadzorni odbor je također pridavao posebnu pažnju aktivnostima i izvještajima o sprečavanju pranja novca, koje su podnosili Odjel za usklađenost i Odjel za sprečavanje pranja novca.

Tokom 2020. godine, Odbor je pridavao posebnu pažnju ocjeni adekvatnosti internog sistema kontrole Banke, u opštim i specifičnim operativnim oblastima,

i zaprimao je informacije od Uprave i Direkcije interne revizije o potencijalnim i identificiranim slabostima i toku primjene potrebnih korektivnih aktivnosti.

Kontrolne funkcije za upravljanje rizikom i kontrolne funkcije za usklađenost su podnosile izvještaje i informacije Nadzornom odboru na razmatranje, da bi se osiguralo učinkovito uspostavljanje sistema internih kontrola.

Kada su u pitanju lokalni regulatorni zahtjevi, Nadzorni odbor je također zaprimio i razmatrao informacije vezano za procjenu učinkovitosti kontrolnih funkcija u Banci, uključujući adekvatnost procesa. Nadzorni odbor je potvrdio ispravnost aktivnosti koje su te funkcije vršile.

Nadzorni odbor Banke, usvajanjem operativnih izvještaja i izvještaja nezavisnih eksternih revizora, je potvrdio aktivnosti Uprave, i ocijenio ih usklađenim sa zakonima, internim dokumentima, odlukama, politikama, procedurama i programima.

Nadzorni odbor Banke je izvršio i primijenio sve potrebne aktivnosti putem svojih pod-odbora: Odbora za reviziju, Odbora za rizike, Odbora za imenovanja i Odbora za naknade, koji su održavali svoje redovne sjednice tokom godine i pravovremeno informirali Nadzorni odbor o svojim aktivnostima.

Značajno učešće Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke.d.d Bosna i Hercegovina u svim aktivnostima Banke je doprinijelo stabilnosti i održavanju dobre pozicije Banke na tržištu, čime su postignuti primjereni finansijski rezultati.

Što se tiče sastava Nadzornog odbora, tokom 2020. godine, članovi Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo banka d.d. Bosna i Hercegovina su bili: g. Alessio Cioni, (predsjednik), g. Ivan Krolo (zamjenik predsjednika), do 28.08.2020 kada ga je zamijenio g. Matija Birov, g. Miroslav Halužan, g. Gianluca Tiani, g. Andrea Fazzolari, g. Alden Bajgorić (nezavisni član) i g. Massimo Lanza (nezavisni član).

U skladu sa Odlukom o procjeni članova tijela Banke Agencije za bankarstvo FBiH i amandmanima te odluke („Politika“), Odbor za imenovanja je izvršio neophodne procjene u skladu sa Politikom, i potvrdio da sve procijenjene osobe zadovoljavaju propisane zahtjeve i da su primjereni za date pozicije u tijelima Banke.

Izveštaj Nadzornog odbora (nastavak)

U vezi sa navedenim u ovom Izveštaju, Nadzorni odbor je predložio Skupštini Banke da usvoji sljedeće:

- Odluku o usvajanju finansijskih izvještaja Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina za period 01.01. – 31.12.2020. pripremljenih u skladu sa standardima izvještavanja, zajedno sa izvještajem eksternih i internih revizora, Izveštajem o aktivnostima Nadzornog odbora, Izveštajem o aktivnostima Odbora za reviziju; i
- Odluku o usvajanju godišnjih izvještaja za period 01.01. - 31.12.2020. godine, i prijedlog za distribuciju profita za 2020. godinu; i
- Odluku o usvajanju Finansijskog plana 2021 – 2024
- Odluku o usvajanju Plana kapitala 2021 – 2024
- Odluku o usvajanju plana likvidnosti i plana finansiranja 2021 – 2024
- Informacija za Skupštinu dioničara Banke vezano za Nadzorni odbor, Upravu Banke i više rukovodstvo i Prijedlog Nadzornom odboru svih zarada, naknada i drugih primanja
- Odluku o primjerenosti članova Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina za 2020. godinu

Alessio Cioni
Predsjedavajući Nadzornog odbora

Izveštaj Uprave o poslovanju Banke

U skladu sa članovima 40 i 41 Zakona o računovodstvu i reviziji („FBiH Službeni list“ br.83/2009), Uprava Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina predstavlja poslovne rezultate Banke za 2020. godinu.

Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu Intesa Sanpaolo Banka) osnovana je u Sarajevu 2000. godine kao UPI banka d.d. Sarajevo. U 2006. godini glavni dioničar postaje Intesa Sanpaolo Holding S.A Luxembourg s 94,92% vlasništva. U julu 2007. godine Banka je završila proces spajanja sa LT Gospodarskom bankom d.d. Sarajevo. U 2008. godini Banka mijenja ime u Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina.

U okviru investicijske reorganizacije pod okriljem matične Intesa Sanpaolo Grupe iz Italije većinsko vlasništvo nad Intesa Sanpaolo Bankom, u julu 2015. godine, preuzela je sestrinska banka Privredna banka Zagreb d.d.

Tokom 2017.godine Privredna banka d.d. Zagreb je preuzela dionice manjinskih dioničara Banke čime je postala vlasnik Banke sa 99,99% dionica.

Intesa Sanpaolo Banka se nalazila na petom mjestu u Bosni i Hercegovini prema učešću u ukupnoj aktivni temeljem podataka od septembra 2020. godine, s 42 poslovnice u Federaciji BiH i s 5 poslovnica u Republici Srpskoj, pri čemu je najveći dio poslovne aktivnosti (97% ukupne aktive) koncentrirano u Federaciji BiH, gdje Intesa Sanpaolo Banka zauzima treće mjesto u ukupnoj aktivni, kreditima i depozitima, s respektivnim tržišnim učešćem od 9,5% u ukupnoj aktivni, odnosno 10,6% u kreditima i 8,9% u depozitima.

Intesa Sanpaolo Banka pruža osnovne bankarske usluge stanovništvu i pravnim osobama nudeći cijeli paket

proizvoda i komercijalnih usluga na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Banka održava svoje poslovno prisustvo na teritoriju BiH putem mreže poslovnica i bankomata, daljnjim širenjem odnosa s trgovcima i klijentima na proširenju POS mreže, te širenjem i optimizacijom kataloga proizvoda. Banka je u 2020. godini ostvarila neto dobit u iznosu od 18.245 hiljada KM, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja pad od 46,2 procenata.

Promjena poslovnog okruženja i pogoršanje makroekonomskih pokazatelja uzrokovano pandemijom Covid-19 utjecalo je na pad poslovnih aktivnosti, smanjenje broja procesuiranih operacija i rast troškova rezervacija, što je u konačnici dovelo da smanjenja dobiti u odnosu na prethodnu godinu. Na pad dobiti najviše su utjecali troškovi rezervacija koji su značajno povećani u 2020. godini za 10.989 hiljada KM.

Neto kamatni prihodi bilježe godišnji pad od 2.983 hiljada KM ili -4,6 procenta najviše zbog pada aktivne kamatne stope u 2020. godini za 30 baznih poena.

Neto provizije, značajno pogođene covid-19 krizom, su manje za -1.800 hiljada KM ili -6,9% (yoy) i to najviše u okviru prihoda od naknada iz kartičnog poslovanja, kredita, platnog prometa i poslovanja sa devizama, što je djelomično pokriveno rastom prihoda od naknada iz tekućih računa, elektronskih transakcija, te smanjenjem rashoda od naknada iz kartičnog poslovanja.

Prihodi od trgovanja, na koje je lockdown znatno uticao, su zabilježili pad od -14%.

Smanjenje prihoda je djelomično pokriveno ostvarenim uštedama na operativnim troškovima efikasnim upravljanjem troškovima.

Značajno veći troškovi rezervacija su ostvareni najvećim dijelom zbog implementacije novih EBA stress koeficijenata (prema zahtjevu ISP grupe) i pogoršanja Sovereign rejtinga. Učešće nekvalitetnih plasmana je raslo u odnosu na prošlu godinu za 27 baznih poena, dostižući nivo od 3,8 procenata, a što je znatno niže od prosjeka bankarskog sektora.

Ukupna aktiva stabilna, na sličnom nivou sa kraja 2019.g. i iznosi 2.330.250 hiljada KM u 2020.g.

Izveštaj Uprave o poslovanju Banke (nastavak)

Neto krediti u iznosu od 1.578.987 hiljada KM su blago smanjeni za -0,5% u odnosu na 2019. g. najviše zbog rasta rezervacija. Krediti fizičkih lica i krediti pravnih lica su ostali na sličnom nivou kao 2019. g. U pogoršanim uslovima poslovanja u 2020. g., uslijed pada potražnje i veoma niske nove produkcije, Banka je zadržala nivo bruto kredita na nivou 2019. g., što je bolje u odnosu na kretanje tržišta na nivou BiH koje je ostvarilo pad bruto kredita od -2 procenta u istom periodu.

Depoziti klijenata su zabilježili rast od +4,3% u odnosu na 2019. g. i dostigli nivo od 1.584.612 hiljada KM, podržani pozitivnim razvojem depozita pravnih lica za 7% i depozita fizičkih lica za 1,6%.

Pozicija Banke sa stanovišta likvidnosti je stabilna, čak i u slučaju scenarija pogoršanja makro-ekonomskih uvjeta, i dovoljna da održi dalje povećanje kreditne ekspanzije.

Adekvatnost kapitala Banke se konstantno poboljšava i iznosi 19.62% (u odnosu na kapitalni zahtjev od 14,5%), uzimajući u obzir da neto dobit za 2020. nije uključena u izračun.

Strateški ciljevi Banke za 2021. su:

1. Rast prihoda iskorištavanjem novih poslovnih prilika i ostvarenjem neiskorištenog potencijala u slabo pokrivenim tržišnim segmentima
 2. Poboljšanje strategije poslovanja sa ciljem praćenja potreba i ponašanja kupaca.
 3. Napredovanje sa višegodišnjim planom ulaganja u infrastrukturu i tehnološku modernizaciju banke kako bi išli u korak sa poslovnim izazovima koji se brzo mijenjaju i sa sve većim regulatornim zahtjevima
 4. Kontinuirana procjena rizika Banke sa ciljem jačanja adekvatnosti kapitala
- Detaljniji opis strateških inicijativa definisanih od strane poslovnih jedinica i drugih jedinica upravljanja navedeni su u Planu kako je navedeno u nastavku.

Strateški ciljevi Sektora poslovanja sa stanovništvom:

1. Poboljšanje učinkovitosti prodaje uvođenjem posebnog programa edukacija i obuke sa individualnim pristupom uposlenicima (SFE).
2. AGDM i optimizacija mreže – pro aktivni pristup klijentima
3. Mreža bankomata – uvođenje novih funkcionalnosti

4. DIGICAL: Unaprjeđenje digitalnih projekata.
5. Novi proizvodi osiguranja (životno osiguranje, osiguranje nekretnina, osiguranje od slučaja nesreće itd.)
6. Poboljšanje kataloga proizvoda
7. Povećati unakrsnu prodaju

- Strateški ciljevi Segmenta malih preduzeća:

1. Novi model usluga za SB segment
2. Uvođenje novog paketa proizvoda

- Strateški ciljevi Segmenta za pravna lica i SME:

1. Povećanje tržišnog udjela u kreditima prema institucijama i u segmentu pravnih lica i SME pojačanim korištenjem garantnih fondova od Države. Potencijalno finansiranje infrastrukture javnih institucija / preduzeća je prioritet za iskorištavanje znanja i kapaciteta Grupacije.
2. Rast multionacionalnih klijenata. Poboljšanje sinergije sa bankama u okviru ISP Grupe za multinacionalne klijente i promoviranje zajedničkih inicijativa i zajedničkog poslovnog razvoja, pokrivajući cjelokupni lanac dobavljač / klijent.
3. Intenzivnija upotreba CRM-a radi povećanja profitabilnosti
4. Uvođenje posebnih alata za praćenje profitabilnosti poslovnih segmenata, pojedinačnih klijenata i upravljanja portfelja
5. Održavanje odnosa depozita i kredita sa ciljem dugoročne održivosti

- Globalni bankarski proizvodi u dijelu međunarodnih plaćanja i financiranja – trgovina i međunarodna plaćanja su u središtu pažnje i nastojanja za napredak.

- Strateške inicijative Upravljanja aktivom i pasivom - Treasury

1. Dalje jačanje strukture financiranja banke, prikupljanje dodatnih izvora financiranja iz MLT-a od Supranationals (EIB, EBRD ...),
2. Aktivno upravljanje linijama MM Grupe i portfeljem ulaganja radi optimizacije rizika / povrata upravljanja likvidnošću.
3. Poticanje deviznog poslovanja u suradnji s odjelima za korporacije / mala i srednja poduzeća, kroz namjenski akcijski plan i kampanje.

Izveštaj Uprave o poslovanju Banke (nastavak)

- Sektor za IKT i operativno poslovanje

1. Dalji razvoj interfejsa za podršku i za Digital u isto vrijeme
2. Promjena zastarjelih klijentskih Oracle Forms & Reports 6i s web Oracle Forms&Reports 19
3. Daljnja konsolidacija obrade podataka i poboljšanja performansi premještanjem poslužitelja internetskog bankarstva (Elba) na PBZ (napomena: potrebno je odobrenje FBA-a)
4. Daljnja konsolidacija upravljanja licencama i poboljšanje učinkovitosti procesa primjenom MS Office Cloud rješenja
5. Razvoj i nadogradnja osnovnog softvera i sučelja za podršku novim poslovnim projektima i inicijativama te u skladu s regulatornim zahtjevima
6. Poboljšanje modela usluge bankomata promjenom od kupnje do najma što će omogućiti učinkovitije održavanje i brzo i fleksibilno raspolaganje
7. Implementacija sustava upravljanja dokumentima
8. Daljnja automatizacija i centralizacija back office procesa
9. Optimizacija objekata mrežne grane i pružanje podrške u projektu AGDM
10. Daljnji outsourcing fizičkog arhiviranja radi poboljšanja sigurnosti i kvalitete procesa i postizanja ušteda

- Sektor upravljanja rizicima:

1. Odobravanje kredita
 - Procjena kreditnog rizika: U segmentu stanovništva, definiranje internih modela na bazi nivoa klijenta
 - Definiranje kriterija za pripreme radnje kod odobravanja za segment SME i stanovništva.
2. Sporna potraživanja
 - Dostavljanje određenih strategija za izlaz za nekvalitetne klijente segmenta stanovništva kao jednokratni aranžman sa popustom

Detaljna objašnjenja politike Banke u vezi sa upravljanjem finansijskim rizikom, izloženosti Banke riziku cijena, FX riziku, kreditnom riziku, riziku kapitala i likvidnosti se mogu naći u Finansijskom izvještaju Banke za 2020.g, koji je revidirao eksterni revizor BDO BH d.o.o., a Uprava

Banke usvojila na sjednici od 15.02.2021. godine.

U skladu sa članom 41 Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH, u nastavku navodimo i korporativne vrijednosti Intesa Sanpaolo banke d.d. BiH:

- Integritet

Ostvarujemo naše ciljeve pošteno, ispravno i odgovorno, s punim i stvarnim poštivanjem pravila, etičke profesionalnosti i ovdje navedenih vrijednosti.

- Izvrsnost

Postavili smo sebi cilj kontinuiranog usavršavanja, dugoročno gledajući, očekujući izazove, njegujući kreativnost u službi inovacije, valorizirajući zasluge.

- Transparentnost

Transparentnost je osnova svih naših aktivnosti, naše komunikacije, naših ugovora, kako bismo našim partnerima i interesnim grupama omogućili autonoman i svjestan izbor i odluke.

- Poštivanje različitosti

Želimo ujediniti teritorij koji pokrivamo, biti banka koja uspijeva razmišljati o veličini, ali pri tome ne zanemariti pojedinca.

- Jednakost

Obavezali smo se ukloniti svaku diskriminaciju i poštivati spolne, rasne, vjerske, političke, jezične ili intelektualne različitosti te razlike u godinama.

- Odgovornost pri korištenju izvora

Nastojimo oprezno koristiti sve izvore, promovirajući ponašanje koje je značajno za usavršavanje i izbjegavajući razmetanje.

- Vrijednost pojedinca

Dijalog i slušanje svakog pojedinca dio je kontinuiranog usavršavanja odnosa sa svim interesnim grupama.

Stefano Borsari
Član Uprave Banke

Izveštaj Uprave

Uprava ima zadovoljstvo predstaviti svoj izvještaj za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine.

Pregled poslovanja

Rezultat Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine je naveden u bilansu uspjeha i izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na stranici broj 9.

Nadzorni odbor, Uprava Banke i Odbor za reviziju

Tokom 2020. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Nadzornog odbora bili su:

Nadzorni odbor

Alessio Cioni	Predsjednik
Matija Birov	Zamjenik predsjednika
Miroslav Halužan	Član
Gianluca Tiani	Član
Andrea Fazzolari	Član
Alden Bajgorić	Nezavisni član
Massimo Lanza	Nezavisni član

Tokom 2020. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Odbora za reviziju bili su:

Odbor za reviziju

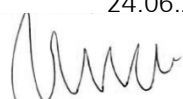
Stefano Bruschi	Predsjednik, od 22.05.2020
Ana Jadrešić	Član
Jadranko Grbelja	Član
Dražen Karakašić	Redovno pozvana osoba, od 22.05.2020
Salvatore Giuliano	Redovno pozvana osoba, od 22.05.2020
Daniele Davini	Redovno pozvana osoba, od 22.05.2020
Dražen Karakašić	Predsjednik, do 21.05.2020
Petar Sopek	Član, do 21.05.2020
Zoltan Mogyorosi	Član, do 21.05.2020

Na dan 31. decembra 2020. godine Upravu Banke čine Predsjednik i četiri izvršna direktora. Sljedeće osobe su izvršavale pomenute funkcije tokom godine i do datuma ovog izvještaja:

Uprava Banke

Almir Krkalić	Predsjednik Uprave Banke, do 05.01.2021
Marco Trevisan	Predsjednik Uprave Banke, od 06.01.2021
Edin Izmirlija	Član Uprave Banke i Direktor Sektora za upravljanje i kontrolu rizika
Stefano Borsari	Član Uprave Banke i Direktor Sektora finansija
Amir Termiz	Član Uprave Banke i Direktor Sektora poslova sa stanovništvom
Alek Bakalović	Član Uprave Banke i Direktor Sektora poslova sa pravnim licima i SME, od 24.06.2020

U ime Uprave:

Almir Krkalić
Predsjednik Uprave Banke

Stefano Borsari
Član Uprave Banke

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njezina poslovanja i novčanih tokova, u skladu s važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprječavanje i otkrivanje prijevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnji izvještaj Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Finansijski izvještaji prikazani na stranicama 9 do 94 odobreni su od strane Uprave dana 15. februara 2021. godine za podnošenje Nadzornom odboru te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

U ime Uprave:

Almir Krkalić

Predsjednik Uprave Banke

Stefano Borsari

Član Uprave Banke

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina

Izvešće o reviziji godišnjih finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina („Banka“), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju Banke na dan 31. decembar 2020. godine, izvještaj o računu dobiti i gubitka i sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanom toku i izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama Banke za tada završenu godinu te bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi godišnji finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2020., njegovu finansijsku uspješnost i njihove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za Mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju nezavisnog revizora u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Banke u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (IESBA Kodeks) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju godišnjih finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i uključuju prepoznate najznačajnije rizike značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed pogreške ili prijevare s najvećim učinkom na našu strategiju revizije, raspored raspoloživih naših resursa i utrošak vremena angažiranog revizijskog tima. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije odvojenih godišnjih finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Utvdili smo da je niže navedeno pitanje ključno revizijsko pitanje koja treba objaviti u našem Izveštaju nezavisnog revizora.

Ključna revizijska pitanja

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo adresirali ključno revizijsko pitanje
Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja	<p>Na dan 31. decembar 2020. godine bruto krediti i potraživanja iznosili su 1.650.611 hiljada KM, pripadajuće rezervacije za umanjeње vrijednosti 71.624 hiljada KM, a gubitak od umanjeња vrijednosti priznat u računu dobiti i gubitka 13.830 hiljade KM (31. decembra 2019.: bruto krediti i potraživanja: 1.650.988 hiljada KM, rezervacije za umanjeње vrijednosti: 63.455 hiljada KM, gubitak od umanjeња vrijednosti priznat u računu dobiti i gubitka: 5.333 hiljada KM).</p>

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje

Umanjenje vrijednosti predstavlja najbolju procjenu Uprave rizika od neispunjavanja obveza i očekivanih kreditnih gubitaka unutar portfelja kredita i potraživanja na izvještajni datum. Usredotočili smo se na ovo područje s obzirom da su iskazani iznosi značajni, kao i zbog prirode prosudbi i pretpostavki koje je Uprava morala donijeti.

MSFI zahtjevaju od Uprave da donosi prosudbe o budućnosti te su razne stavke u izvještajima podložne neizvjesnosti procjene. Procjene potrebne za umanjene vrijednosti kredita i potraživanja komitentima predstavljaju značajne procjene.

Glavni izvori neizvjesnosti procjena povezanih s umanjnjem vrijednosti kredita i predujmova klijentima su identifikacija kredita koji se pogoršavaju, ocjena značajnog povećanja kreditnog rizika, predviđanja budućih novčanih tokova, procjena priljeva od realizacije kolaterala i utvrđivanje očekivanog kreditnog gubitka za kredite i potraživanja klijentima koji su sami po sebi neizvjesni.

Umanjenje vrijednosti mjeri se ili kao 12-mjesečni očekivani kreditni gubitak ili kao cjeloživotni očekivani kreditni gubitak, ovisno o tome da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja.

Za pojedinačno značajne klijente odnosno izloženosti pravnim osobama koje su pojedinačno veće od 50 hiljada KM za corporate i 150 hiljada za retail i kod kojih je nastupilo neispunjenje obaveza (neprihodujuće izloženosti), procjena umanjnja vrijednosti temelji se na poznavanju svakog dužnika, te često na procjeni fer vrijednosti pripadajućeg kolaterala. Pripadajuća rezervacija za umanjene vrijednosti određuje se na pojedinačnoj osnovi temeljem sadašnje vrijednosti diskontiranih budućih novčanih tokova.

Historijsko iskustvo, identifikacija izloženosti sa značajnim pogoršanjem kreditne kvalitete, informacije koje se odnose na budućnost te procjene rukovodstva uključeni su u pretpostavke modela. Banka kontinuirano prilagođava parametre modela što također zahtjeva našu pojačanu pozornost tokom revizije.

Revizijski postupci

Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, između ostalog, uključivale su:

- pregled metodologije Banke za izračun očekivanog kreditnog gubitka i procjenu usklađenosti s relevantnim zahtjevima MSFI 9,
- razumijevanje procesa utvrđivanja umanjnja vrijednosti kredita i predujmova, IT aplikacija koje se koriste, pretpostavki za podatke korištene u modelu očekivanih kreditnih gubitaka,
- ocjenu dizajna, implementacije i operativne učinkovitosti kontrola u upravljanju kreditnim rizikom i poslovnim procesima kreditiranja te testiranje ključnih kontrola vezanih za odobravanje, evidentiranje i praćenje kredita i predujmova,
- testiranje dizajna, implementacije i operativne učinkovitosti ključnih kontrola u područjima klasifikacije klijenata u odgovarajuće rizične skupine, kao i kontrola vezanih za identifikaciju događaja koji uzrokuju umanjene vrijednosti, primjerenost klasifikacije između prihodujućih i neprihodujućih kredita i potraživanja i njihovu segmentaciju u homogene grupe, izračun dana kašnjenja, procjenu vrijednosti kolaterala i izračun rezervacija za umanjene vrijednosti,
- provjeru, na temelju uzorka, da li se dosljedno primjenjuju definicija neispunjavanja obveza i provjeru ispravnosti alokacije u pojedine faze kreditnog rizika u skladu sa relevantnim politikama,
- ocjenu cjelokupnog modela za izračun očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući izračun glavnih rizičnih parametara i makroekonomskih čimbenika (vjerovatnost neispunjavanja obveza (PD), gubitka u slučaju neispunjavanja obveza (LGD) i izloženosti kod defaulta (EAD),
- testirali smo adekvatnost pojedinačnih umanjnja vrijednosti, na temelju uzorka pojedinačnih kredita i zajmova, sa fokusom na izloženosti s potencijalno najvećim uticajem na godišnje finansijske izvještaje zbog njihove veličine i rizičnosti te manjih izloženosti koje smo na temelju

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Od dana 1. januara 2020. godine Banka je primjenila novu Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, izdatom od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, gdje je propisan specifičan set pravila za upravljanje očekivanim kreditnim rizikom, način rasporeda izloženosti u nivoe kreditnog rizika, definiranje prihvatljivog kolaterala, i ostale odredbe.

Izgledan je značajan efekat COVID 19 na kreditni rizik i politike upravljanja rizikom. U dodatku, Banka je u skladu sa negativnim finansijskim kretanjima ponudila modifikacije na odobrene zajmove. Uslijed negativnih ekonomskih posljedica COVID-19 pandemije, ažurirani su elementi za određivanje očekivanih kreditnih gubitaka, modela korištenih od strane Uprave, te finansijskih pretpostavki i načina procjene kreditnih gubitaka.

Povezane objave u pripadajućim godišnjim finansijskim izvještajima

Za dodatne informacije vidjeti bilješke 3. z) uz godišnje finansijske izvještaje (Značajne računovodstvene politike) i 4. (Značajne računovodstvene procjene i ključni izvori procjene neizvjesnosti) te bilješke 23. (Dati krediti i potraživanja) i 5.1. (odjeljak Kreditni rizik unutar bilješke Upravljanje finansijskim rizicima).

naše interne procjene ocijenili kao visoko rizične,

- obavili smo dokazno testiranje nad odabranim uzorkom kako bismo ocijenili ispravnost klasifikacije kredita i potraživanja,
- u određenim slučajevima koristili smo vlastitu prosudbu kako bismo odredili parametre za izračun gubitaka od umanjenja vrijednosti kredita i predujmova te svoje izračune usporedili sa umanjenjem vrijednosti koje je izračunala Banka,
- ocjenjivanje točnosti i cjelovitosti objava u finansijskim izvještajima.
- ocjena implementacije nove regulatorne Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka efektivne od 1. januara 2020. godine
- ocjena implementiranih izmjena u politici upravljanja kreditnim rizikom, u vezi sa COVID 19 pandemijom, uključujući ocjenu promjena u procjenama uključenim u finansijskim pretpostavkama (prilagodba u projekcijama za izračun očekivanih kreditnih gubitaka).

Ostale informacije u Godišnjem izvješću

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u godišnji izvještaj, ali ne uključuju godišnje finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije, i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno protivrječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji. Ako, na osnovu posla koji smo obavili, zaključimo da postoji značajan pogrešan prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtjeva da objavimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo nešto za objaviti.

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Odgovornosti Uprave Banke i onih koji su zaduženi za upravljanje za godišnje finansijske izvještaje

Uprava Banke je odgovorna za sastavljanje godišnjih finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa MSFI-ima i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava Banke ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Revizorove odgovornosti za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li godišnji finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih godišnjih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza godišnjih finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava Banke.
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava Banke i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u godišnjim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg Izveštaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj godišnjih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li godišnji finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Revizorove odgovornosti za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja (nastavak)

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji godišnjih finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja.

Mi opisujemo ta pitanja u našem Izveštaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem Izveštaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

U Sarajevu, 15. februara 2021. godine

BDO BH d.o.o. Sarajevo
Fra Anđela Zvizdovića broj 1
71000 Sarajevo

	 BDO BH d.o.o. Sarajevo Društvo za reviziju	
_____ Mario Filipović, direktor		_____ Aldijana Gabela, ovlašteni revizor

Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31. decembra

	Bilješke	2020.	2019.
Prihodi od kamata	8	74.039	78.039
Rashodi od kamata	9	(11.856)	(12.873)
Neto prihodi od kamata		62.183	65.166
Prihodi od naknada i provizija	10	30.566	33.208
Rashodi od naknada i provizija	11	(6.202)	(7.044)
Neto prihodi od naknada i provizija		24.364	26.164
Neto prihodi od trgovanja	12	2.376	2.768
Ostali operativni prihodi/(rashodi)	13	(8.215)	(5.970)
Ostali operativni rashodi, neto		(5.839)	(3.202)
Ukupno operativni prihodi, neto		80.708	88.128
Troškovi zaposlenih	14	(21.338)	(21.224)
Administrativni troškovi	15	(15.993)	(17.624)
Amortizacija		(5.673)	(5.759)
Operativni troškovi		(43.004)	(44.607)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja i poreza na dobit		37.704	43.521
Neto dobiti/(gubici) od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	16	(16.476)	(5.487)
Dobit prije poreza		21.228	38.034
Porez na dobit	17	(2.983)	(4.111)
Neto dobit godine		18.245	33.923

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31. decembra (nastavak)

	Bilješke	2020.	2019.
Dobit za godinu		18.245	33.923
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu			
<u>Pozicije koje mogu biti naknadno reklasifikovane u izvještaj o dobiti ili gubitku</u>		1.511	(4)
Rezerve fer vrijednosti (finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD) Promjena u fer vrijednosti, neto od odgođenih poreza			
<u>Pozicije koje neće biti reklasifikovane kroz izvještaj o dobiti ili gubitku</u>		1.208	-
Revalorizacija nekretnina (klasifikovana kao MRS 16) Promjena u fer vrijednosti, neto od odgođenih poreza			
Ostala sveobuhvatna dobit		2.719	(4)
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		20.964	33.919
Zarada po običnim i prioritetnim dionicama (KM)	18	41,15	75,76

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o finansijskom položaju

	Bilješke	31.decembar 2020.	31.decembar 2019.
Imovina			
Gotovina i ekvivalenti gotovine	19	458.909	499.752
Rezerve kod Centralne banke	20	190.280	191.510
Plasmani kod drugih banaka	21	29	68
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	22 a)	55.146	126
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 b)	467	790
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	22 c)	5.832	6.134
Dati krediti i potraživanja	23	1.578.987	1.587.533
Akontacija poreza na dobit		5.005	3.356
Odgodena porezna imovina	32	329	332
Ostala imovina	24	5.905	9.641
Nekretnine i oprema	25	25.694	26.506
Nematerijalna imovina	26	3.667	4.780
Ukupno imovina		2.330.250	2.330.528
Obaveze			
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	27	387.529	466.814
Obaveze prema klijentima	28	1.584.612	1.518.913
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 c)	106	574
Ostale obaveze	29	31.450	29.649
Rezervisanja za obaveze i troškove	30	5.589	4.993
Odgodena poreska obaveza	31	68	51
Ukupno obaveze		2.009.354	2.020.994
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	32	44.782	44.782
Dionička premija		57.415	57.415
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke		-	18.286
Ostale rezerve i rezerve po fer vrijednosti		3.866	1.513
Akumulirana dobit		214.833	187.538
Ukupno kapital i rezerve		320.896	309.534
Ukupno obaveze, kapital i rezerve		2.330.250	2.330.528

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

	Dionički kapital	Dionička premija	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	44.782	57.415	18.286	980	533	187.538	309.534
Efekti prve primjene FBA regulatornih zahtjeva	-	-	-	-	-	(7.773)	(7.773)
Raspodjela u skladu sa Odlukom Skupštine Banke	-	-	(18.286)	(366)	-	16.823	(1.829)
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	18.245	18.245
Ostala sveobuhvatna dobit							
Neto dobitak od promjene u fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	-	1.511	-	1.511
Neto dobitak od promjene fer vrijednosti nekretnina (bilješka 25)	-	-	-	-	1.208	-	1.208
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	2.719	-	2.719
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	2.719	18.245	20.964
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	44.782	57.415	-	614	3.252	214.833	320.896

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama za godinu koja je završila 31. decembra 2019. godine

	Dionički kapital	Dionička premija	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2019. godine	44,782	57,415	18,286	980	542	153,615	275,620
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	33.923	33.923
Dužnički instrumenti po FVOCI – neto promjene fer vrijednosti	-	-	-	-	(5)	-	(5)
Ostala sveobuhvatna dobit							
Neto dobitak od promjene u fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	-	(4)	-	(4)
Odgodena porezna imovina	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(9)	-	(9)
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(9)	33.923	33.914
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	44.782	57.415	18.286	980	533	187.538	309.534

Izveštaj o novčanim tokovima

	Bilješke	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Dobit za godinu		18.245	33.923
Usklađenja za:			
- amortizaciju	25, 26	5.673	5.759
- neto gubitke od umanjenja vrijednosti i rezervacija	16	16.476	5.487
- neto trošak rezervisanja za obaveze i troškove		168	1.559
- neto prihod od kamata		(62.183)	(65.166)
- neto promjenu fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	12	(186)	215
- neto gubitak/(dobit) od prodaje nekretnina i opreme	13	1.021	(29)
- ostala sveobuhvatna dobit		(1.208)	4
- trošak poreza na dobit	17	2.983	4.111
		(19.011)	(14.137)
Promjene na:			
- plasmanima kod drugih banaka		67	21.516
- datim kreditima i potraživanjima		(11.720)	(170.617)
- ostaloj imovini		2.354	(473)
- rezervama kod Centralne banke		1.232	(18.531)
- finansijskoj imovini i obavezama po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		41	(184)
- obavezama prema bankama		(79.290)	10.476
- obavezama prema klijentima		65.783	215.150
- ostalim obavezama		4.331	(3.790)
- rezervisanjima za obaveze i troškove		113	(1.120)
		(36.100)	(28.290)
Plaćeni porez na dobit		(6.458)	(6.119)
Primljene kamate		72.705	78.345
Plaćene kamate		(12.454)	(13.420)
		17.693	97.096
Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti			
Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti			
Kupovina nekretnina i opreme		(1.885)	(1.198)
Priliv od prodaje nekretnina i opreme		-	145
Kupovina nematerijalne imovine		(472)	(1.191)
Priliv od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(53.757)	576
		(56.114)	(1.668)
Neto novčani tok iz ulagačkih aktivnosti			

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o novčanim tokovima (nastavak)

	Bilješke	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti			
Odliv po osnovu zakupa		(2.422)	(2.090)
Neto novčani tok iz finansijskih aktivnosti		(2.422)	(2.090)
Neto povećanje gotovine i ekvivalenata gotovine		(40.843)	93.338
Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine	19	499.752	406.414
Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	19	458.909	499.752

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje

1. OPĆI PODACI

Historija i osnivanje

Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina ("Banka"), registrovana je kod Kantonalnog suda u Sarajevu dana 20. oktobra 2000. godine. Registrovana adresa je Obala Kulina bana 9a, Sarajevo.

Glavne djelatnosti Banke su:

1. primanje i plasiranje depozita,
2. davanje kratkoročnih i dugoročnih kredita i izdavanje garancija pravnim licima, fizičkim licima, lokalnim općinama i drugim kreditnim institucijama,
3. aktivnosti na tržištu novca,
4. obavljanje unutrašnjeg i vanjskog platnog prometa,
5. mjenjačke i ostale redovne bankarske usluge,
6. pružanje bankarskih usluga putem razvijene mreže filijala u Bosni i Hercegovini.

2. OSNOVA PRIPREME

Osnova mjerenja

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI"). Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskim računovodstvenim propisima koji se primjenjuju na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („FBiH“), a koji se temelji na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim aktima Agencije za bankarstvo FBiH usvojenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH utvrđuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI").
- Zakonom o bankama FBiH utvrđena je priprema godišnjih finansijskih izvještaja u skladu s prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim pod oba zakona.
- Agencija za bankarstvo FBiH usvojila je Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (dalje u tekstu: Odluka) koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja rezultira određenim razlikama koje proizlaze iz izračuna ispravke vrijednosti za kreditne gubitke primjenom minimalnih stopa utvrđenih Odlukom, a koje MSFI 9 ne zahtijeva: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“).

Odluka također utječe na procjenu nefinancijske imovine proizašle iz kreditnih transakcija (stečena materijalna imovina čija je procjena u okviru drugih relevantnih MSFI-ja).

U skladu s odredbama Odluke, Banka je formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 7.350 hiljada BAM na dan 31. decembar 2020. (7.773 hiljade BAM na 1. januar 2020.) u odnosu na iznos dobiven izračunavanjem koji proizlazi iz internog modela Banke, kako se zahtijeva u MSFI-ju 9. Ova razlika nastaje iz sljedećih razloga:

- primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u članu 23. Odluke za nivo izloženosti kreditnom riziku 1 - razlika u iznosu od 1.988 hiljada KM na dan 31. decembar 2020. (2.337 hiljada KM, na dan 1. januar 2020. godine)
- primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u članu 24. Odluke za nivo kreditnog rizika izloženosti 2 - razlika u iznosu od 113 hiljada KM na dan 31. decembar 2020. godine (145 hiljada KM na dan 1. januar 2020.)

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

2. OSNOVA PRIPREME (NASTAVAK)

Osnova mjerenja (nastavak)

- primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih članom 25. Odluke za nivo izloženosti kreditnom riziku 3 (nekvalitetna imovina) - razlika u iznosu od 5.106 hiljada KM na dan 31. decembar 2020., od čega iznos od 2.680 hiljade KM odnosi se na izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom, iznos od 2.426 hiljade KM na izloženostima kojima je osigurano prihvatljivo osiguranje (4.954 hiljada KM na dan 1. januar 2020. godine, od čega se iznos od 2,493 hiljade KM odnosi na izloženosti koji nisu osigurani prihvatljivim kolateralom, iznos od 2.461 hiljada KM na izloženostima koje su osigurane prihvatljivim kolateralom.
- primjena minimalnih stopa minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u članu 26. Odluke o potraživanjima, potraživanjima po faktoringu i finansijskom leasingu i ostalim potraživanjima - razlika u iznosu od 143 hiljade KM zaključno sa 31. decembrom 2020. godine (337 hiljada BAM od 1. januara 2020.).

U skladu s članom 32. Odluke, banke su dužne, ako ne prodaju stečenu materijalnu imovinu više od tri godine od datuma stjecanja, procijeniti vrijednost na 1 KM.

Kao što je prikazano u nastavku, Banka je formirala umanjenja vrijednosti prije nove regulative, a za svu imovinu stečenu prije tri godine već je formirala umanjenje vrijednosti, tako da nije zabilježen utjecaj nove regulative.

Imovina stečena naplatom	2020			2019		
	Bruto iznos	Rezerva	Neto iznos	Bruto iznos	Rezerva	Neto iznos
Imovina stečena u posljednje tri godine	77	77	0	1.314	91	1.224
Imovina stečena u periodu dužem od tri godine	196	196	0	438	438	0
Ukupno	273	273	0	1.752	528	1.224

Prethodno opisane razlike između zakonskih računovodstvenih propisa primjenjivih na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanje i mjerenje prema Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja rezultirale su sljedećim razlikama *:

	1. januar 2020.	31. decembar 2020.
Aktiva	(7.464)	(6.937)
Obaveze	309	413
Kapital	(7.773)	(7.350)
Godina koja završavan 31.12.2020		
Finansijski rezultat prije poreza		423

* Napomena: pozitivni broj predstavlja povećanje vrijednosti, a negativni smanjenje vrijednosti

Ovi finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Banke dana 15 februara 2021. godine za podnošenje Nadzornom odboru na usvajanje.

Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji prezentovani su u konvertibilnim markama, zaokruženim na najbližu hiljadu ('000 KM), koje predstavljaju funkcionalnu valutu Banke.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

2. OSNOVA PRIPREME (NASTAVAK)

Osnova mjerenja (nastavak)

Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu računovodstvenih politika i objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati u trenutku evidentiranja transakcija koji su bili predmet procjena mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene te eventualno budućim periodima ako utiču i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosudbama u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima objavljene su u bilješki 4.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

(a) Transakcije u stranim valutama

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama Bosne i Hercegovine („KM“) početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan izvještaja primjenom kursa važećeg na taj datum. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na datum izvještavanja. Dobici i gubici nastali preračunavanjem priznaju se u bilansu uspjeha za period.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na datum izvještavanja. Kursevi Centralne banke za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi izvještaja o finansijskom položaju na datume izvještavanja bili su kako slijedi:

31. decembar 2019.	EUR 1= KM 1,95583	USD 1 = KM 1.74799
31. decembar 2020.	EUR 1= KM 1,95583	USD 1 = KM 1.59257

(b) Neto prihod od trgovanja

Neto prihod od trgovanja obuhvata neto dobitke i gubitke od trgovanja stranim valutama, neto dobitke i gubitke finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kao i neto dobitke i gubitke iz preračuna monetarne imovine i obaveza denominiranih u stranoj valuti na datum izvještavanja.

(c) Plaćanja temeljem najma

Na početku ugovora Banka procjenjuje je ugovor predstavlja ugovor o najmu, odnosno da li sadrži elemente najma. Ugovor je ugovor o najmu, odnosno sadrži elemente najma, ukoliko se njime ustupa pravo kontrole nad korištenjem određene imovine tokom datog perioda uz određenu naknadu.

Ova se politika primjenjuje na ugovore sklopljene (ili promijenjene) 1. januara 2019. ili kasnije.

Na početku ili na izmjeni ugovora koji sadrži komponentu najma, Banka dodjeljuje naknadu u ugovoru svakoj komponenti najma na temelju njegove relativne samostalne cijene. Banka priznaje imovinu s pravom korištenja i obavezu najma na datum početka najma. Sredstvo za pravo korištenja inicijalno se mjeri po trošku nabave, koji obuhvaća početni iznos obveze najma korigiran za sve isplate najma izvršene prije datuma početka, plus svi nastali početni direktni troškovi i procjena troškova demontaže i uklanjanja svih napravljenih poboljšanja u imovinu. Sredstvo za pravo korištenja naknadno se amortizira linearnom metodom od datuma početka do kraja razdoblja najma. Uz to, imovina prava korištenja povremeno se umanjuje za gubitke od umanjenja vrijednosti, ako postoje, i prilagođava za određena ponovna mjerenja obveze najma.

Obveza zakupa u početku se mjeri po sadašnjoj vrijednosti plaćanja najma koja nisu plaćena na datum početka, diskontirana pomoću kamatne stope navedene u najmu ili, ako se ta stopa ne može lako utvrditi, stopom posudbe Banke. Općenito Banka koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja kao diskontnu stopu.

Banka određuje svoju inkrementalnu stopu zaduživanja analizirajući svoje pozajmice iz različitih vanjskih izvora i vrši određene prilagodbe kako bi odražavala uvjete najma i vrstu imovine u najmu.

Isplate najma koje se uključuju u mjerenje obveze najma sastoje se od sljedećeg: fiksne isplate, promjenjive najamnine koje ovise o indeksu ili stopi, iznosi za koje se očekuje da će se platiti u okviru garantovanog ostatka vrijednosti i cijie korištenja opcije otkupa ukoliko je razumno da će je Banka koristiti i kazne za prijevremeni raskid najma, osim ako Banka nema razumnih razloga da neće prekinuti najam.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(c) Plaćanja temeljem najma (nastavak)

Obveza najma mjeri se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate. Ponovno se mjeri kada dođe do promjene budućih plaćanja zakupa koja proizlaze iz promjene indeksa ili stope, ako dođe do promjene procjene Banke o iznosu za koji se očekuje da će biti plativ po jamstvu preostale vrijednosti, ako Banka promijeni svoju procjenu o tome hoće li izvršiti opciju kupnje, produljenja ili raskida ili ako postoji revidirana značajna fiksna najamnina.

Banka prezentira Imovinu sa pravom korištenja u okviru Nekretnina i opreme, Bilješka 25, a obaveze po osnovu najma u okviru Obaveza prema klijentima, Bilješka 28 u Izvještaju o finansijskom položaju.

Banka je odlučila da ne priznaje kao Imovinu sa pravom korištenja imovinu male vrijednosti i kratkoročne ugovore o najmu. Isplate najmova povezane sa tim najmovina kao trošak linearnom metodom tokom trajanja najma.

(d) Porez na dobit

Trošak poreza na dobit bazira se na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit iskazuje se u bilansu uspjeha s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate direktno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, kada se porez na dobit priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Tekući porez predstavlja očekivani iznos poreza koji se plaća na oporezivi iznos dobiti za godinu, koristeći porezne stope koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum izvještavanja i sva usklađenja porezne obaveze iz prethodnih perioda.

Iznos odgođenog poreza izračunava se metodom bilansne obaveze, pri čemu se uzimaju u obzir privremene razlike između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obaveza koje se koriste za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza. Iznos odgođene porezne imovine ili obaveza, priznaje se koristeći poreznu stopu za koju se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u periodu u kojem se očekuje realizacija ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, a na osnovu poreznih stopa važećih na datum izvještavanja.

Vrednovanje odgođene porezne obaveze i odgođene porezne imovine odražava porezne posljedice koje slijede iz načina na koji društvo očekuje, na datum izvještavanja, realizaciju ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza. Odgođena porezna imovina i obaveze se ne diskontuje te se klasifikuju kao dugoročna imovina i/ili obaveze u izvještaju o finansijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se samo u visini u kojoj je vjerovatno da će se moći iskoristiti kao porezna olakšica. Na svaki datum izvještavanja, Banka ponovno procjenjuje nepriznatu potencijalnu odgođenu poreznu imovinu te testira knjigovodstvenu vrijednost priznate odgođene porezne imovine na umanjene vrijednosti.

(e) Nekretnine i oprema

Priznavanje i mjerenje

Oprema se vrednuje po trošku nabavke umanjena za akumuliranu amortizaciju i umanjjenja. Trošak nabavke uključuje sve troškove koji su direktno vezani za nabavku imovine. Naknadni troškovi se uključuju u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se priznaju kao posebna imovina, samo u onim slučajevima kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od te imovine i ako se njezina vrijednost može pouzdano utvrditi. Troškovi popravaka i tekućeg održavanja terete bilans uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine su iskazane po njihovoj revalorizovanoj vrijednosti, fer vrijednosti na dan revalorizacije, umanjene za naknadno akumuliranu amortizaciju i naknadno utvrđena umanjjenja.

Povećanje vrijednosti proistekle iz revalorizacije, uključujući eventualne kursne razlike, su iskazane na pozicijama revalorizacionih rezervi, osim ukoliko su bile ranije umanjene, što se priznaje kroz bilans uspjeha. Smanjenje

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(e) Nekretnine i oprema (nastavak)

knjigovodstvene vrijednosti, koja je prethodno povećana, priznaje se kroz revalorizacione rezerve. Sva ostala smanjenja u knjigovodstvenoj vrijednosti priznaju se kroz bilans uspjeha.

Dobici i gubici po osnovu rashodovanja sredstava utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i neto knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda ili rashoda iz poslovanja.

Amortizacija

Amortizacija se obračunava tako da se trošak nabave nekretnina i opreme umanjuje za procijenjeni ostatak vrijednosti primjenom linearne metode tijekom njihovog procijenjenog korisnog vijeka trajanja i općenito se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku. Imovina pod zakupom amortizira se kroz kraći period trajanja lizinga i njihovog korisnog vijeka trajanja, osim ako je razumno izvjesno da će Banka steći vlasništvo do kraja razdoblja najma. Zemljište se ne amortizira.

Korištene amortizacione stope od strane Banke su kako slijedi:

	2020	2019
Kompjuteri	20%	20%
Namještaj i ostala oprema	10% - 15%	10% - 15%
Poslovne zgrade	5%	5%
Ulaganja u tuđu imovinu	20%	20%

Metod amortizacije i procijenjeni vijek trajanja pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

(f) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Trošak nabave uključuje sve troškove koji su izravno vezani za nabavu imovine.

Amortizacija se obračunava na svu nematerijalnu imovinu, osim imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njezin procijenjeni vijek trajanja. Stope amortizacije korištene od strane Banke konzistentno su primjenjivane tokom 2019. i 2020.godine:

Nematerijalna imovina – licence	10% - 33,33%
Nematerijalna imovina – softver	20%

Metod amortizacije i procijenjeni vijek trajanja pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

(g) Aktiva stečena naplatom potraživanja

Banka može priznati aktivu koja je prvobitno primljena kao kolateral po kreditu nakon ispunjenja ugovornih odredbi ili poduzetih određenih pravnih radnji. Kad su oba ispod navedena uvjeta ispoštovana, određena aktiva će biti priznata u bilasu stanja Banke:

- Nakon što se završe pravne radnje oko sticanja
- Nakon što Banka postane vlasnik imovine.

Klasifikacija i mjerenje ove aktive zavisi od namjene držanja imovine. Konkretno, imovina može biti klasifikovana u skladu sa MRS 16 (ako se imovina koristi u poslovne svrhe), MRS 40 (ako se imovina koristi za zaradu od najamnine ili kapitalne dobiti), MRS 2 (kad je imovina stečena redovnim poslovanjem, isključivo sa namjerom da se proda u razumno kratkom periodu). Klasifikacija u skladu sa MSFI 5 je također dozvoljena, ako se steknu uslovi.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(g) Aktiva stečena naplatom potraživanja (nastavak)

Slijedeći početno priznavanje po fer vrijednosti u bilanci stanja, imovina stečena naplatom će se priznati u skladu sa MRS 16 po trošku sticanja (uz obračun amortizacije i povremenog testiranja na umanjenje vrijednosti). Stečena imovina kao imovina u upotrebi ili vrijedna umjetnička djela (klasifikovana po MRS 16) i investicijska imovina (klasifikovana po MRS 40) će se naknadno mjeriti modelom revalorizacije po fer vrijednosti. Imovina klasifikovana u skladu sa MRS 2 će se mjeriti po manjoj vrijednosti između troška i neto utržive vrijednosti, te se neće amortizirati i bit će samo predmet testa na umanjenje vrijednosti.

U skladu sa regulativom Agencija za bankarstvo Federacije BiH imovina stečena naplatom potraživanja se priznaje po vrijednosti manjoj od:

- Iznosa neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja banke. U slučaju da je visina knjigovodstveno evidentiranih očekivanih kreditnih gubitaka jednaka visini potraživanja, banka će stečenu materijalnu imovinu evidentirati po tehničkoj vrijednosti u iznosu od 1 KM.
- Procijenjenoj fer vrijednosti od strane nezavisnog procjenitelja umanjenoj za očekivane troškove prodaje.

(h) Aktiva koja se drži radi prodaje

Dugotrajna imovina klasificira se kao imovina koja se drži za prodaju ako je veoma vjerovatno da će se nadoknaditi prvenstveno prodajom, a ne kontinuiranim korištenjem.

Ova imovina se obično mjeri po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje. Umanjenja vrijednosti kod početne klasifikacije u imovinu koja se drži radi prodaje, kao i naknadni dobici i gubici nastali ponovnim mjerenjem priznaju se kroz bilansu uspeha.

Nakon što se klasificira kao imovina za prodaju, nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema s više ne amortizuju, a svako ulaganje koje se mjeri po metodi vlasničkog udjela se više ne priznaje.

(i) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Banke provjerava se sa datumom izvještavanja kako bi se utvrdilo da li postoje indikacije umanjenja vrijednosti imovine. Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je neto knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinice koja stvara novac veća od njenog nadoknadivog iznosa. Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha.

Nadoknadiva vrijednost ostale imovine je vrijednost veća od njezine vrijednosti u upotrebi i njezine fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje. U procjenjivanju vrijednosti u upotrebi, sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova izračunava se upotrebom diskontne stope prije oporezivanja koja reflektira procjenu vremenske vrijednosti novca na tržištu i rizik specifičan za tu imovinu. Za imovinu koja ne generira uglavnom neovisne novčane tokove, njezina nadoknadiva vrijednost se određuje zajedno sa imovinom koja generira novčane tokove, a uz koju se ta imovina vezuje.

Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje ukoliko je došlo do promjene u procjeni korištenoj za utvrđivanje nadoknadive vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje najviše do iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena, uzimajući u obzir amortizaciju, ukoliko nije došlo do umanjenja vrijednosti.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(j) Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Za račun zaposlenika, Banka uplaćuje penziono i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, kao i pripadajuće poreze po ovom osnovu za koje je osnovica neto plaća. Ovi se doprinosi uplaćuju na račun relevantnih državnih fondova prema važećoj zakonskoj regulativi i propisima, tokom cijele godine. Naknada za topli obrok i transport kao i regres za godišnji odmor se obračunavaju i plaćaju u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom. Ovi se troškovi priznaju u bilansu uspjeha u razdoblju u kojem su nastali troškovi zaposlenih.

Obaveze za doprinose za penzione fondove s propisanim iznosom doprinosa priznaju se kao trošak u bilansu uspjeha razdoblja u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Banka isplaćuje u slučaju penzionisanja otpremninu radnicima u iznosu tri prosječne plate dotičnog radnika u u periodu od posljednja tri mjeseca.

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu, i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara kamatnoj stopi državnih obveznica.

Plaćanja po osnovu dionica

Zaposlenici Banke dobivaju naknadu u obliku plaćanja po osnovu dionica, pri čemu zaposleni pružaju usluge kao naknadu za vlasničke dionice izdate od strane krajnjeg matičnog društva Banke. Banka obračunava plaćanja na osnovu dionica kao transakcije koje se podmiruju u novcu.

Fer vrijednost iznosa koji se isplaćuje zaposlenima za dionice krajnjeg matičnog društva priznaju se kao trošak uz prateće povećanje obaveza tokom perioda u kojem zaposlenik bezuslovno stekne pravo na isplatu. Obaveza se ponovno mjeri na svaki datum izvještavanja, kao i na datum isplate. Bilo kakve promjene u fer vrijednosti obaveze priznaju se kao trošak zaposlenih u bilansu uspjeha.

(k) Rezervisanja za obaveze i troškove

Rezervisanja se priznaju ukoliko Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu proizašlu iz prošlih događaja za čije se podmirenje očekuje da će Banci stvoriti odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, a moguće je napraviti pouzdanu procjenu iznosa obaveze.

Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji Uprava Banke smatra dovoljnom za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava utvrđuje dostatnost rezervacija na temelju uvida u pojedinačne stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija, kao i druge relevantne činjenice.

Rezervacije treba iskorištavati samo za izdatke za koje je rezervacija izvorno priznata. Ako više nije vjerovatno da će podmirivanje obaveza zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, rezervisanje se otpušta.

(l) Kapital i rezerve

Izdani dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene obične i prioritetne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(l) Kapital i rezerve (nastavak)

Rezerva za kreditne gubitke formirane iz dobiti

Izmjene u regulativi su navedene u Bilješci 4.

Zadržana dobit

Zadržana dobit predstavlja akumuliranu neto dobit nakon raspodjele vlasnicima i ostalih transfera, kao transferi u rezerve za kreditne gubitke, kako je gore opisano.

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti uključuje promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenog poreza.

Ostale rezerve

Ostale rezerve se većinom odnose na akumuliranu raspodjelu iz zadržane dobiti u skladu sa odlukom Skupštine dioničara.

Dividende

Dividende na obične dionice i prioritetne dionice priznaju se kao obaveza do isplate korisnicima u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

(m) Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, neiskorištene kreditne okvire i limite po kreditnim karticama. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju ako i kada iste postanu plative.

(n) Sredstva u ime i za račun trećih osoba

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun pravnih osoba i građana. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke te su stoga isključena iz njenog izvještaja o finansijskom položaju. Za pružene usluge Banka ostvaruje naknadu.

(o) Izvještavanje po segmentima

Poslovni segment predstavlja dio imovine i poslovnih aktivnosti u proizvodnji proizvoda ili pružanju usluga koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment generira proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka je identifikovala tri glavna poslovna segmenta: građani, pravne osobe i ulaganja. Osnovne informacije po segmentima temelje se na internoj izvještajnoj strukturi poslovnih segmenata Banke. Geografska segmentacija nije objavljena obzirom da je poslovanje Banke koncentrisano na Bosnu i Hercegovinu.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(v) Prihod i rashod od kamata

Prihod od kamata

Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, osim:

- (a) finansijska imovina POCI-a, za koju se primjenjena originalna efektivna kamatna stopa prilagođena na amortizovani trošak finansijskog sredstva.
- (b) Finansijska imovina koja nije „POCI“, ali je kasnije postala sredstvo nekvalitetno djelimično ili u potpunosti nekvalitetno („faza 3“), za koju se prihodi od kamata izračunavaju primjenom efektivne kamatne stope na njen amortizovani trošak (tj. neto od očekivanog rezervisanja za kreditne gubitke).

(w) Prihod i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koje su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obaveze uključuju se u prihode i rashode od kamata.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, prikazani kao takvi, sastoje se uglavnom od naknada za kartično poslovanje, naknada za izdavanje garancija, akreditiva, domaća i međunarodna plaćanja i ostale usluge i priznaju se u bilansu uspjeha po izvršenju usluge.

Prihod od naknada i provizija proistekli iz ugovora sa klijentima mjere se na temelju naknade utvrđene u ugovoru sa klijentima. Banka priznaje prihod kad prenosi uslugu na klijenta.

Tabela u nastavku prikazuje prirodu i vrijeme ispunjavanja obaveza prema kupcima, uključujući značajne uvjete plaćanja i povezane politike priznavanja prihoda.

Vrsta usluge	Priroda i vrijeme ispunjavanja obaveza, uključujući značajne uvjete plaćanja	Priznavanje prihoda u skladu sa MSFI 15
Bankarske usluge u poslovanju sa stanovništvom i pravnim osobama	<p>Banka pruža bankovne usluge klijentima u poslovima sa stanovništvom i pravnim licima, uključujući upravljanje računima, prekoračenjima, transakcijama sa stranim valutama, kreditnim karticama i uslugama.</p> <p>Naknade na konstantnoj osnovi za upravljanje računima se obračunavaju na mjesečnoj osnovi. Banka utvrđuje tarife posebno za poslovanje sa stanovništvom i pravnim licima na godišnjoj osnovi.</p> <p>Naknade koje se zasnivaju na transakcijama, transakcijama sa stranim valutama i prekoračenjima se naplaćuju od klijenta u trenutku nastanka transakcije. Usluge se naplaćuju na mjesečnoj osnovi na bazi utvršenih naknada koje se revidiraju godišnje od strane Banke.</p>	<p>Prihod od naknada po računima i uslugama se priznaje tokom vremena kad se usluga pruža.</p> <p>Prihod od transakcija se priznaje u trenutku nastanka transakcije.</p>

Ugovor sa klijetom koji rezultira priznavanjem finansijskog instrumenta u finansijskim izvještajima Banke može dijelom biti dio MSFI 9, a dijelom u djelokrugu MSFI 15. Ako je to slučaj, Banka prvo primjenjuje MSFI 9 da odvoji mjerenje dijela ugovora koji je pod uticajem MSFI 9, a onda na ostatak primjenjuje MSFI 15.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(x) Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha odnosi se na derivative koji nisu namjenjeni trgovanju i koji se drže radi upravljanja rizicima koji nisu dio kvalificirajućih odnosa zaštite, finansijsku imovinu i obaveze mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, i od 1. januara 2018. godine, imovinu koja nije namjenjena trgovanju a mjeri se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nabrojano uključuje promjene u fer vrijednosti, kamate, dividende i kursne razlike.

(y) Prihod od dividendi

Dividende na vrijednosnice koje se mjere kroz sveobuhvatnu dobit, a koje predstavljaju povrat troška ulaganja, prezentiraju se kroz sveobuhvatna dobit.

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze

1. Inicijalno priznavanje i mjerenje

Inicijalno banka priznaje kredite i potraživanja, depozite, izdane dužničke vrijednosnice i subordinirane obaveze na datum njihovog nastanka. Svi drugi finansijski instrumenti (uključujući regularne kupovine i prodaje finansijske imovine) priznaju se na datum trgovine, odnosno kada banka postane jedna od ugovornih strana.

Finansijska sredstva i obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj, izuzev imovine koja se mjeri po FVTPL, za transakcijske troškove koji se mogu direktno pripisati stjecanju ili izdavanju.

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje

Finansijska imovina

Banka primjenjuje MSFI 9 i klasifikuje finansijsku imovinu prema sljedećim kategorijama:

- Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku
- Finansijska imovina mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Zahtjevi klasifikacije i za dužničke i vlasničke instrumente navedeni su ispod:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji zadovoljavaju definiciju finansijske obaveze kao što su krediti, obveznice i potraživanja.

Klasifikacija i naknadno mjerenje zavisi od:

- (i) Namjene upravljanja finansijskom imovinom (poslovni model)
- (ii) Ugovorenih karakteristika novčanih tokova ("isključivo plaćanje glavnice i kamate", engl. Solely Payments of Principal and Interest, dalje SPPI test ili SPPI)

Bazirano na ovim faktorima, Banka klasifikuje svoju finansijske imovinu u zavisnosti od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

- **Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku**

Imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova koji predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI), i koja nije određena kao po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri po amortiziranom trošku. Nakon početnog priznavanja, knjigovodstvena vrijednost ove imovine je prilagođena za očekivane kreditne gubitke priznate i mjerene kao što je opisano u Zabilješci 3(w)(6). Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope i uključen je u poziciju "Prihod od kamata".

Dati krediti i potraživanja su nederivativna finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Dati krediti i potraživanja nastaju kada Banka odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima, te uključuju plasmane i date kredite bankama, date kredite i potraživanja od klijenata i sredstva kod Centralne banke.

- **Finansijska imovina mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit**

Finansijska imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i radi prodaje imovine, novčanih tokova gdje novčani tokovi imovine predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate, i koja nije određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD).

Promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju se priznaju direktno u ostalu sveobuhvatnu dobit, izuzev priznavanja dobitaka ili gubitaka umanjenja vrijednosti, prihoda od kamata i prihoda i rashoda od kursnih razlika koji se priznaju kroz bilansu uspjeha.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine, kumulativni dobiti ili gubici prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasificiraju u bilans uspjeha u "Neto prihodi od trgovanja". Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope i iskazuje se na poziciji "Prihod od kamata".

- **Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha**

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ima dvije podkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derivative) i oni koje Uprava inicijalno rasporedi u ovu kategoriju. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju isključivo ukoliko je nastao ili stečen radi prodaje ili kupnje u kratkom roku, u svrhu kratkoročnog sticanja profita ili raspoređivanjem od strane rukovodstva u ovu kategoriju kod inicijalnog priznavanja.

Banka raspoređuje finansijsku imovinu u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kada:

- se imovinom upravlja, procjenjuje se i o njima interno izvještava po fer vrijednosti;
- klasifikacija uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- imovina sadrži ugrađeni derivativ, koji znatno utiču na novčane tokove koji bi inače proizašli iz ugovora.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha obuhvata derivativne finansijske instrumente klasificirane kao finansijski instrumenti za trgovinu i vlasničke instrumente koje je menadžment rasporedio kao imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Namjena upravljanja finansijskom imovinom (Poslovni model)

Poslovni model označava način na koji Banka upravljanja imovinom radi generisanja novčanih tokova.

Poslovni modeli Banke su:

- Poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova – objedinjava svu finansijsku imovinu koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Poslovni model radi naplate prolazi SPPI test, a u taj model alocirana je sljedeća finansijska imovina:
 - depoziti kod banaka,
 - kreditni plasmani,
 - ostala potraživanja.

Kreditni rizik je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine – objedinjava finansijsku imovinu koja se drži s ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine. U poslovni model radi naplate i prodaje alocirana je sljedeća finansijska imovina:
 - dužnički vrijednosni papiri (prolazi SPPI test),
 - vlasnički vrijednosni papiri (ne prolaze SPPI test),

Rizik likvidnosti je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.
- Poslovni model unutar kojeg se finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (ne prolazi SPPI test) – objedinjuje svu finansijsku imovinu koja se ne drži u okviru prethodno navedena dva poslovna modela. Finansijskom imovinom u ovom poslovnom modelu upravlja se s ciljem ostvarenja novčanih tokova prodajom imovine i ostvarenjem kratkoročnog profita.

Ugovorene karakteristike novčanih tokova (SPPI)

Test obilježja ugovorenih novčanih tokova s aspekta plaćanja samo glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice (SPPI test) jedan je od kriterija za klasifikaciju finansijske imovine u pojedinu kategoriju mjerenja. SPPI test se provodi s ciljem utvrđivanja da li kamata na nepodmirenu glavicu odražava naknadu za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik i druge osnovne rizike posudbe, troškove kreditiranja i profitnu maržu.

SPPI test se provodi:

- za svaku finansijsku imovinu, alociranu u poslovni model čiji je cilj držanje finansijske imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine, a na datum njenog inicijalnog priznavanja,
- za svaku finansijsku imovinu u slučajevima u kojima je izvorna imovina značajno modificirana i zbog toga ponovno priznata kao nova imovina,
- kod uvođenja novih modela i/ili programa kreditiranja kako bi se unaprijed utvrdila prihvatljivost razmatranih uslova kreditiranja u odnosu na potrebu kasnijeg praćenja vrijednosti eventualne finansijske imovine koja bi proizašla iz istih.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

- **Vlasnički instrumenti**

Vlasnički instrumenti su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca; odnosno to su instrumenti koji ne sadrže ugovornu obavezu plaćanja, te dokaze o preostalom učešću u neto imovini izdavaoca. Primjer kapitalnih ulaganja podrazumijeva osnovne obične dionice.

Banka naknadno mjeri sva kapitalna ulaganja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, osim u slučaju kada je Uprava Banke izabrala, po inicijalnom priznavanju da neopozivo odredi kapitalno ulaganje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Politika Banke je da odredi kapitalna ulaganja kao FVOSD kada se ta ulaganja drže za druge namjene, a ne za generisanje povrata na investicije. Kada se koristi ovaj izbor, dobiti i gubici po osnovu fer vrijednosti priznaju se u OSD i naknadno se ne reklasifikuju u bilans uspjeha, uključujući i otuđenja. Gubici od umanjenja vrijednosti (i ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti) se ne izvještavaju odvojeno od drugih promjena u fer vrijednosti. Dividende, kada predstavljaju povrat na takve investicije, i dalje se priznaju u dobiti ili gubitku kao ostali prihod kada se utvrdi pravo Banke na primanje plaćanja.

Dobici i gubici na kapitalne investicije po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha su uključeni u "Neto prihod od trgovanja" u bilansu uspjeha.

- **Finansijske obaveze**

Banka klasifikuje svoje finansijske obaveze, različito od finansijskih garancija i kreditnih obaveza, mjerenjem po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

3. Prestanak priznavanja

Finansijska imovina

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu kada ugovorna prava priliva novčanih tokova isteknu, ili ako prenosi prava na primanje ugovornih novčanih tokova transakcijom u kojoj se prenose svi rizici i koristi od vlasništva nad finansijskom imovinom ili kad Banka ne prenosi i ne zadržava rizike i koristi iz vlasništva imovinom, te ne zadržava kontrolu nad finansijskom imovinom.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine razliku između knjigovodstvene vrijednosti (ili knjigovodstvenog iznosa raspoređenog na dio imovine koja se prestaje priznavati) i sume (i) primljene naknade (uključujući svako novo sredstvo umanjeno za svaku novu obavezu) i (ii) kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat kroz sveobuhvatnu dobit priznaje se u bilansi usjeha.

Svaki kumulativni dobitak ili gubitak priznat kroz sveobuhvatnu dobit za vlasničke vrijednosne papire označene kao FVOSD ne priznaju se u bilansi uspjeha kod prestanka priznavanja takvih vrijednosnih papira. Svaki udio u prenesenoj finansijskoj imovini koja ispunjava uvjete za prestanak priznavanja, a koja je kreirana ili zarađena od strane Banke, se priznaje na posebnim pozicijama aktive ili obaveza.

Finansijske obaveze

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kad su njezine ugovorne obaveze ispunjene, otkazane ili istekle.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

4. Modifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina

Ako su uslovi finansijske imovine izmijenjeni, tada Banka procijenjuje da li je novčani tok modificirane imovine bitno izmjenjen.

Ako su novčani tokovi suštinski različiti, onda su ugovorna prava na novčane tokove izvornog finansijskog sredstva istekla. U tom slučaju, izvorno finansijsko sredstvo se prestaje priznavati i novo finansijsko sredstvo se priznaje po fer vrijednosti plus troškovi transakcije. Naknade primljene kao dio ove modifikacije se obračunavaju kako slijedi:

- Naknade koje se uzimaju u obzir prilikom određivanja fer vrijednosti nove imovine i naknade koje trošak transakcije su uključene u početno vrednovanje imovine; i
- Ostale naknade su uključene u račun o dobiti i gubitku kao dobit ili gubitak od prestanka priznavanja.

Ako su novčani tokovi modificirani kada je dužnik u finansijskim poteškoćama, cilj modifikacije je najčešće da maksimizira ponovno sticanje izvornih ugovornih prava prije nego da stvara novo sredstvo pod drugačijim uvjetima. Ukoliko banka planira da modificira finansijsko sredstvo na način da to rezultira u praštanju novčanih tokova, onda prvo razmatra da li bi dio sredstva bio otpisan prije modifikacije (pogledati politike otpisa ispod). Ovaj pristup utiče na rezultat kvantitativne evaluacije i znači da kriterij prestanka priznavanja nije postignut u takvim slučajevima.

Ukoliko modifikacija finansijskog sredstva mjerena po trošku amortizacije ili FVOSD nije rezultirala prestankom priznavanja finansijskog sredstva, onda Banka prvo iznova računa bruto knjigovodstvenu vrijednost sredstva koristeći izvornu efektivnu kamatnu stopu i priznaje usaglašavanje kao modificiranu dobit ili gubitak u bilansu uspjeha. Kod finansijske imovine sa promjenjivom stopom, izvorna efektivna kamatna stopa korištena u izračunu modificirane dobiti ili gubitka, usaglašena je tako da odražava trenutne uslove tržišta u trenutku modifikacije. Svaki trošak ili naknada koja nastane ili bude naplaćena kao dio modifikacije, usaglašava bruto knjigovodstvenu vrijednost modificiranog finansijskog sredstva i amortizuje se tokom preostalog vijeka modificiranog finansijskog sredstva.

Ukoliko se modifikacija odvija zbog finansijskih poteškoća dužnika, dobit ili gubitak se prikazuje zajedno sa gubitkom od umanjenja. U ostalim slučajevima, prikazuje se kao prihod od kamata izračunat korištenjem metode efektivne kamatne stope.

Prema regulativi Agencije za bankarstvo Federacije BiH od 01.01.2020, Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, modifikacija može biti:

1. uzrokovana tekućim potrebama dužnika (npr. smanjenje efektivne kamatne stope zbog promjena na tržištu, zamjena kolaterala i sl.), a ne finansijskim poteškoćama dužnika,
2. uzrokovana trenutnim finansijskim poteškoćama dužnika ili poteškoćama koje će uskoro nastati, odnosno pogoršanjem njegove kreditne sposobnosti, urednosti u izmirivanju obaveza prema banci ili drugim povjericima.

Prema Računovodstvenim Politikama ISP grupe, izmjene mogu biti:

- zbog finansijskih poteškoća:

- bez prestanka priznavanja prethodnog kredita (efekt se priznaje kao dobitak / gubitak od ugovorne izmjene bez prestanka priznavanja, a kasnije se efekt ukidanja vremenske vrijednosti mora priznati u kamatnom prihodu)
- sa prestankom priznavanja (modificirana imovina smatra se novom finansijskom imovinom)

- izmjene zbog komercijalnih razloga neće imati utjecaja na račun dobiti i gubitka.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

4. Modifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Efeki

Banka je izračunala efekte modifikacije za kredite koji su imali neke promjene u ugovornim izvornim uvjetima tokom 2020. godine.

Izračun je izvršen zbog promjene iz komercijalnih razloga i zbog finansijskih poteškoća.

Ukupan broj klijenata koji su podložni izmjenama zbog komercijalnih / finansijskih poteškoća iznosi 413, od čega većina u Direkciji naplate potraživanja (338). Ukupni negativni utjecaj na Račun dobiti i gubitka iznosio bi 396 hiljada KM, od čega se 184 hiljade KM odnosilo na komercijalne svrhe, a 212 hiljada KM odnosilo bi se na klijente s finansijskim poteškoćama.

Prethodno navedeni učinak bi bio manji zbog protoka vremena (efekt ukidanja vremenske vrijednosti). Budući da je izračun izvršen ručno, učinci povrata u kamatni prihod nisu se mogli izračunati.

Budući da se efekti modifikacije odnose na:

- 413 kredita (u portfelju stanovništvu 399, u kreditu pravnim osobama 14) što je 0,65% / 0,56% u odnosu na ukupan broj kredita (kredit s bilančnom izloženosti)
- efekt na dobit i gubitak iznosi 396 hiljada KM, što je 0,53% ukupnog prihoda od kamata od decembra 2020

Banka je smatrala da su efekti nematerijalni za 2020. godinu i neće ih priznati kroz račun dobiti i gubitka za 2020. godinu.

Finansijske obaveze

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kada su uslovi promijenjeni i kada su novčani tokovi modificirane obaveze suštinski drugačiji. U tom slučaju, nova finansijska obaveza bazirana na modificiranim uvjetima se priznaje po fer vrijednosti. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti i finansijske obaveze se prestaje priznavati i priznaje se plaćena naknada u bilansu uspjeha. Plaćena naknada uključuje prenesenu nefinansijsku imovinu, ukoliko je ima, preuzimanje obaveza uključujući novu modificiranu finansijsku obavezu.

Ukoliko modifikacija finansijske obaveze nije obračunata kao prestanak priznavanja, onda se trošak amortizacije te obaveze ponovo računa diskontovanjem modificiranog novčanog toka po izvornim efektivnim kamatnim stopama i rezultira priznavanjem u bilansu uspjeha kao dobitak ili gubitak. Kod finansijskih obaveza sa promjenjivom stopom, izvorna kamatna stopa korištena za izračun modifikacije dobiti ili gubitka usklađuje se tako da reflektuje trenutne tržišne uvjete u vrijeme modifikacije. Troškovi i naknade koji nastaju priznaju se kao usaglašavanje knjigovodstvene vrijednosti obaveze ili amortizovane vrijednosti tokom prestalog vijeka modificiranone finansijske obaveze kroz ponovno računanje efektivne kamatne stope na instrument.

- Prebijanje

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se prikazuje u finansijskom izvještaju, kada, i samo kada Banka ima zakonsko pravo da vrši prebijanje i ima namjeru podmiriti je na neto osnovi ili realizirati imovinu i istovremeno podmiriti obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju na neto osnovi samo kada je dozvoljeno u skladu sa MSFI, ili za dobitke i gubitke koji proizilaze iz sličnih transakcija, kao u poslovima trgovine.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

4. Modifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

- Umanjenje vrijednosti

MSFI 9 ističe model „tri faze“ u vezi umanjenja vrijednosti finansijske imovine zasnovano na promjenama kreditnog kvaliteta od inicijalnog priznavanja finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine priznaje se po modelu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) za imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku i imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (osim vlasničkih instrumenata).

MSFI 9 zahtijeva da se procjene očekivani gubici na nivou gubitaka koji se očekuju u narednih 12 mjeseci (faza 1) od početnog unosa finansijskog instrumenta. Vremenski period za izračun očekivanog gubitka postaje čitav preostali vijek trajanja sredstva koje je predmet procjene, gdje je kreditni kvalitet finansijskog instrumenta doživio „značajno“ pogoršanje u odnosu na početno mjerenje (faza 2) ili u slučaju da je sredstvo djelimično ili u potpunosti nekvalitetno (faza 3). Preciznije, uvođenje novih odredbi umanjenja vrijednosti uključuje:

- raspodjelu kvalitetne finansijske imovine na raznim nivoima kreditnog rizika („staging“), koja odgovara isprankama vrijednosti zasnovanim na očekivanim gubicima tokom narednih 12 mjeseci (takozvana „faza 1“) ili vijeku trajanja za cijelo preostalo trajanje instrumenta (takozvana „faza 2“), kod postojanja značajnog porasta kreditnog rizika;
- raspodjelu djelimično ili u potpunosti nekvalitetne finansijske imovine u tzv. „fazu 3“, uvijek uz ispravke vrijednosti zasnovane na očekivanim gubicima tokom cijelog trajanja instrumenta;
- uključivanje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) u izračun, kao i očekivane buduće promjene makroekonomskog scenarija.

Naredna tabela sumira zahtjeve za umanjenje vrijednosti prema MSFI 9:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Pogoršanje kreditnog rizika	Inicijalno priznavanje (loši krediti na početku uključeni u fazu 3).	Kreditni rizik se značajno povećao u odnosu na početak i ne smatra se „niskim“.	Kreditni rizik se povećao do tačke gdje se smatra da je vrijednost instrumenta umanjena.
Priznavanje rezervisanja u bilansu stanja po MSFI 9	12-mjesečni očekivani kreditni gubitak	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja instrumenta	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja
Trenutna klasifikacija	Kvalitetna aktiva	Kvalitetna aktiva	Nekvalitetna aktiva
Trenutno rezervisanje	Nastali gubitak	Nastali gubitak	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja instrumenta

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

Mjerenje ECL-a

Očekivani kreditni gubici se mjere kako slijedi:

- finansijska imovina koja nije nekvalitetna djelimično ili u potpunosti nekvalitetna na datum izvještavanja: kao sadašnja vrijednosti nedostajuće gotovine (tj. razlika između novčanih tokova nastalih prema subjektu u skladu sa ugovorom i novčanog toka koji banka očekuje da primi);
- finansijska imovina koja je nekvalitetna djelimično ili u potpunosti nekvalitetna na datum izvještavanja: kao razlika između bruto knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova;
- neiskorištene kreditne obaveze: kao sadašnja vrijednost razlike između ugovorenog novčanog toka nastalog prema Banci ukoliko je obaveza neiskorištena i novčanog toka koji Banka očekuje da primi; i
- ugovori o finansijskim garancijama: očekivane uplate za podmirenje imaoca garancije manje iznos koji Banka očekuje da će nadoknaditi.

Prezentacija rezervisanja za ECL u izvještaju o finansijskom položaju

Rezervisanja za gubitke od ECL se prezentuju u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

- finansijska imovina izmjerena po trošku amortizacije: kao odbitna stavka od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine;
- kreditne obaveze i ugovori o finansijskim garancijama: generalno kao rezervisanje
- gdje finansijski instrument uključuje i iskorištenu i neiskorištenu komponentu, i Banka ne može identificirati ECL na iskorištenoj i neiskorištenoj kreditnoj obavezi: Banka prezentuje kombinovanu rezervaciju za gubitke za obje komponente. Kombinovani iznos se prezentira kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente. Svaki višak preko knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente se prezentira kao rezervisanje; i
- instrumenti zaduženja mjereni po FVOSD: rezervisanje gubitka se ne priznaje u izvještaju o finansijskom položaju jer je knjigovodstvena vrijednost te imovine i njihova fer vrijednost. Kakogod, rezervisanje za gubitke se priznaje po fer vrijednosti reserve.

Otpis

Kreditni i dužnički vrijednosni papiri se otpisuju (djelom ili u potpunosti) gdje ne postoji razumno očekivanje povrata finansijske imovine djelom ili u potpunosti. Ovo je uglavnom slučaj kada Banka odredi da dužnik nema imovinu, izvore ili prihode koji mogu generirati dovoljne novčane tokove da otplate iznos koji je predmet otpisa. Ovo ocjenjivanje se vrši na nivou pojedinačnog sredstva.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Otpis (nastavak)

Ponovno sticanje prethodno otpisanih iznosa uključuje se u "gubici od umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Finansijska sredstva koja su otpisana i dalje mogu da budu predmet ponovog sticanja da bi bila u skladu sa procerudama Banke.

Banka otpisuje dug ili investiciju u jemstvo duga, dijelom ili u potpunosti, i svaku povezanu isplatu za gubitak od umanjenja vrijednosti kada je kreditni odbor Banke utvrdio da nisu postojale realne mogućnosti ponovnog sticanja.

Računovodstveni otpis

U julu 2019.godine, Agencija za bankarstvo FBiH je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka što je objašnjeno u Sažetku računovodstvenih politika – Umanjenje vrijednosti.

U skladu sa navedenom Odlukom banke su u obavezi da provedu računovodstveni otpis finansijske aktive koja je rezervisana 100% i dospjela u punom iznosu najmanje dvije godine.

Za razliku od prethodno objašnjelog Otpisa, Računovodstveni otpis je dio vanbilančnih evidencija i u Izvještaju o finansijskom položaju je dio bilješki koje se odnose na kretanja imovine u svakoj pojedinačnoj bilješci.

Određivanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Finansijska imovina

Kod početnog priznavanja, Banka označava određenu finansijsku imovinu kroz FV kroz bilans uspjeha jer tako eliminiše ili značajno reducira računovodstveno neslaganje koje bi u suprotnom nastalo.

Banka također označava određenu finansijsku imovinu kroz FV kroz bilans uspjeha jer se imovinom upravlja, evaluira i izvještava interno po principu fer vrijednosti.

Finansijske obaveze

Banka označava određene finansijske obaveze kroz FV kroz bilans uspjeha u jednom od ova dva slučaja:

- Obavezama se upravlja, evaluira i izvještava interno po principu fer vrijednosti; ili
- To eliminira ili značajno reducira računovodstveno neslaganje koje bi u suprotnom nastalo.

Bilješka 22 iskazuje iznos svake klase finansijske imovine i finansijskih obaveza koje su označene kroz FV kroz bilans uspjeha. Opis osnove svake oznake iskazan je u Bilješci za odgovarajuću klasu imovine ili obaveze.

(aa) Krediti i potraživanja od klijenata

"Kredit i potraživanja" u Izvještaju o finansijskom položaju uključuju:

- kredite i potraživanja koja se mjere po amortiziranom trošku (pogledaj Notu 23), inicijalno se mjere po fer vrijednosti uvećanoj za početne troškove, a naknadno po amortiziranom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

(ab) Investicione vrijednosnice

“Investicione vrijednosnice” u Izvještaju o finansijskom položaju uključuju:

- dužničke vrijednosnice mjerene po FVOSD; i
- vlasničke vrijednosnice mjerene po FVOSD.

Za dužničke vrijednosnice mjerene po FVOSD, gubici i dobiti se priznaju kroz OSD, izuzev za slijedeće, koje se priznaje kroz bilansu uspjeha na način kao i aktiva mjerena po amortiziranom trošku:

- kamatni prihod korištenjem efektivne kamatne stope
- očekivani kreditni gubici i njihova otpuštanja; i
- gubici i dobiti iz poslovanja sa stranim valutama.

Kad se dužnički vrijednosni papiri po FVOSD prestanu priznavati, kumulativna dobit ili gubitak prethodno priznata kroz kapital se reklasifikuju iz kapitala u bilansu uspjeha.

Banka odlučuje priznavati kroz sveobuhvatnu dobit promjene određenih ulaganja u vrijednosne papire koji se ne drže radi trgovanja. Izbor se vrši na bazi svakog pojedinačnog instrumenta pri početnom priznavanju i neopoziv je.

Gubici i dobiti vlasničkih instrumenata se nikad ne reklasifikuju kroz bilansu uspjeha i umanjenje se ne priznaje kroz bilansu uspjeha. Dividenda se priznaje kroz bilansu uspjeha izuzev ako jasno ne predstavlja povrat dijela troška investiranja, u kom se slučaju priznaje kroz OSD. Kumulirani dobiti i gubici priznati kroz OSD se transferišu u zadržanu dobit kroz zarade od otuđenja.

(ac) Finansijske garancije i obaveze po kreditne obaveze

“Finansijske garancije” su ugovori koji zahtijevaju od banke da izvrši specifična plaćanja kao nadoknadu vlasnicima uslijed gubitka koji proizilazi iz neizvršenja obaveza dužnika kada ugovorni uvjeti nastanu. “Kreditne obaveze” su obaveze banke da plasiraju kredit pod unaprijed ugovorenim uvjetima.

Izdane finansijske garancije i kreditne obaveze za plasiranje kredita po nižoj kamatnoj stopi od tržišne se početno mjere po fer vrijednosti. Naknadno, mjere se kako slijedi:

- kao veća vrijednost između umanjenja vrijednosti u skladu sa MSFI9 i iznosa kod početnog priznavanja, kada je primjenjivo, kumulativnog iznosa prihoda priznatog u skladu sa principima MSFI 15.

Banka nije izdavala kreditne obaveze mjerene po FVOSD.

Za ostale kreditne obaveze:

- banka priznaje umanjenja vrijednosti

Obaveze koje proisteknu iz finansijskih garancija i kreditne obaveze su uključene unutar rezervacija.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

A. Novi standardi i tumačenja

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ – Definicija materijalnosti
- Izmjene MSFI 3: „Poslovna spajanja“ – Definicija poslovanja
- Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje (reforma)
- Reforma IBOR-a i učinci na finansijsko izvještavanje – Faza 1

Banka je usvojila COVID 19 amandmane i dopune IFRS 16, na snazi od 01.06.2020.

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u finansijskim izvještajima Banke.

B. Novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koji su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- IBOR (Interest Rate Benchmark Reform) reforma – Faza 2, koja uključuje amandmane na MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16 (na snazi od 1. januara 2021)
- MSFI 17: „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. januara 2021.)
- Izmjene MRS 37 – Štetni ugovori – Troškovi ispunjenja ugovora
- Izmjene MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema: Naknade prije namjeravane upotrebe
- Godišnje dopune i amandmani na MSFI standarde 2018-2020 (Izmjene u MSFI1, MSFI 9, MSFI 15 i MRS 41)
- Izmjene MSFI 3 – Reference na konceptualni okvir

Usvajanje novih standarda koji nisu na snazi za tekući izvještajni period neće imati značajan efekat na finansijske izvještaje Banke.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI

Banka u toku svog redovnog poslovanja procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosudbe o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se preispituju i temelje na historijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali unatoč tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti. Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfolija Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja značajnih uskladba knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

(a) Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih klijenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se mjesečno.

Informacije o prosudbama u primjeni računovodstvenih politika koje imaju najznačajniji uticaj na iznose priznate u finansijskim izvještajima sadržane su u slijedećim bilješkama.

(b) Porezi

Banka priznaje poreznu obavezu u skladu sa poreznim propisima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezne prijave odobravaju porezna tijela koja su nadležna za provođenje naknadne kontrole poreznih obveznika.

(c) Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Banke i može zahtijevati izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućim propisima.

Pored umanjenja vrijednosti izračunatih i priznatih u skladu sa MSFI, Banka također procjenjuje umanjenja u skladu sa regulativom Agencije za potrebe izračuna adekvatnosti kapitala.

Regulativa do 31.12.2019

Do 2012. godine svako povećanje regulatornih rezervi obračunatih u skladu sa regulativom Agencije iznad umanjenja vrijednosti u skladu sa MSFI treba da bude formirano kao dio rezerve za kreditne gubitke iz dobiti ili zadržane dobiti, na osnovu odluke Skupštine. Ipak, kako je objašnjeno u bilješci 3(l) na osnovu Odluke o minimalnim standardima upravljanja kapitalom i klasifikacije imovine, izdate od strane Agencije u februaru 2013. godine, nedostajući iznos regulatornih rezervi nakon 31. decembra 2012. godine biti će u izračunu adekvatnosti kapitala prikazan kao odbitna stavka bez prijenosa iz zadržane dobiti u regulatorne rezerve za kreditne gubitke.

Kao što je prikazano u gornjoj tabeli, ukupne rezerve u skladu s regulativom Agencije na dan 31. decembra 2019. godine premašuju rezerve priznate u skladu sa MSFI u iznosu od 29.195 hiljada. Od ove razlike iznos od 18.286 hiljada KM je priznato kao regulatorna rezerva za kreditne gubitke unutar pozicije kapitala. Preostali iznos od 10.909 hiljada KM koji predstavlja iznos nedostajućih rezervi, u tekućoj godini u skladu sa regulativom Agencije, kako je objašnjeno iznad, neće biti prenešen u regulatorne rezerve za kreditne gubitke, nego će biti prikazano kao odbitna stavka prilikom izračuna adekvatnosti kapitala.

Regulativa nakon 01.01.2020

U julu 2019. godine, Agencija za bankarstvo FBiH donijela je Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka s primjenom od 01.01.2020.

Odluka FBA regulira pravila za klasifikaciju finansijskih instrumenata na temelju Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9), uz uvođenje nekih specifičnih karakteristika za tržište BiH.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

(c) Regulatorni zahtjevi (nastavak)

Od 01.01.2020 ne postoji obveza za obračun regulatornih rezervi za kreditne gubitke.

U skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanjem očekivanih kreditnih gubitaka, Banka primjenjuje sljedeća pravila minimalnog pokrića za definiranje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL-a).

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

- a) za izloženosti sa niskim rizikom - 0,1% izloženosti,
- b) za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 - 0,1% izloženosti,
- c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 - 0,1% izloženosti,
- d) za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2 utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke u iznosu većem od dva navedena:

- a) 5% izloženosti,
- b) iznosa utvrđenog u skladu sa internom metodologijom banke.

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definiranim u Tabeli 1 ili Tabeli 2.

Tabela 1. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti osigurane prihvatljivim kolateralom:

R.br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	25%
3.	od 271 do 365 dana	40%
4.	od 366 do 730 dana	60%
5.	od 731 do 1460	80%
6.	preko 1461 dana	100%

Tabela 1. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti osigurane prihvatljivim kolateralom:

R.br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	45%
3.	od 271 do 365 dana	75%
4.	od 366 do 456 dana	85%
5.	preko 456 dana	100%

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

(c) Regulatorni zahtjevi (nastavak)

Izuzetno, ukoliko je banka poduzela odgovarajuće pravne radnje i može dokumentovati izvjesnost naplate iz prihvatljivog kolaterala u naredne tri godine, povećanje nivoa očekivanih kreditnih gubitaka nije dužna vršiti iznad 80% izloženosti.

Pri tome procjena budućih novčanih tokova iz prihvatljivog kolaterala svedenih na sadašnju vrijednost mora biti veća od 20% tog potraživanja.

U slučaju da banka ne naplati potraživanja u navedenom periodu od tri godine, dužna je knjigovodstveno evidentirati očekivane kreditne gubitke u iznosu od 100% izloženosti.

Banka je dužna da stope očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i finansijskog lizinga, te ostalih potraživanja utvrdi najmanje u iznosima kako je navedeno u Tabeli 3.

Tabela 3. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka

R.br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	nema kašnjenja u materijalno značajnom iznosu	0,5%
2.	do 30 dana	2%
3.	od 31 do 60 dana	5%
4.	od 61 do 90 dana	10%
5.	od 91 do 120 dana	15%
6.	od 121 do 180 dana	50%
7.	od 181 do 365 dana	75%
8.	preko 365 dana	100%

Tabele u nastavku prikazuju umanjjenja vrijednosti u skladu sa propisima Agencije. Regulatorni zahtjevi sa 31.decembrom 2019.godine su izračunati u skladu sa metodologijom Agencije, kako je prethodno objašnjeno:

Sažetak umanjjenja vrijednosti	31. decembar 2020.	Efekt prve primjene 01.01.	31. decembar 2019.
Rezervacije za bilansne pozicije ukupne aktive (prema Agenciji)	73.735	7.464	87.160
Rezervacije za vanbilansne pozicije (prema Agenciji)	2.264	309	8.019
	75.999	7.773	95.179
Umanjenje vrijednosti u skladu sa MSFI/FBA	75.999	-	65.984
Višak na kraju perioda	-	-	29.195

(c) Sudski sporovi

Ukupan iznos sudskih sporova iznosi 12.457 hiljada KM (2019: 13.494 hiljada KM).

Banka provodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova i na osnovu toga određuje iznos rezervisanja. Procjenu i predlaganje iznosa rezervisanja za sudske sporove provodi Direkcija pravnih poslova Banke i Sektor finansija, dok odluku o iznosu rezervisanja donosi Uprava Banke.

Kao što je navedeno u bilješci 30, Banka je rezervisala 2.655 hiljada KM (2019.: 2.504 hiljada KM), iznos koji Uprava smatra dostatnim. S obzirom da se procjena radi za svaki pojedinačni slučaj, nije praktično procijeniti finansijski učinak promjena u pretpostavkama na temelju kojih Uprava procjenjuje potrebu za rezervacijama na datum izvještavanja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Uslijed svojih aktivnosti Banka je izložena različitim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, tržišnom riziku i operativnom riziku. Tržišni rizik uključuje rizik stranih valuta, kamatne stope i drugi rizik cijena.

Banka je uspostavila integrisani sistem upravljanja rizikom što uključuje analizu, procjenu, prihvatanje i upravljanje određenim stepenom rizika ili kombinacijom rizika. Prihvatanje rizika predstavlja bit finansijskog poslovanja Banke, a operativni rizik predstavlja neizbježnu posljedicu poslovanja.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Banke.

Upravljanje rizikom vrši Sektor za upravljanje i kontrolu rizika čiji je glavni zadatak pružanje podrške finansijskim operacijama, koordinacija pristupa domaćim i stranim finansijskim tržištima, pregled i upravljanje finansijskim rizikom kroz interne izvještaje o rizicima uključujući analizu veličine i nivoa rizika.

5.1 Kreditni rizik

5.1.1 Kontrola ograničenja rizika i politike prevencije od rizika

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti druge strane da izmiri cijeli iznos obaveze po dospijeću. Banka razvrstava kreditni rizik utvrđujući limite za iznos prihvaćenog rizika koje očekuje da će nastati u vezi s jednim kreditnim primaocem ili grupom kreditnih primatelja te u pojedinim privrednim granama. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih jednom godišnje ili češće.

Upravljanje izloženošću kreditnom riziku vrši se putem redovne analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispune obaveze plaćanja kamate i glavnice i promjenom tih kreditnih ograničenja kada je to prikladno. Upravljanje izloženošću kreditnom riziku se također djelomično vrši dobivanjem kolaterala, te korporativnih i ličnih garancija.

Aktivnosti Banke mogu dovesti do rizika u trenutku namirenja transakcije i trgovanja. "Rizik namire" je rizik zbog propusta subjekta da ispuni svoje obaveze isplate novca, vrijednosnih papira ili druge imovine kako je ugovoreno.

Za određene vrste transakcija Banka ublažava taj rizik provodeći nagodbe posredstvom posrednika kako bi osigurala da se trgovina realizuje samo kada su obje strane izmirile svoje ugovorne obaveze. Ograničenja namire su često limitirana postupkom odobravanja /praćenja ograničenja kao što je prethodno opisano. Prihvatanje rizika namire za slobodne namire, specifično za transakciju ili specifično za drugu ugovornu stranu, zahtijeva odobrenje Rizika Banke.

Limiti izloženosti kreditnom riziku se određuju u skladu sa kapitalom Banke.

U skladu sa politikama Banke, donošenje Odluke o izloženosti kreditnim rizicima je centralizovano i koncentrisano na Kreditni odbor Banke. Odluka Kreditnog odbora se zasniva na prijedlogu koji se dobije od Direkcije za procjenu kreditnog rizika. Uslovi odobravanja svakog pojedinačnog pravnog klijenta su određeni tipom klijenta, namjenom kredita, procjenom kreditnog boniteta i važeće situacije na tržištu. Vrsta osiguranja svakog kredita također zavisi od kreditne analize, vrste kreditne izloženosti, uslova plasiranja kao i iznosa kredita.

Vanbilansni kreditni instrumenti

Osnovna svrha ovih instrumenata je da se osigura da su sredstva na raspolaganju klijentu po potrebi. Garancije i akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti i osiguravaju se istim zalogom kao krediti.

5.1.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti

Slijedeća tabela pokazuje i informacije o kreditnoj kvaliteti finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku, FVOSD dužničke vrijednosnice i imovini namjenjenu prodaji za dužničku aktivu. Za kreditne obaveze i finansijske garancije, iznosi predstavljaju odobrene ili garantovane iznose.

Objašnjenje termina "Nivo 1", "Nivo 2" i "Nivo 3" je uključen u Bilješki 3(z).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti (nastavak)

Plasmani drugim bankama po amortiziranom tošku	2020			2019	
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ukupno
Kvalitetni – Nivo 1	21	-	-	21	68
Ukupno bruto	21	-	-	21	68
Manje: ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-
Neto vrijednost	21	-	-	21	68

Kredit i potraživanja klijentima po trošku amortizacije					
Kvalitetni – Nivo 1	1.525.291	-	-	1.525.291	1.528.975
Kvalitetni – Nivo 2	-	62.337	-	62.337	63.411
U kašnjenju	-	-	7.695	7.695	7.553
Naplata upitna	-	-	22.555	22.555	19.923
Problematični	-	-	32.733	32.733	31.126
Ukupno bruto	1.525.291	62.337	62.983	1.650.611	1.650.988
Manje: ispravka vrijednosti	(20.380)	(11.041)	(40.203)	(71.624)	(63.455)
Neto vrijednost	1.504.911	51.296	22.780	1.578.987	1.587.533

Dužnički papiri po FVOSD					
Kvalitetni – Nivo 1	55.016	-	-	55.016	-
Ukupno bruto	55.016	-	-	55.016	-
Manje: ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-
Neto vrijednost	55.016	-	-	55.016	-

Dužnički papiri po trošku amortizacije					
Kvalitetni – Nivo 1	6.203	-	-	6.203	6.203
Ukupno bruto	6.203	-	-	6.203	6.203
Manje: ispravka vrijednosti	370	-	-	370	69
Neto vrijednost	5.833	-	-	5.833	6.134

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti (nastavak)

	2020			2019	
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ukupno
Potencijalne obaveze					
Nivo 1	139.318	-	-	139.318	139.102
Nivo 2	-	3.006	-	3.006	2.645
Nivo 3	-	-	67	67	36
Ukupno bruto	139.318	3.006	67	142.391	141.783
Manje: ispravka vrijednosti	(396)	(177)	(10)	(583)	(300)
Neto vrijednost	138.922	2.829	57	141.808	141.483
Kreditne obaveze					
Nivo 1	401.306	-	-	401.306	206.804
Nivo 2	-	5.536	-	5.536	2.736
Nivo 3	-	-	1.177	1.177	1.063
Ukupno bruto	401.306	5.536	1.177	408.019	210.603
Manje: ispravka vrijednosti	(1.086)	(261)	(334)	(1.681)	(1.364)
Neto vrijednost	400.220	5.275	843	406.338	209.239

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.3 Kolaterali i druga kreditna poboljšanja

Tokom godine, Banka u pozicijama finansijske i nefinansijske imovine u posjedu ima i stavke koje je stekla uzimanjem u posjed kolaterale koji su služili kao osiguranje kreditne izloženosti, u slučaju nevratanja duga od strane dužnika. Ovakav proces stjecanja uglavnom se odnosi na nekretnine, opremu, vozila i depozite. Ponovno stečena imovina se prikazuje kao takva u Izvještaju o finansijskom položaju Banke u trenutku kad se steknu uslovi za njeno sticanje u skladu sa MSFI i lokalnim propisima. Politika Banke je da proda ovako stečenu imovinu, a tokom vremena posjedovanja ove imovine do trenutka prodaje trećim stranama imovina može biti privremeno u upotrebi za operativne aktivnosti Banke ili za iznajmljivanje trećim stranama.

Politika Banke u vezi stjecanja kolaterala se nije bitnije promijenila tokom izvještajnog perioda i nema značajnih promjena kvalitete kolaterala u odnosu na raniji period.

Stambene hipoteke

Tabele u nastavku pokazuju kreditne izloženosti stambenih kredita stanovništvu u rasponima omjera kredita i vrijednosti kolaterala (LTV). LTV se računa kao odnos bruto iznosa kredita i vrijednosti kolaterala. Vrednovanje kolaterala isključuje bilo kakva usklađenja za sticanje i prodaju kolaterala. Vrijednost kolaterala za stambene kredite se zasniva na vrijednosti kolaterala u trenutku priznavanja na bazi indeksa cijena stambenih nekretnina. Za kredite umanjene vrijednosti vrijednost kolaterala se zasniva na najnovijim procjenama.

Bilješka	31. decembar 2020	31. decembar 2019
LTV ratio		
Manje od 50%	32.150	31.661
51–70%	51.601	41.940
71–90%	49.209	48.071
91–100%	14.052	11.471
Više od 100%	467	208
Ukupno	147.479	133.351

Kreditni umanjene vrijednosti	2020	2019
Manje od 50%	1.132	881
51–70%	703	818
Više od 70%	1.358	950
Ukupno	3.193	2.649

Imovina stečena preuzimanjem kolateralal

Detalji finansijske i ne finansijske imovine stečene preuzimanjem kolaterala tokom godine koji služe kao jamstvo za kredite i potraživanja na kraju godine su prikazani kako slijedi.

	2020	2019
Nekretnine	273	1.752
Ukupno	273	1.752

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Umanjenje vrijednosti uslijed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL)

(i) Značajno povećanje kreditnog rizika (SICR)

Banka smatra da je finansijski instrument pretrpio značajno povećanje kreditnog rizika kada je jedan od kvantitativnih ili kvalitativnih kriterija zadovoljen. Kriteriji za utvrđivanje značajnog povećanja kreditnog rizika su definirani radi pravilne raspodjele izloženosti u "Nivo 1" ili "Nivo 2".

Elementi koji će biti glavne determinante koje treba razmotriti u svrhu procjene "koraka" između različitih "nivoa" su sljedeće:

- Podrazumijevana promjena vjerovatnoće nastanka statusa neispunjavanja obaveza u smislu trenutka početnog unosa finansijskog instrumenta u finansijske izvještaje. Zbog toga je procjena provedena usvajanjem "relativnog" kriterija, koji je konfigurisan kao glavni kriterij;
- Eventualno postojanje dospjelog iznosa koji ostaje u kašnjenju preko 30 dana. U takvom slučaju kreditni rizik takve izloženosti se smatra "značajno povećanim" i klasifikovan je u Nivo 2;
- Postojanje "forbearance" mjera;
- Kvalitativne informacije o pogoršanju kreditnog kvaliteta zbog kojih je klijent uključen na listu za praćenje;
- Određeni indikatori internog sistema praćenja kreditnog rizika i sistem ranog upozoravanja.

Određivanje da li je specifičan faktor relevantan, kao i njegov značaj u odnosu na druge faktore zavisi od vrste proizvoda i karakteristika finansijskog instrumenta. Shodno tome, nije moguće definisati jedinstven set faktora koji određuju da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

(ii) Definicija kašnjenja

Kriteriji nivoa su odabrani u skladu sa MSFI 9 i bazirani su na parametrima rizika dostupnim u Banci. Glavni indikatori korišteni u klasifikaciji transakcija, dani kašnjenja, Forbearance, PCEM Indikator i/ili model Sistem ranog upozoravanja (EWS) za mikro preduzeća, mala i srednja preduzeća i portfolio velikih preduzeća, kao i za segment poslova sa stanovništvom. Uzimajući to u obzir, Nivo 3 je jednak statusu neprihodujućeg kredita. Ključni element u dodjeli Nivoa je prepoznavanje povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta. Značajno povećanje kreditnog rizika vidljivo je u kvalitativnim indikatorima poput:

- Dani kašnjenja
- Forborne status
- Rano upozoravanje i/ili status klijenta na Proaktive Kredit Management listi.

Dodatno, forbearance mjere mogu predstavljati značajno povećanje kreditnog rizika obzirom da se isti sastoje od koncesija prema dužniku koji ima ili će imati poteškoće da izvrši svoje finansijske obavezama.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Umanjenje vrijednosti uslijed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL)

(ii) Definicija kašnjenja (nastavak)

Procjena nivoa za zajmove:

Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
1. Performing izloženosti bez kašnjenja 2. Performing izloženosti sa maksimalno 30 dana kašnjenja po kontinuiranom brojaču kašnjenja (u materijalno značajnom iznosu)*	1. Performing izloženosti sa više od 30 dana kašnjenja po kontinuiranom brojaču kašnjenja (u materijalno značajnom iznosu)* 2. Performing izloženosti sa značajnim povećanjem PD parametra u odnosu na incijalno odobravanje 3. Forborne performing izloženosti 4. Izloženosti u Forborne probation periodu 5. Performing izloženosti prema pravnim licima sa ranim znakovima pogoršenja (**)(orange, red i light blue) ili evidencija na PCEM Watchlisti 6. Izloženosti prema klijentima čiji računi u ISP BiH su blokirani na izvještajni datum (***) 7. Izloženosti prema fizičkim licima kojima je ukinoto korištenje Prekoračenja po transakcijskom računu u Banci, a koji imaju dospjeli dug po glavnici (****) 8. Performing izloženosti prema fizičkim licima koje pokazuju znakove ranog pogoršanja kreditnog kvaliteta na bazi interno određenih bihevioralnih indikatora (*****)	1. Izloženosti sa više od 90 dana kašnjenja po kontinuiranom brojaču kašnjenja (u materijalno značajnom iznosu) 2. Izloženosti u Default probation periodu 3. Izloženosti u Unlikely to Pay kategoriji 4. UTP Probation Period 5. Loši krediti - Doubtful 6. Forborne loši krediti NPV test > 1% u slučaju da je Banka modifikovala izloženost zbog trenutnih finansijskih poteškoća dužnika ili poteškoća koje će uskoro nastati

Napomena: (*) za više detalja, pogledajte dokument „Metodologija za Definiciju Defaulta“ i „Smjernice grupe ISP-a o definiranju Defaulta“ – pragovi materijalnosti usklađeni sa ECB smjernicama i FBA regulativom,

Napomena: (**) EWS model za pravna lica uključuje nivo ili rizik procijenjen na temelju finansijskog izvještaja klijenta, transakcije izvršene na računu klijenta, blokiranja računa, podataka o ponašanju, AQR triggers. Za više detalja pogledajte dokument “EWS Corporate and SB Model Sheet” i „Priručnik za proaktivno upravljanje kreditnima“ (PCM) “

Napomena: (***) Prema FBA “Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i procjeni očekivanih kreditnih gubitaka” Članak 19., točka 4, točka e), gdje

- Za pravna lica bilo kakva blokada uzima se u obzir kao dio EWS modela, dok je za
- Klijenti fizička lica, tehničke blokade se ne uzimaju u obzir, poput one koja se dogodi kada klijent izgubi svoju debitnu karticu radi sprečavanja krađe, ne dolaze u obzir. Kao pokretač Stage 2 koriste se samo vanjske blokade koje proizlaze iz sudskih odluka

Napomena: (****) U slučajevima kada klijent nema više priliva na svoj račun, automatski postupak poništava prekoračenje te klijent mora vratiti cijeli iznos. Dok se Overdraft ne otplati, to je signal povećanog kreditnog rizika i sva izloženost klijenta razvrstana je u Stage 2. Automatski postupak obavlja se jednom u tri mjeseca, provjeravajući da li

- Klijent je imao manje od 3 priliva na računu, i ako
- postoji neovlašteni dospjeli iznos prekoračenja do kraja tekućeg mjeseca.

Ako je ispunjen neki od ova dva uslova, procedura će poništiti korištenje prekoračenja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5.1.4 Umanjenje vrijednosti uslijed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL)

(ii) Definicija kašnjenja (nastavak)

Napomena: (*****) Znakovi povećanog rizika primjenjuju se na fizička lica koji nemaju hipotekarni kredit u banci i imaju

- 1) prosječno tromjesečno više od 1% dospjelog iznosa za sve izloženosti u Banci i više od 110 KM dospjelog iznosa u prosjeku za revolving proizvode u posljednjem mjesecu, ili
- 2) prosječno tromjesečno više od 1% dospjelog iznosa za sve izloženosti u Banci i više od 250 KM dospjelog iznosa za sve proizvode na datum izvještavanja

Agencija za bankarstvo Federacije BiH je tokom 2019.godine usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Odluka Agencije za bankarstvo reguliše pravila klasifikacije finansijskih instrumenata koja proističu iz Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9), sa uvođenjem određenih specifičnosti za BH tržište.

Ključne izmjene koje su propisane novom Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka su u najvećoj mjeri konzistentne sa Smjernicama koje je izdalo Evropsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA).

Odlukom se, kao i Smjernicama, klijenti koji značajno kasne u podmirivanju finansijskih obaveza više od 90 dana kontinuirano, automatski klasifikuju u status default-a.

Značajano kašnjenje u podmirivanju finansijskih obaveza u skladu sa FBA regulativom podrazumijevaju se ukupna dospjela potraživanja od:

- a) Fizičko lice – 200 KM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika;
- b) Pravno lice – 1.000 KM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

Značajno kašnjenje je u skladu sa onim koje je propisano EBA Smjernicama. Intesa Sanpaolo Banka je primjenila jedinstvene pragove materijalnosti od:

- a) Fizička lica - 100€ i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika i
- b) Pravna lica - 500 € i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

Intesa Sanpaolo banka primjenjuje jedinstvene pragove materijalnosti od 100€ i 500€.

Primjena nižih pragova materijalnosti (100€ za Fizička lica i 500€ za Pravna lica) zadovoljava zahtjeve i FBA i ECB.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Umanjenje vrijednosti uslijed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

(iii) Uključenje elementa predviđanja

Projekcija parametara vijeka trajanja kreditnog rizika u sklopu MSFI 9 zahtijeva uključivanje budućih makroekonomskih elemenata tako da bi se budući pokretači rizika mogli procijeniti.

Efekat ove inkluzije je baziran na koeficijentu EBA testa otpornosti na stres. EBA koeficijent testa otpornosti na stres se koristi za kreiranje scenarija za tri godine, u odnosu na početnu tačku svake banke. Koeficijenti stres testa su umnoživači za sljedeće parametre rizika: PD, LGD i LR-Loss. Ovaj korak uključuje izračun PD-a koji je uslovljen EBA koeficijentom stres testa. Obzirom da Evropska bankarska regulatorna agencija (EBA) objavljuje koeficijente za osnovni i negativni scenario, koeficijenti najboljeg scenarija treba da se procjene da bi uključili komponentu „dodatka“ u doživotni PD.

(iv) Modificirana finansijska imovina

Uvjeti iz ugovora o zajmu mogu biti modificirani iz različitih razloga uključujući promjene uvjeta na tržištu, zadržavanje od strane Klijenata, i ostalih faktora koji nisu povezani sa trenutnim ili potencijalnim pogoršanjem kredita Klijenta. Postojeći zajam čiji su uvjeti modificirani može prestati biti priznat a revidirani zajam priznat kao novi zajam po fer vrijednosti u skladu sa računovodstvenim politikama objavljenim u Bilješkama 3(w).

Kada su uvjeti finansijske imovine modificirani i modifikacija nije rezultirala pogoršanjem, odlučivanje ukoliko je kreditni rizik imovine značajno uvećan reflektuje se poređenjem sljedećeg:

- Njegov preostali vijek trajanja PD na datum izvještavanja po modificiranim uvjetima; i
- Preostali vijek trajanja PD procijenjen po podacima iz inicijalnog priznavanja i izvornih ugovornih uvjeta.

Kada modifikacija rezultira u pogoršanju, novi zajam se priznaje i dodjeljuje na Nivo 1 (pod pretpostavkom da nije obezvrijeđen u tom trenutku).

Banka revidira zajmove Klijentima koji su u finansijskim poteškoćama („forbearance“) da bi maksimizirao mogućnosti naplate i minimizirao rizik neplaćanja. Unutar politike „forbearance“, forbearance se garantuje na selektivnoj osnovi ukoliko dužnik trenutno ne plaća kredit ili postoji veliki rizik od neplaćanja, ukoliko postoji dokaz da je dužnik učinio sve u njegovoj moći da plati pod ugovorenim uvjetima i da se od dužnika očekuje da ispoštuje revidirane uvjete.

Revidirani uvjeti uglavnom uključuju produženje dospeljeća, mijenjajući termine plaćanja kamata i izmjenu uvjeta sporazuma o zajmu. Zajmovi stanovništva i preduzeća su predmet politike forbearance. Kreditni odbor Banke redovno pregleda izvještaje o forbearance aktivnostima.

Za finansijsku imovinu modificiranu kroz forbearance politiku Banke, ovisno o tome da li je modifikacija poboljšala ili povratila mogućnosti banke da naplati kamatu i glavicu kao i prethodno iskustvo Banke na sličnim forbearance aktivnostima, odražava se na procjenu PD.

Generalno, forbearance je kvalitativni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika. Očekivanje forbearance-a može stvoriti dokaz da je izloženost kredita obezvrijeđena (Bilješka 3(w)(6)). Klijent mora da konzistentno pokaže ponašanje dobrog platiše, u nekom vremenskom razdoblju, prije nego izloženost kredita postane obezvrijeđena/nenaplativa ili se PD smanjio tako da rezervisanje za gubitke ponovo bude izmjeren po iznosu jednakom Nivou 1.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Umanjenje vrijednosti uslijed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss) (nastavak)

Procjena kreditnog rizika i procjena očekivanih kreditnih gubitaka su nepristrasna i vjerovatnoćom prilagođena i uključuju sve dostupne informacije koje su relevantne za procjenu, uključujući informacije o prošlim događajima, trenutnim uslovima i razumnim i održivim prognozama budućih događaja i ekonomskih uslova na datum izvještavanja. Pored toga, procjena očekivanih kreditnih gubitaka treba uzeti u obzir vremensku vrijednost novca. Generalno, Banka izračunava ECL koristeći tri glavne komponente: vjerovatnoću neizvršenja obaveza (eng. probability of default, dalje: PD); gubitak u trenutku statusa neispunjena obaveza (eng. Loss Given Default, dalje: LGD); i izloženost u trenutku neispunjena obaveza (eng. Exposure at Default, dalje: EAD).

12-mjesečni ECL izračunava se množenjem 12-mjesečnog PD-a, LGD-a i EAD-a. Cjeloživotni ECL se izračunava korištenjem cjeloživotnog PD umjesto toga. Dvanaestomjesečni i doživotni PD predstavljaju vjerovatnoću neizvršenja obaveza u, respektivno, narednih 12 meseci i za preostali životni vijek instrumenta.

EAD predstavlja izloženost u trenutku neispunjena obaveza, uzimajući u obzir otplatu glavnice i kamate od datuma bilansa stanja na podrazumjevani događaj zajedno sa bilo kojim očekivanim smanjenjem iznosa sredstava.

Slijedeća tabela prikazuje uskladu od početnog do završnog stanja umanjenja vrijednosti po klasama finansijskih instrumenata za Date kredite i potraživanja po amortiziranom trošku:

	2020				2019			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Stanje 1. januara	16,098	11,402	35,955	63,455	18,750	11,930	44,456	75,136
Efekt prve primjene FBA metodologije	1,459	114	4,936	6,509	0	0	0	0
Transferi - Nivo 1	110	-54	-56	0	17,785	-15,521	-2,264	0
Transferi - Nivo 2	-7,762	8,279	-517	0	-1,251	1,942	-691	0
Transferi - Nivo 3	-7,991	-2,318	10,309	0	-215	-5,649	5,864	0
Neto mjerenje umanjenja vrijednosti	17,683	226	1,945	19,854	-20,989	21,354	10,239	10,604
Nova finansijska imovina	5,911	1,318	3,731	10,960	8,771	2,158	2,870	13,799
Finansijska imovina koja se prestala priznavati	-5,128	-7,926	-3,929	-16,983	-6,753	-4,812	-7,505	-19,070
Ukupan efekt kroz račun dobiti i gubitka (Bilješka 23)	18,466	-6,382	1,747	13,830	-18,971	18,700	5,604	5,333
Trajni otpisi	-	-	-11,843	-11,843	0	0	-3,656	-3,656
Promjena uslijed protoka vremena – unwinding	-	-	-347	-347	-	-	-205	-205
Prodaja i ostala usklađenja	-	-	19	19	0	0	-13,153	-13,153
Stanje na 31. decembar	20,380	11,041	40,203	71,624	16,098	11,402	35,955	63,455

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1.5 Umanjenje vrijednosti finansijske aktive

a) Nedospjeli krediti neumanjenje vrijednosti

Kvalitet portfolija kredita klijentima koji nisu dospjeli niti im je vrijednost umanjena može se procijeniti na osnovu internog sistema standardnog praćenja. Krediti klijenata se redovno prate i sistemski pregledavaju sa ciljem otkrivanja nepravilnosti ili znakova upozorenja. Isti su predmet stalnog monitoringa s ciljem preduzimanja pravovremenih akcija koje su usklađene sa poboljšanjem/pogoršanjem rizičnog profila klijenta.

Pregled bruto izloženosti nedospjelih kredita neumanjene vrijednosti prema poslovnom segmentu i vrsti kredita je kako slijedi:

	Potrošački	Građani		Ukupno	Pravna lica		Ukupno
		Stambeni	Kartice i prekoračenja		Veliki	Ostali	
31 Decembar 2020 Standardno praćenje	412.750	210.030	56.052	678.832	469.204	427.583	896.787
31 Decembar 2019 Standardno praćenje	421.219	187.263	48.693	657.175	484.435	415.375	899.810

b) Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjene vrijednosti

Za kredite i potraživanja od klijenata s kašnjenjem do 90 dana ne smatra se da im je umanjena vrijednost, osim ukoliko ne postoje druge informacije koje ukazuju na suprotno. Bruto iznos dospjelih kredita i potraživanja od klijenata koja su dospjela za koje nije priznato umanjene vrijednosti su kako slijedi:

31. decembar 2020.	Bruto iznos	Dani dospjeća			
		do 30 dana	31 – 60 dana	61 – 90 dana	Preko 90 dana
Pravna lica					
- Veliki	219	219	-	-	-
- Ostali	1,744	1,744	-	-	-
	1,963	1,963	-	-	-
Građani					
- Potrošački	7,006	4,225	1,954	827	-
- Stambeni	2,403	1,598	326	479	-
- Kreditne kartice i prekoračenja po tekućem računu	638	408	108	122	-
	10,047	6,231	2,388	1,428	-
Ukupno	12,010	8,194	2,388	1,428	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1.5 Umanjenje vrijednosti finansijske aktive (nastavak)

b) Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjeње vrijednosti (nastavak)

31. decembar 2019.	Bruto iznos	Dani dospjeća			Preko 90 dana
		do 30 dana	31 – 60 dana	61 – 90 dana	
Pravna lica					
- Veliki	-	-	-	-	-
- Ostali	250	250	-	-	-
	250	250	-	-	-
Građani					
- Potrošački	17.847	15.056	2.208	583	-
- Stambeni	6.228	4.945	1.048	235	-
- Kreditne kartice i prekoračenja po tekućem računu	11.076	8.819	1.788	469	-
	35.151	28.820	5.044	1.287	-
Ukupno	35.401	29.069	5.044	1.287	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.5 Umanjenje vrijednosti finansijske aktive (nastavak)

c) Neprihodujući krediti

Podjela bruto i neto kredita datih klijentima čija je vrijednost umanjena zajedno sa procijenjenom vrijednosti kolaterala koji se drže kao osiguranje Banke (prikazana do maksimalne vrijednosti neto izloženosti na koju se odnose), dati su kako slijedi:

	Građani			Ukupno	Pravna lica		
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja		Veliki	Ostalo	Ukupno
31.12.2020.							
Bruto izloženost	36.047	7.938	4.148	48.133	-	14.849	14.849
Umanjenje	(27.245)	(3.673)	(2.910)	(33.828)	-	(6.375)	(6.375)
Neto	8.802	4.265	1.238	14.305	-	8.474	8.474
Stopa umanjnja	75%	46%	70%	70%	-	43%	43%
Procijenjena vrijednost kolaterala							
Hipoteke	41	4,072	-	4,113	-	7,708	7,708
Ukupno	41	4,072	-	4,113	-	7,708	7,708

	Građani			Ukupno	Pravna lica		
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja		Veliki	Ostalo	Ukupno
31.12.2019.							
Bruto izloženost	38.480	2.649	4.036	45.165	-	13.437	13.437
Umanjenje	(24.878)	(796)	(2.734)	(28.408)	-	(7.547)	(7.547)
Neto	13.602	1.853	1.302	16.757	-	5.890	5.890
Stopa umanjnja	65%	30%	68%	63%	-	56%	56%
Procijenjena vrijednost kolaterala							
Hipoteke	147	5.333	-	5.480	-	5.631	5.631
Ukupno	147	5.333	-	5.480	-	5.631	5.631

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.6. Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti

Banka se osigurava od rizika koji dolazi od druge strane i proizlazi iz kreditnog portfolia tako što pravi rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita. Banka sa svakim datumom izvještavanja provjerava da li postoje objektivni znaci umanjenja vrijednosti finansijske imovine kao što je prethodno objašnjeno u Bilješci 3.

Restrukturisasi krediti i potraživanja sa promjenom uslova

Ugovoreni uvjeti kredita mogu biti modifikovani iz više razloga, uključujući promjene tržišnih uvjeta, namjera klijenta i drugih faktora koji nisu povezani sa tekućim ili potencijalnim problemima klijenta.

Banka će promijeniti ugovorene uvjete za sporne klijente u cilju maksimiziranja mogućnosti naplate i minimizira rizika nemogućnosti otplate. Restruktura se uglavnom provodi zbog pogoršanja ili sprečavanja daljnjeg pogoršanja finansijske pozicije klijenata. Revidirani uvjeti uglavnom uključuju prolongaciju dospijea, promjenu plana otplate kamate i gdje je moguće obezbijedenje dodatnih instrumenata osiguranja. Nakon provedene restrukture, krediti se klasifikuju kao restrukturirani krediti dok se ne pojave jasni znakovi da je rizik neplaćanja budućih novčanih tokova značajno smanjen te ukoliko ne postoje daljnje naznake umanjenja. Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita koji su reprogramirani iznosi 8.950 hiljada KM za kredite pravnim licima i 13.871 hiljada KM za kredite stanovništvu na dan 31.12.2019. (2019: 1.479 hiljade KM krediti pravnim licima, 11.253 hiljade KM krediti stanovništvu).

Pregled bruto iznosa i umanjenja vrijednosti dat je kao u nastavku:

	Građani			Ukupno	Pravna lica		
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja		Veliki	Ostalo	Ukupno
31.12.2020.							
Bruto izloženost	12.653	1.218	-	13.871	-	8.950	8.950
Umanjenje	(8.908)	(175)	-	(9.083)	-	(1.576)	(1.576)
Neto	3.745	1.043	-	4.788	-	7.374	7.374
Stopa umanjenja	70%	14%	-	65%	-	18%	18%

	Građani			Ukupno	Pravna lica		
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja		Veliki	Ostalo	Ukupno
31.12.2019.							
Bruto izloženost	9.670	1.583	-	11.253	-	1.479	1.479
Umanjenje	(6.732)	(233)	-	(6.965)	-	(1.479)	(1.479)
Neto	2.938	1.350	-	4.288	-	-	-
Stopa umanjenja	70%	15%	-	62%	-	100%	100%

Za potrebe kreditnog monitoringa i upravljanja kreditnim rizikom Banka kreditni portfolio dijeli u slijedeće grupe:

- Prihodujući krediti – nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti (uključujući i restrukturisane kredite)
- Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjene vrijednosti
- Neprihodujući krediti za koje je priznato umanjene vrijednosti.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.7 Koncentracija kreditnog rizika prema geografskoj lokaciji

Geografska koncentracija rizika odnosi se pretežno na područje Bosne i Hercegovine. Geografska koncentracija u neto iznosima bilansne izloženosti je kako slijedi:

	Bosna i Hercegovina	EU zemlje	Ne-EU zemlje	Ukupno
31. decembar 2020.				
Tekući računi kod Centralne banke i drugih banaka	277.220	107.665	41.383	426.268
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	190.280	-	-	190.280
Plasmani drugim bankama	-	29	-	29
Finansijska imovina po FVOSD	55.069	77	-	55.146
Finansijska imovina po AT	5.832	-	-	5.832
Kreditni i potraživanja od klijenata	1.578.987	-	-	1.578.987
Akontacije poreza na dobit	5.005	-	-	5.005
Ostala aktiva (bez stečene imovine)	3.488	2.417	-	5.905
	2.115.881	110.188	41.383	2.267.452

	Bosna i Hercegovina	EU zemlje	Ne-EU zemlje	Ukupno
31. decembar 2019.				
Tekući računi kod Centralne banke i drugih banaka	367.776	83.388	13.387	464.551
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	191.510	-	-	191.510
Plasmani drugim bankama	-	68	-	68
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	57	69	-	126
Finansijska imovina po AT	6.134	-	-	6.134
Kreditni i potraživanja od klijenata	1.587.533	-	-	1.587.533
Akontacije poreza na dobit	3.356	-	-	3.356
Ostala aktiva	4.665	3.011	-	7.676
	2.161.031	86.536	13.387	2.260.954

5.1.8 COVID 19 razmatranja

Segment poslova sa stanovništvom

U martu je počelo smanjenje kreditne aktivnosti za fizička lica kao rezultat COVID19 krize koje se nastavilo i u aprilu. Tokom maja kreditna aktivnost se neznatno povećava u odnosu na prethodna dva mjeseca ali je fokus i dalje na moratoriju i aktivnostima naplate. Kreditni portfelj tokom 2020 godine smanjio se za 3.4 mil BAM ili 0,5% u poređenju sa krajem 2019. godine.

U prva dva mjeseca 2020.godine poslovi sa stanovništvom bilježe rast depozita. Međutim, tokom maja dolazi do značajnog odliva depozita koji se stabilizira krajem mjeseca i drži stabilnim do kraja godine. Sa 31.12.2020 depozitni portfolio je porastao za 9 mil BAM ili 1,3 % u poređenju sa 31. Decembrom 2019.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.8 COVID 19 razmatranja (nastavak)

Segment poslova sa stanovništvom (nastavak)

Tokom lock down sve poslovnice su radile prema skraćenom radnom vremenu, a što je bilo usklađeno prema tadašnjim epidemiološkim mjerama. Od sredine maja sve poslovnice rade sa punim kapacitetom i standardnim radnim vremenom u jednoj smjeni.

Tokom marta i aprila broj transakcija značajno se smanjio. U maju broj transakcija je porastao i dostigao 82% standardnog broja transakcija.

Segment poslova sa pravnim licima i SME

U martu, aprilu i maju evidentan je pad kreditne aktivnosti Corporate i SME klijenata uslijed uticaja COVID19. Banka je posvećena provođenju mjera olakšice propisanih Odlukama Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i Agencije za bankarstvo Republike Srpske. U navedenom periodu obrađen je najveći broj zahtjeva za odobrenje posebnih mjera kako bi se klijentima olakšalo poslovanje. Zadnji kvartal 2020 godine bilježi rast kreditne aktivnosti te je godina završena sa volumenom kredita u Corporate i SME segmentu na gotovo istom nivou kao i 2019 godina.

COVID 19 je imao najveći uticaj na naknade. Bosna i Hercegovina je u periodu januar-septembar 2020 godine zabilježila pad izvoza od 15,4% poredeći sa istim periodom 2019 godine dok je uvoz bilježio pad od 17,50%. Uslijed značajnog smanjenja platnog prometa sa inostranstvom naknade po loro i nostro doznakama su značajno manje od naknada ostvarenih u 2019 godini.

Također, tokom lock down trgovačke radnje su bile zatvorene što je kao posljedicu imalo smanjenje volumena transakcija prihvata kartica na POS terminalima banke. Obzirom da je i turizam u Bosni i Hercegovini bio značajno pogođen, volumen transakcija stranih kartica bilježio je značajan pad poredeći sa podacima iz 2019 godine. Navedeno je rezultiralo padom prihoda od naknada.

Uticaj COVID 19 na izračun očekivanih kreditnih gubitaka

U primjeni zahtjeva proisteklih iz Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9 Finansijski instrumenti, Intesa Sanpaolo Banka dd BiH koristi makroekonomske projekcije Evropske centralne banke i multiplikatore za parametre kreditnog rizika za stres test.

Po izbivanju ekonomske krize izazvane pandemijom COVID-19 oboljenja, ECB je izdala nove makroekonomske projekcije i multiplikatore parametara kreditnog rizika, u junu 2020. godine, te je Banka, u skladu sa instrukcijom matične kompanije Intesa Sanpaolo, uključila ove indikatore u izračun očekivanih kreditnih gubitaka, te povećala rezervisanja za očekivane kreditne gubitke na bazi projekcija o efektima ekonomske krize na globalnu ekonomiju i kreditni portfelj banke.

Startni ulazni parametri u kalkulaciji nisu ažurirani podacima iz 2020. godine, već obuhvataju vrijednosti zaključno sa 31. decembrom 2019. godine, dok se makroekonomski scenariji apliciraju u skladu sa procjenama ECB.

U decembru 2020. godine, Evropska centralna banka je objavila ažurirane projekcije makroekonomskog oporavka nakon izbivanja krize izazvane pandemijom COVID-19.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.8 COVID 19 razmatranja (nastavak)

Uticaj COVID 19 na izračun očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

Obzirom da nema posebnih koeficijenata za Bosnu i Hercegovinu, koriste se multiplikatori za „Rest of the World“, što znači da se u kalkulaciji očekivanih kreditnih gubitaka koriste makroekonomski scenariji koji predstavljaju prosječna kretanja globalne ekonomije uslijed efekata COVID-19 pandemije. Pri tome, parametri za kategoriju „Rest of the World“ se porede sa specifičnim parametrima za Hrvatsku, te činjenica da pokazuju veći efekat krize na kreditni portfelj nego se očekuje u Hrvatskoj, potvrđuju ispravnost i prudentnost izbora.

Na bazi novih projekcija, ISP Grupa je dala instrukciju svim bankama da ažuriraju MSFI 9 parametre uključivanjem novih projekcija uz korekciju na bazi uticaja moratorija, u skladu sa posljednjom instrukcijom EBA-e za primjenu moratorija.

Kao odgovor na pandemiju COVID-19, ISP BiH Banka je usvojila set mjera politike kako bi ublažila ekonomski utjecaj krize. Povezane mjere su bile dostupne svim zahvaćenim klijentima, i pravnim i fizičkim licima.

Mjere ublažavanja ISP BiH Banke koje je ona ponudila klijentima su uglavnom bile povezane sa Moratorijumom na otplatu kredita, dok je Banka također ponudila klijentima dugoročna rješenja putem specijaliziranih proizvoda za restrukturiranje svih obaveza.

Moratorijum za otplatu kredita za kratkoročne i dugoročne kredite, revolving, prekoračenja, te kredite sa jednokratnom otplatom je bio, prema odlukama Agencije za bankarstvo Federacije, dostupan od 1. marta 2020. do 31. decembra 2020.

Ova mjera za moratorijum povezana sa COVID-19 je bila dostupna svim klijentima Banke koji su bili zahvaćeni ekonomskim uticajima kriza koje je uzrokovala pandemija virusa “COVID-19”.

Segment pravnih lica

Do decembra 2020., ukupni broj odobrenih moratorijuma je bio 298 kredita sa izloženošću od BAM 119.56 Mln u Segmentu pravnih lica ISP BiH, dok su 262 kredita sa izloženošću od BAM 98.4 Mln istekli. Broj aktivnog moratorijuma zaključno sa 31.12.2020. je bio 36 kredita sa ukupnom izloženošću od 21 mln BAM

Segment stanovništva

Do decembra 2020., ukupni broj odobrenih moratorijuma je bio 3.883 kredita sa izloženošću od BAM 65.07 Mln u Stanovništvu ISP BiH, od čega su 3,151 kredita sa izloženošću od BAM 49.26 Mln istekli. Broj aktivnog moratorijuma zaključno sa 31.12.2020. je bio 732 kredita sa ukupnom izloženošću od 15 mln BAM

Udio aktivnih moratorijuma zaključno sa 31.12.2020. u ukupnom portfoliju je bio 2,2%

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja moguću izloženost Banke vezano uz pribavljanje sredstava koja su potrebna Banci da bi izmirila svoje preuzete obaveze po finansijskim instrumentima. Banka održava likvidnost u skladu s propisima Agencije za bankarstvo.

Banka je izložena svakodnevnim pozivima na isplatu sredstava koje izmiruje raspoloživim novčanim izvorima koji se sastoje od prekonoćnih depozita, sredstava na tekućim računima, depozitima koji dospijevaju, povlačenja sredstava kredita, jemstava i ostalih derivata koji se podmiruju iz marži i ostalih iznosa na poziv za novčane derivate. Banka ne održava novčane izvore da bi pokrila sve navedene potrebe jer je iz iskustva moguće s velikom pouzdanošću predvidjeti minimalne iznose ponovnog ulaganja dospjelih sredstava. Banka utvrđuje limite za najniže iznose sredstava

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

koja dopijevaju, a koja su raspoloživa za izmirivanje iznosa plativih na poziv, kao i najniže iznose međubankarskih i ostalih kredita za pokriće neočekivanih iznosa sredstava koja se povlače na zahtjev.

Tabela u nastavku prikazuje preostale ugovorne ročnosti imovine i obaveza Banke, na dan 31. decembar 2020. godine i 31. decembra 2019. godine, osim za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju koja se klasifikuje u skladu sa sekundarnim karakteristikama likvidnosti u period dospijeća do jedan mjesec i obavezna rezerva koja se klasifikuje u period dospijeća do jedan mjesec. Ostale pozicije aktive i pasive koje nemaju ugovoreno dospijeće, raspoređena su u period dospijeća preko 5 godina.

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2020.						
Aktiva						
Gotovina i ekvivalenti gotovine	458.909	-	-	-	-	458.909
Rezerve kod Centralne banke	190.280	-	-	-	-	190.280
Plasmani drugim bankama	29	-	-	-	-	29
Finansijska imovina po FVOSD	-	-	55.016	-	130	55.146
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	107	-	360	-	-	467
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	-	5.832	-	5.832
Dati krediti i potraživanja	83.974	127.228	409.110	665.422	293.253	1.578.987
Akontacija poreza na dobit, i ostala imovina i odgođena porezna imovina	11.239	-	-	-	-	11.239
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	29.361	29.361
Ukupno aktiva	744.538	127.228	464.486	671.254	322.744	2.330.250
Obaveze, kapital i rezerve						
Obaveze prema bankama	25.411	89.055	138.732	92.040	42.291	387.529
Obaveze prema klijentima	1.075.910	52.631	109.474	313.675	32.922	1.584.612
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	98	-	8	-	-	106
Ostale obaveze i odgođena porezna obaveza	31.518	-	-	-	-	31.518
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	5.589	-	5.589
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	320.896	320.896
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	1.132.937	141.686	248.214	411.403	396.109	2.330.250
Neusklađenost ročne strukture	(388.399)	(14.458)	216.272	259.950	(73.765)	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2019.						
Aktiva						
Gotovina i ekvivalenti gotovine	499.752	-	-	-	-	499.752
Obavezna rezerva kod Centralne banke	191.510	-	-	-	-	191.510
Plasmani drugim bankama	68	-	-	-	-	68
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	126	126
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	637	-	153	-	-	790
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	-	6.134	-	6.134
Dati krediti i potraživanja	88.890	118.082	428.831	664.097	287.653	1.587.533
Akontacija poreza na dobit i ostala imovina	13.329	-	-	-	-	13.329
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	31.286	31.286
Ukupno aktiva	794.186	118.062	428.984	670.231	319.065	2.330.528
Obaveze, kapital i rezerve						
Obaveze prema bankama	21.545	73.426	251.231	94.383	26.229	466.814
Obaveze prema klijentima	880.006	40.705	174.075	407.350	16.777	1.518.913
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	508	-	66	-	-	574
Ostale obaveze i odgođena porezna obaveza	29.700	-	-	-	-	29.700
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	4.993	-	4.993
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	309.534	309.534
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	931.759	114.131	425.372	506.726	352.540	2.330.528
Neusklađenost ročne strukture	(137.573)	3.931	3.612	163.505	(33.475)	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Budući novčani tokovi kamatonosnih obaveza

Procijenjeni budući novčani tokovi Bančnih kamatonosnih obaveza, uključujući i očekivanu kamatu na dan 31. decembar 2020. i 31. decembar 2019. godine prikazani su u slijedećoj tabeli:

	Ukupno očekivani odliv					Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina		
31. decembar 2020.							
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	25.499	89.184	139.680	94.634	42.889	391.886	387.529
Obaveze prema klijentima	1.075.771	54.077	112.192	324.469	33.481	1.599.990	1.584.612
Ukupno očekivani odliv	1.101.270	143.261	251.872	419.103	76.370	1.991.876	1.972.141

	Ukupno očekivani odliv					Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina		
31. decembar 2019.							
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	31.257	41.772	176.414	413.044	13.693	676.180	466.814
Obaveze prema klijentima	878.194	77.890	261.644	85.939	30.266	1.333.933	1.518.913
Ukupno očekivani odliv	909.451	119.662	438.058	498.983	43.959	2.010.113	1.985.727

Slijedeća tabela prikazuje komponente Bančnih likvidonosnih rezervi:

	2020	2019
Sredstva kod Centralne banke	275.233	367.776
Tekući računi kod drugih banaka	151.501	96.818
Gotovina i ekvivalenti gotovine	32.640	35.201
Ukupna likvidna sredstva	459.374	499.795

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3 Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija kamatne stope, inostrane valute i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi opštim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou promjenjivosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijena kapitala.

Uprava postavlja limite i upute za nadzor i umanjivanje tržišnih rizika, koje redovno nadgleda Direkcija upravljanja rizicima Banke.

5.3.1 Valutni rizik

Izloženost valutnom riziku proizilazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontroliše se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

U cilju učinkovitog upravljanja valutnim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursovima i riziku stranih valuta.

Ukupna izloženost riziku stranih valuta se mjeri unutar Direkcije za upravljanje rizicima koristeći tehnike kao što je Metoda izloženosti riziku („Value at Risk“ ili „VaR“) i Testiranje otpornosti na stres.

Izloženost valutnom riziku jeste pojedinačno, precizno, statističko mjerenje potencijalnih gubitaka u portfoliju. Rizična vrijednost (VaR) jeste mjerenje gubitka u normalnim kretanjima faktora rizika na tržištu. Procjenjuje se da je stepen vjerovatnoće gubitaka koji su veći od rizične vrijednosti nizak.

Pretpostavke glavnog modela su:

- da se temelji na historijskoj metodologiji,
- 99 posto kao interval povjerljivosti za izračunavanje rizične vrijednosti,
- period zadržavanja je jedan dan.

Model obuhvata devizni rizik – koji važi za devizne transakcije i pozicije koje su iskazane u stranim valutama; koje potiču od stope promjenjivosti deviznih kurseva.

Model može izračunavati rizičnu vrijednost na različitim nivoima agregacije – od pojedinačne pozicije do bilo kojeg podnivoa portfolija. Prema tome, model omogućava detaljnu analizu profila rizika hijerarhije portfolija više nivoa i učinke različitosti koji se pojavljuju. Nadalje, mjerenje rizične vrijednosti se može razjasniti na temelju izvora rizika (faktora rizika). Ove osobine detaljnijeg nadgledanja rizika omogućavaju određivanje efikasne strukture limita koja se može porediti kroz različite organizacione jedinice.

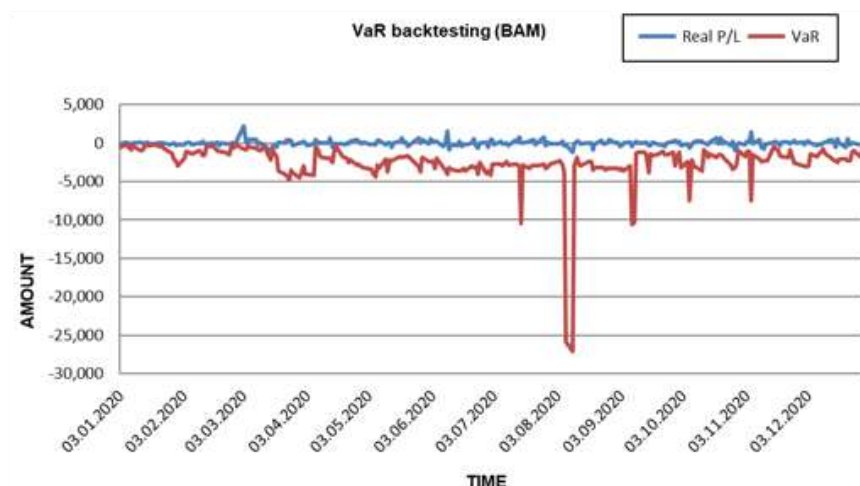
Kvalitet provedenog modela za mjerenje rizika se mora stalno ocjenjivati. Banka primjenjuje pozadinsko testiranje poređenjem izračunate mjere rizične vrijednosti sa stvarnom dobiti i gubitkom istog perioda.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

Tokom 2020 godine Banka je, u skladu sa najboljim praksama, unaprijedila model za izračun VaR, te su rezultati testiranja modela pokazali da tokom 2020. godine Banka nije zabilježila ni jedno izuzeće u testiranju modela (2019: nije bilo izuzeća), kada je gubitak bio veći od dnevnog iznosa VaR.

Portfolio Banke je izložen riziku promjene stranih valuta, uvijek kada sadrži novčane tokove u stranoj valuti koja se razlikuje od bazne valute u Banci, a ne postoji usklađenost aktive, pasive i vanbilanse pozicije u toj valuti. Izloženost portfolia riziku promjene strane valute znači osjetljivost portfolia na promjene u nivou deviznih stopa. Stepenn rizika promjene strane valute zavisi od iznosa otvorenih pozicija kao i od stepena potencijalne promjene u deviznim stopama.

Banka zbog fiksnog kursa EUR-a u odnosu na Konvertibilnu marku nije izložena deviznom riziku (1 EUR = KM 1,95583). Izloženost deviznom riziku je prisutna za valute USD i CHF. Tabela koja slijedi prikazuje analizu osjetljivosti Banke na bazi 10% povećanja ili smanjenja kursa strane valute u odnosu na domaću valutu. Stopa osjetljivosti od 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju ključnom osoblju o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta. Test se radi na godišnjoj osnovi. Rezultati najnovijeg testa su prikazani kako slijedi:

31. decembar 2020.

Valuta	Otvorena pozicija (KM)	StresTest	
		10% povećanje	10% smanjenje
CHF	(4.605)	461	(461)
GBP	(4.697)	470	(470)
USD	(75.900)	7.590	(7.590)
HRK	(25.191)	2.519	(2.519)
CAD	2.788	(279)	279
SEK	(3.091)	309	(309)
Ostale valute	27.433	(2.744)	2.744
EUR	(5.592.561)	-	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

31. decembar 2019.

Valuta	Otvorena pozicija (KM)	StresTest	
		10% povećanje	10% smanjenje
CHF	(6.201)	620	(620)
GBP	8.698	(870)	870
USD	(23.935)	2.393	(2.393)
HRK	(793)	79	(79)
CAD	6.973	(697)	697
SEK	5.399	(540)	540
Ostale valute	16.019	(1.602)	1.602
EUR	28.545.103	-	-

Gore spomenuta analiza osjetljivosti primjenjuje se na otvorenu deviznu poziciju Banke koja uključuje sve stavke aktive, pasive i vanbilansa.

Ukoliko je devizna pozicija bilo koje strane valute "duga" (aktiva veća od pasive) i ukoliko dođe do porasta/ (smanjenja) kursa te valute u odnosu na KM, Banka će po osnovu promjene kursa ostvariti prihod / (gubitak).

Ukoliko je devizna pozicija bilo koje strane valute "kratka" (aktiva manja od pasive) i ukoliko dođe do (porasta) / smanjenja kursa te valute u odnosu na KM, Banka će po osnovu promjene kursa ostvariti (gubitak) / dobitak.

Banka je izložena učincima promjena u valutnim kursovima u svom finansijskom položaju i novčanim tokovima. Banka prati svoj valutni položaj u odnosu na udovoljavanje regulatornim zahtjevima koje je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine definirala kao limite otvorenih pozicija. Banka nastoji sučeliti svoju imovinu i obaveze u stranim valutama kako bi izbjegla izloženost valutnom riziku.

Devizna pozicija

Tabela u nastavku prikazuje izloženosti Banke valutnom riziku na dan 31. decembra 2020. i 31. decembra 2019. godine. U tabeli je uključena aktiva i pasiva Banke po iskazanoj vrijednosti klasifikovana po valutama. Banka ima velik broj ugovora sa valutnom klauzulom. KM vrijednost glavnice kod takvih ugovora određena je kretanjem kursa stranih valuta. Saldo glavnice tih izloženosti uključen je u tabeli u nastavku u koloni „vezane za EURO“.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

31. decembar 2020.	EURO	vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Aktiva							
Gotovina i ekvivalenti gotovine	89.992	-	89.992	40.162	24.287	304.468	458.909
Rezerve kod Centralne banke	-	-	-	-	-	190.280	190.280
Plasmani drugim bankama	29	-	29	-	-	-	29
Finansijska imovina kroz FVOSD	77	-	77	-	-	55.069	55.146
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	297	170	467
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	-	-	-	5.832	5.832
Dati krediti i potraživanja	-	893.454	893.454	-	-	685.533	1.578.987
Akontacija poreza na dobit	-	-	-	-	-	5.005	5.005
Odgođena porezna imovina	-	-	-	-	-	329	329
Ostala aktiva	2.289	-	2.289	26	-	3.590	5.905
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	29.361	29.361
Ukupno aktiva	92.387	893.454	985.841	40.188	24.584	1.279.637	2.330.250
Obaveze i kapital							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	379.861	6.700	386.561	-	126	842	387.529
Obaveze prema klijentima	421.470	92.087	513.557	39.805	23.599	1.007.651	1.584.612
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-	106	106
Ostale obaveze	11.296	-	11.296	427	806	18.921	31.450
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	-	5.589	5.589
Odgođena porezna obaveza	-	-	-	-	-	68	68
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	-	320.896	320.896
Ukupno obaveze i kapital	812.627	98.787	911.414	40.232	24.531	1.354.073	2.330.250
Neto devizna pozicija	(720.240)	794.667	(74.427)	(44)	53	(74.436)	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

31. decembar 2019.	EURO	vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Aktiva							
Gotovina i ekvivalenti gotovine	79.793	-	79.793	12.095	11.708	396.156	499.752
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	-	-	191.510	191.510
Plasmani drugim bankama	68	-	68	-	-	-	68
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	74	-	74	-	-	52	126
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	32	-	32	-	-	758	790
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	-	-	-	6.134	6.134
Dati krediti i potraživanja	-	935.274	935.274	-	-	652.259	1.587.533
Akontacija poreza na dobit	-	-	-	-	-	3.356	3.356
Odgodena porezna imovina	-	-	-	-	-	332	332
Ostala imovina	2.868	-	2.868	29	-	6.744	9.641
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	31.286	31.286
Ukupno aktiva	82.835	935.274	1.018.109	12.124	11.708	1.288.587	2.330.528
Obaveze i kapital							
Obaveze prema bankama	458.138	7.000	465.138	-	458	1.218	466.814
Obaveze prema klijentima	409.887	142.321	552.208	26.086	11.138	929.481	1.518.913
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-	574	574
Ostale obaveze	3.405	-	3.405	15	11	6.218	29.649
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	-	4.993	4.993
Odgodena porezna obaveza	-	-	-	-	-	51	51
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	-	309.534	309.534
Ukupno obaveze i kapital	871.430	149.321	1.020.751	26.101	11.607	1.272.069	2.330.528
Neto devizna pozicija	(788.595)	785.953	(2.642)	(13.977)	101	16.518	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2 Kamatni rizik

Kamatni rizik se definira kao izloženost Bančine finansijske pozicije kretanjima kamatnih stopa, što se odražava na bančinu knjigu, koja se sastoji od bilansnih i vanbilansnih pozicija finansijske aktive i obaveza koji su dio procesa plasiranja i skupljanja depozita kao aktivnosti koje obavlja Banka.

Banka je izložena riziku kamatnih stopa, s obzirom da posuđuje sredstva i po fiksnim i po promjenjivim kamatnim stopama. Banka upravlja rizikom kamatnih stopa tako što održava odgovarajuću kombinaciju pozajmica sa fiksnim i promjenjivim kamatnim stopama.

Rizik kamatne stope odražava mogućnost gubitka profita i/ili erozije kapitala zbog promjene kamatnih stopa. Povezan je sa svim proizvodima i pozicijama osjetljivim na promjene kamatnih stopa. Ovaj rizik ima dvije komponente: prihodovnu i investicionu komponentu.

Prihodovna komponenta ispoljava se u slučajevima kada aktivne i pasivne kamatne stope Banke nisu usklađene (plasmani po fiksnim, a obaveze po promjenjivim kamatnim stopama i obrnuto).

Investiciona komponenta posljedica je inverzne relacije kretanja cijena i kamatnih stopa vrijednosnih papira.

Banka se trenutno štiti od kamatnog rizika na način da vrši usklađivanje vrste kamatne stope (fiksna, promjenljiva i varijabilna), valute, referentne kamatne stope, te datuma promjene kamatne stope za sve proizvode koje ugovara (osjetljive na promjenu kamatnih stopa). Svaka neusklađenost u gore spomenutim elementima izlaže Banku kamatnom riziku.

Usvojen sistem načina mjerenja radi na analitičkoj razini primjereno složenosti rizika iz knjige banke, te osigurava da profil rizika može biti ispitan na dva odvojena, ali komplementarna, načina:

- perspektiva ekonomske vrijednosti, koji razmatra utjecaj promjena kamatnih stopa i vezanih volatilnosti na sadašnju vrijednost svih budućih novčanih tokova;
- perspektiva zarade je usmjeren na analizu utjecaja koje promjene kamatnih stopa i vezanih volatilnosti generiraju na neto kamatni prihod, a time i na povezan učinak na kamatne marže.

Banka koristi sljedeće metode za mjerenje rizika kamatnih stopa:

- Pomak osjetljivosti fer vrijednosti;
- Pomak osjetljivosti na kamatne marže.

Pomak osjetljivosti fer vrijednosti mjeri promjene ekonomske vrijednosti finansijskog portfolia nastalu od paralelnog pomaka diskontne krivulje. Ukupna vrijednost pomaka osjetljivosti je prikazana po ročnosti (ročna analiza), kako bi se utvrdila raspodjela rizika na vremenskoj osi. Operativni limit koji je trenutno na snazi za pomak osjetljivosti fer vrijednosti (od +100 baznih poena paralelnog pomaka krivulje prinosa) je 5.867 hiljada KM / -15.647 hiljada KM (3.000 hiljada EUR / 8.000 hiljada EUR). Limit je postavljen od strane Banke sa ciljem očuvanja izloženosti unutar niskih razina.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2 Kamatni rizik (nastavak)

Rezultat pomaka osjetljivosti fer vrijednosti, u smislu uticaja na ekonomsku vrijednost bilansne aktive osjetljive na promjene kamatnih stopa, pod pretpostavkom da su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene na dan 31. decembar 2020. iznosi -13.657 hiljada KM (31. decembar 2019.: -11.959 hiljada KM).

U 2020. godini usvojeno je određivanje limita na osnovu ročnosti kako slijedi:

Pomak osjetljivosti (+100 bp)

TOTAL	0-18 months	18 months - 5 years	above 5 years
5.867 hiljada KM / 15.647 hiljada KM (3 mio EUR / -8 mio EUR)	+/- 3.912 hiljada KM (+/- 2 mio EUR)	5.867 hiljada KM / -7.823 hiljada KM (3 mio EUR / -4 mio EUR)	5.867 hiljada KM / -15.647 hiljada KM (3 mio EUR / -8 mio EUR)

Rezultati pomaka osjetljivosti fer vrijednosti prikazani su u tabeli ispod:

Pomak osjetljivosti (+100 bp)

	31 Decembar 2020				31 Decembar 2019			
	TOTAL	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina	TOTAL	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina
EUR	-4.607	-991	1.362	-4.978	-4.895	-53	1.345	-6.188
USD	323	49	173	102	282	40	180	61
CHF	12	8	4	0	12	9	3	0
KM	-9.414	-1.447	-3.573	-4.394	-7.396	-181	-3.012	-4.203
Ostale valute	30	2	28	0	3	2	1	0
Total	-13.656	-2.379	-2.006	-9.271	-11.994	-183	-1.483	-10.330

Osjetljivost kamatne marže mjeri umjesto kratkoročni (dvanaest mjeseci) utjecaj na kamatnu maržu od strane paralelnog, trenutnog i trajnog udara krivulje kamatne stope. Ova mjera ističe učinak promjene kamatnih stopa na portfolio koji se mjeri, isključujući pretpostavke o budućim promjenama u aktivni i pasivi, te se stoga ne može smatrati pokazateljem budućih razina kamatne marže. Operativni limit koji je trenutno na snazi za pomak osjetljivosti kamatne marže (sa paralelnim pomjeranjem krive prinosa od -50 bp) iznosi -5.867 hiljada KM (-3.000 hiljade EUR).

Rezultat pomaka osjetljivosti kamatne marže, ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena više, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene na dan 31. decembar 2020. godine je povećanje za 4.543 hiljada KM (31. decembar 2019.: 4.240 hiljada KM), a ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena niže, rezultat je sniženje za 2.613 hiljada KM na dan 31. decembar 2020. (31. decembar 2019.: sniženje za 3.046 hiljada KM). Osim toga, Banka također priprema pomak osjetljivosti kamatne marže na temelju osjetljivosti u rasponu od +50/-50 baznih poena. Ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za +50 baznih poena rezultat je povećanje dobiti od 2.419 hiljada KM, a ako su se promijenile za -50 baznih poena rezultat je smanjenje dobiti od 2.478 hiljade KM na dan 31. decembar 2020. (31. decembar 2019.: 2.150 hiljada KM za +50 baznih poena i smanjenje za 2.706 hiljade KM za -50 baznih poena).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2 Kamatni rizik (nastavak)

U svrhu mjerenja ranjivosti Banke pod stresnim tržišnim uvjetima, rizik promjene kamatnih stopa mjerni sistem koji je usvojila Banka, i omogućuje smislenu procjenu učinka stresnih tržišnih uslova na banku ("analiza scenarija"), ili radije naglih promjena u općoj razini kamatnih stopa, promjene u odnosima između ključnih tržišnih stopa (tj. osnova rizik), promjene u padini i obliku krivulje prinosa (tj. krivulji prinosa rizik), promjene u likvidnosti ključnih finansijskih tržišta ili promjena u volatilnosti tržišne cijene.

5.4 Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke pri upravljanju kapitalom, koji je širi koncept od „dioničkog kapitala“ iz izvještaja o finansijskom položaju, jesu:

- biti u skladu sa kapitalnim uslovima koje su postavili regulatori bankarskog tržišta u domaćem okruženju;
- čuvati sposobnost Banke da može da osigurava povrat dioničarima i dobit drugima koji posjeduju udio;
- održati jaku kapitalnu osnovu u cilju razvoja poslovanja.

Adekvatnost i korištenje kapitala se prate na dnevnoj bazi od strane Uprave Banke sa tehnikama praćenja zasnovanim na regulativi koja je propisana od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine u svrhe supervizije. Izvještavanje prema Agenciji se vrši na kvartalnoj bazi.

Kapital u svrhu izračuna adekvatnosti kapitala prema propisanoj metodologiji Agencije sastoji se od:

- Tier 1 kapital ili Osnovni kapital: dionički kapital (netiran za bilo koji knjigovodstveni iznos trezorskih dionica), dionička premija, zadržana dobit, rezerve nastale izdvajanjem iz zadržane dobiti, revalorizacije rezerve proistekle iz svođenja fer vrijednosti imovine i revidirana dobit tekućeg perioda usvojena i raspoređena od strane Skupštine dioničara;
- Tier 2 kapital ili Dopunski kapital: kvalifikovani subordinirani dug, umanjenja vrijednosti na bazi portfolia i nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po zahtjevu regulatora do 31.12.2019.godine.
- Nakon 01.01.2020.godine umanjenje vrijednosti portfolia i nedostajuće rezerve u skladu sa FBA regulativom nisu više dio Tier 2 kapitala.
- Odbitne stavke.

Rizik ponderisane aktive se mjeri na bazi pondera u skladu sa FBA regulativom klasifikovane prema prirodi svakog od sredstava i odražava procjenu kreditnog, tržišnog i ostalih rizika povezanih sa tim sredstvima, uzimajući u obzir prihvatljivost kolaterala ili garancija. Sličan tretman je usvojen za izloženost po vanbilansnim pozicijama, sa određenim korekcijama u svrhu preciznijeg iskazivanja prirode potencijalnih gubitaka.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.4 Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje izračun regulatornog kapitala i adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2020. i 31. decembra 2019. godine, preuzete iz izračuna predanih Agenciji na kraju pomenutih perioda.

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Osnovni kapital		
Dionički kapital	44.776	44.776
Dionička premija	57.415	57.415
Regulatorne i ostale rezerve	198.753	154.268
Nematerijalna imovina	(3.667)	(4.780)
Ukupno kvalifikovani Osnovni kapital	297.277	251.679
Dopunski kapital		
Opšte rezerve – u skladu sa propisima Agencije	-	17.457
Prioritetne dionice	6	6
Nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po zahtjevu regulatora	-	(10.909)
Ukupno Dopunski kapital	6	6.554
Ukupno regulatorni kapital	297.283	258.233
Zahtjevi kapitala (*)		
Rizikom pondrisana aktiva	1.403.449	1.396.593
Operativni rizici	111.437	163.017
Ukupno	1.514.886	1.559.610
Adekvatnost kapitala	19,62%	16,56%

(*) Zahtjevi kapitala u prethodnoj tabeli su obračunati u skladu sa regulativom Agencije za bankarstvo FBiH.

Regulativa do 31.12.2019

U skladu s propisima Agencije, Osnovni kapital ne uključuje stanje regulatornih rezervi za kreditne gubitke unutar kapitala i rezervi (KM 18.286 hiljada KM na dan 31. decembra 2019. godine) koje su dio pozicije kapitala u izvještaju o finansijskom položaju Banke. Međutim, opšte rezerve obračunate u skladu sa propisima Agencije (17.457 hiljada KM na dan 31. decembra 2019. godine) su uključene unutar Dopunskog kapitala.

Dodatno, radi se usklađenje za iznos nedostajućih regulatornih rezervi za kreditne gubitke obračunatih na datum izvještavanja (datum podnošenja adekvatnosti kapitala Agenciji, koji se prema lokalnoj regulativi podnosi na kvartalnoj osnovi) što za 2019. godinu iznosi 10.909 hiljada KM.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.4 Upravljanje kapitalom (nastavak)

Regulativa nakon 01.01.2020

U julu 2019.godine Agencija za bankarstvo usvaja Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka što je objašnjeno u Sažetku računovodstveni politika – umanjenje vrijednosti.

Prema Odluci Agencija za bankarstvo, Generalna Skupština Banke u martu 2020. godine je donijela Odluku o evidentiranju određenih komponenti Osnovnog kapitala prema kojoj je evidentirano:

1. Povećanje po osnovu Rezervi za kreditne gubitke koje su formirane prilikom implementacije MRS 39 u 31.12.2011.godini, umanjene za iznos poreza na dobit, u iznos od 16,457 hiljada KM.
2. Smanjenje po osnovu efekata prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka iz jula 2019.godine u iznosu od 7,773 hiljada KM.
3. Povećanje po osnovu revalorizacionih rezervi stalnih sredstava iz perioda do 2001.godine u iznosu od 366 hiljada KM.

Stopa finansijske poluge iznosi 11,97% na dan 31. decembar 2020. godine (zakonski minimum je 6,0%).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima mjeri se na bazi kotiranih tržišnih cijena ili kotiranih cijena od strane dealer-a. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrijednost koristeći druge tehnike procjene.

6.1 Tehnike mjerenja

Banka mjeri fer vrijednost koristeći slijedeću hijerarhiju fer vrijednosti, koja odražava značaj ulaznih parametara korištenih pri mjerenju.

- Nivo 1: ulazni parametri su kotirane tržišne cijene (neprikladne) na aktivnim tržištima za identične instrumente
- Nivo 2: ulazni podaci se razlikuju od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, a radi se o vidljivim ulaznim podacima bilo da su direktni (npr. kao cijene) ili indirektni (izvedeni iz cijena). Ova kategorija uključuje instrumente mjerene korištenjem: kotiranih tržišnih cijena na aktivnim tržištima sličnih instrumenata, kotirane cijene za iste ili slične instrumente koji se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike mjerenja u kojima su svi značajniji ulazni parametri direktno ili indirektno vidljivi iz tržišnih podataka.
- Nivo 3: ulazni parametri koji nisu vidljivi. Ova kategorija uključuje sve instrumente za koje tehnike mjerenja nisu vidljive i ovi parametri imaju značajan uticaj na procjenu vrijednosti instrumenata. Ova kategorija uključuje instrumente koji su mjereni na bazi kotiranih cijena za slične proizvode za koje su potrebne značajne prilagodbe ili pretpostavke kako bi se odrazile razlike između instrumenata.

Tehnike mjerenja uključuju modele neto sadašnje vrijednosti i diskontiranog novčanog toka, uporedbu sa sličnim instrumentima za koje postoje vidljive tržišne cijene i slični modeli procjene. Pretpostavke i ulazni podaci korišteni pri tehnikama procjene uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne marže i ostale premije u određivanju diskontnih stopa, cijena obveznica, vrijednosnih papira, kurseva stranih valuta, cijena vlasničkih ulaganja i očekivane volatilnosti i korelacije cijena.

Cilj tehnika procjene je da odrede fer vrijednost koja odražava cijenu koja će biti ostvarena kod prodaje imovine ili izmirenja obaveza u redovnoj transakciji među tržišnim sudionicima na datum mjerenja.

Banka određuje vrijednost dužničkih vrijednosnih papira (trezorski zapisi i obveznice) koristeći interne modele procjene koje u obzir uzimaju preostalu ročnost i zadnje raspoložive tržišne cijene pomenutih instrumenata.

Fer vrijednost forward deviznih derivata se mjeri koristeći raspoložive tržišne cijene za FX spot i novčane krivulje relevantnih valuta. Na bazi ovih parametara se računaju vrijednost forwarda i terminskih kurseva, koji se dalje dnevno koriste za još aktivne poslove.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju i vrijednosnih papira po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kojima se trguje na aktivnom tržištu se mjeri korištenjem cijena tih instrumenata na datum izvještavanja po zaključnim cijenama ponude.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (nastavak)

6.2 Finansijski instrumenti po fer vrijednosti – hijerarhija fer vrijednosti

Tabela u nastavku prikazuje finansijske instrumente mjerene po fer vrijednosti na datum izvještavanja po hijerarhiji fer vrijednosti. Iznosi su bazirani na vrijednostima iskazanim u Izvještaju o finansijskom položaju.

31. decembar 2020.	Bilješka	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina po FVOSD	22 a)				
Trezorski zapisi izdati od strane Federacije BiH		-	55.016	-	55.016
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od nerezidentnih pravnih lica BiH		-	76	-	76
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od rezidentnih pravnih lica BiH		-	54	-	54
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 b)				
Dionice		297	-	-	297
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	170	-	170
Ukupno		297	55.316	-	55.613
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 c)				
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	106	-	106
Ukupno		-	106	-	106
31. decembar 2019.		Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	22 a)				
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od nerezidentnih pravnih lica BiH		-	72	-	72
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od rezidentnih pravnih lica BiH		-	54	-	54
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 b)				
Dionice		33	-	-	33
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	757	-	757
Ukupno		33	883	-	916
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 c)				
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	574	-	574
Ukupno		-	574	-	574

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (nastavak)

6.3. Finansijski instrumenti koji se ne mjere po fer vrijednost

Tabela ispod pokazuje fer vrijednosti finansijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti i analizira ih prema nivou u hijerarhiji fer vrijednosti.

31. decembar 2020.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
Aktiva					
Gotovina i ekvivalenti gotovine	-	32.640	426.269	458.909	458.909
Rezerve kod Centralne banke	-	-	190.280	190.280	190.280
Plasmani kod drugih banaka	-	29	-	29	29
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	5.832	-	5.832	5.832
Dati krediti i potraživanja	-	289.579	1.255.006	1.544.585	1.578.987
Ukupno		328.080	1.871.555	2.199.635	2.234.037

Obaveze					
Obaveze prema bankama i drugim fin. institucijama	-	199.584	175.510	375.094	387.529
Obaveze prema klijentima	-	1.074.832	512.125	1.586.957	1.584.612
Ukupno	-	1.274.416	687.635	1.962.051	1.972.141

31. decembar 2019.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
Aktiva					
Gotovina i ekvivalenti gotovine	-	35.201	464.551	499.752	499.752
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	191.510	191.510	191.510
Plasmani kod drugih banaka	-	68	-	68	68
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	6.134	-	6.134	6.134
Dati krediti i potraživanja	-	290.562	1.279.326	1.569.888	1.587.533
Ukupno		331.965	1.935.387	2.267.352	2.284.997
Obaveze					
Obaveze prema bankama i drugim fin. institucijama	-	294.266	135.538	429.804	466.814
Obaveze prema klijentima	-	905.837	600.632	1.506.479	1.518.913
Ukupno	-	1.200.103	736.170	1.936.273	1.985.727

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA (nastavak)

6.3. Finansijski instrumenti koji se ne mjere po fer vrijednost (nastavak)

U procjeni fer vrijednosti finansijskih instrumenata Banke i dodjeli određenog nivoa hijerarhije fer vrijednosti korištene su slijedeće metode i pretpostavke, te navedena ograničenja opisana u nastavku, a u skladu sa revidiranim pristupom Intesa Sanpaolo Grupe.

Gotovina i ekvivalenti gotovine

Za neto knjigovodstvene vrijednosti gotovine i stanja na računima kod banaka se općenito smatra da su približne njihovim fer vrijednostima. Obavezna rezerva kod Centralne banke klasifikovana je u Nivo 3 kao i sredstva po viđenju kod drugih banaka u skladu sa pretpostavkom da njihova izlazna cijena može uključivati subjektivne procjene druge strane o kreditnom riziku koje nije moguće pouzdano kvantificirati.

Plasmani kod drugih banaka

Plasmani kod drugih banaka uglavnom predstavljaju kratkoročne i prekonočne depozite te stoga njihova fer vrijednost ne odstupa značajno od knjigovodstvene vrijednosti. Njihova klasifikacija u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti rezultat je nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi prilikom određivanja izlazne cijene.

Kredit i potraživanja od komitenata, obaveze prema klijentima, bankama i drugim finansijskim institucijama

Fer vrijednost izračunava se uzimajući u obzir buduće novčane tokove u slučaju pozicija sa dospijećem u srednjem roku, dok je izražena knjigovodstvenom vrijednošću umanjenom za ispravke vrijednosti u slučaju kratkoročnih kredita, obaveza po viđenju ili kredita umanjene vrijednosti noedređenog dospijeća.

Sa stanovišta prezentacije nivoa fer vrijednosti, neprihodujuća imovina je klasifikovana u Nivo 3, dok je izlazna cijena značajno pod utjecajem procjene gubitka od strane kreditnog referenta zasnovane na budućim novčanim tokovima i odgovarajućim planovima povrata. Specifične komponente procjene Banke prevladavaju nad drugim komponentama (npr. tržišna kamatna stopa) vodeći do klasifikacije u Nivo 3 u hijerarhiji fer vrijednosti.

Prihodujući kratkoročni krediti sa dospijećem od 12 mjeseci ili manje, kao i kratkoročne obaveze prema klijentima i bankama klasifikovane su u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti, kao rezultat nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi kod određivanja izlazne cijene.

Srednjeročni i dugoročni krediti i depoziti klijenata, banaka i drugih finansijskih institucija su klasifikovani u Nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti, uzimajući u obzir značajnost specifičnih komponenti procjena Banke prilikom određivanja izlazne cijene.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI

U okviru redovnog poslovanja, Uprava Banke analizira rezultate poslovanja sa naglaskom na učešće pojedinačnih poslovnih segmenata. Poslovanje sa pravnim licima, građanima i sredstvima i finansijskim tržištima su poslovne linije koje su identifikovane kao važni poslovni segmenti u onoj mjeri u kojoj finansijskim proizvodima upravlja svaki od njih i odgovarajućih drugih strana sa kojima svaki segment ulazi u pregovore su specifični za svaki taj dio, te istim se ne upravlja niti su vezani za neku drugu stranu ili segment.

Iako u plasiranju kredita i prikupljanju depozita učestvuju svi poslovni segmenti, finansijske karakteristike kredita, depozita i kreditnih linija su specifično vezane za svakog od njih i mogu biti primijenjene samo na ugovorene strane koje se odnose na svaki specifičan segment.

Finansijski rezultati svakog pojedinačnog poslovnog segmenta se prikazuju kroz kombinovanu metodologiju „direktne“ i „indirektne“ alokacije prihoda i rashoda. Prihodi su uglavnom direktno dodijeljeni dijelu koji ih je ostvario, dok se troškovi pripisuju direktno, ukoliko je moguće identifikovati da ih je ostvario određeni segment, i indirektno ukoliko se odnose na centralne organizacione jedinice.

Interna raspodjela se također primjenjuje na alokaciju troškova kod finansiranja operativnih segmenata.

Stavke bilansa uspjeha po operativnim segmentima navedene u tabeli u nastavku su navedene u formi koja se koristi za svrhu izvještavanja prema Upravi.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine.

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Prihod od kamata	49.300	24.483	256	74.039
Rashod od kamata	(5.379)	(4.332)	(2.145)	(11.856)
Neto prihodi od kamata	43.921	20.151	(1.889)	62.183
Prihodi od naknada i provizija	21.932	8.159	475	30.566
Rashodi od naknada i provizija	(5.291)	(694)	(217)	(6.202)
Neto prihodi od naknada i provizija	16.641	7.465	258	24.364
Neto prihod od trgovanja	-	-	2.376	2.376
Ostali operativni prihodi/rashodi	(5.138)	(2.286)	(791)	(8.215)
Operativni prihodi	(5.138)	(2.286)	1.585	(5.839)
Troškovi zaposlenih	(15.503)	(5.353)	(482)	(21.338)
Administrativni troškovi	(12.475)	(2.781)	(737)	(15.993)
Amortizacija	(4.908)	(718)	(47)	(5.673)
Operativni troškovi	(32.886)	(8.852)	(1.266)	(43.004)
Dobit prije umanjena vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	22.538	16.478	(1.312)	37.704
Ukidanja ispravke / (Neto gubici od umanjena vrijednosti) i rezervisanja	(10.814)	(4.157)	(1.505)	(16.476)
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	11.724	12.321	(2.817)	21.228
Porez na dobit				(2.983)
NETO DOBIT TEKUĆEG PERIODA				18.245

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine.

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Gotovina i ekvivalenti gotovine	32.640	-	426.269	458.909
Rezerve kod Centralne banke	-	-	190.280	190.280
Plasmani kod drugih banaka	-	-	29	29
Finansijska imovina po FVOSD	-	-	55.146	55.146
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilansu uspjeha	-	-	467	467
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	5.832	5.832
Dati krediti i potraživanja	684.359	894.628	-	1.578.987
Ostala neraspoređena aktiva	-	-	-	40.600
UKUPNA AKTIVA	716.999	894.628	678.023	2.330.250
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	-	13.367	374.162	387.529
Obaveze prema klijentima	703.195	881.417	-	1.584.612
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	106	106
Ostale neraspoređene obaveze	-	-	-	37.107
UKUPNE OBAVEZE	703.195	894.784	374.268	2.009.354

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2019. godine.

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Prihod od kamata	51.108	26.051	880	78.039
Rashod od kamata	(6.700)	(4.609)	(1.564)	(12.873)
Neto prihodi od kamata	44.408	21.441	(683)	65.166
Prihodi od naknada i provizija	23.529	9.287	392	33.208
Rashodi od naknada i provizija	(6.052)	(761)	(231)	(7.044)
Neto prihodi od naknada i provizija	17.477	8.526	161	26.164
Neto prihod od trgovanja i razmjene strane valute	-	-	2.768	2.768
Ostali operativni prihodi/rashodi	(4.009)	(1.691)	(270)	(5.970)
Operativni prihodi	(4.009)	(1.691)	2.498	(3.202)
Troškovi zaposlenih	(15.929)	(4.777)	(518)	(21.224)
Ostali administrativni troškovi	(12.916)	(3.564)	(1.144)	(17.624)
Amortizacija	(4.922)	(790)	(47)	(5.759)
Operativni troškovi	(33.767)	(9.131)	(1.709)	(44.607)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	24.109	19.145	267	43.521
Gubici od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(4.134)	(1.224)	(129)	(5.487)
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	19.975	17.921	138	38.034
Porez na dobit				(4.111)
NETO DOBIT TEKUĆEG PERIODA				33.923

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2019. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Gotovina i ekvivalenti gotovine	35.201	-	464.550	499.752
Obavezne rezerve kod Centralne banke	-	-	191.510	191.510
Plasmani kod drugih banaka	-	-	68	68
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	126	126
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	790	790
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	6.134	6.134
Dati krediti i potraživanja	693.533	894.000	-	1.587.533
Ostala neraspoređena aktiva	-	-	-	44.615
UKUPNA AKTIVA	728.734	894.000	663.178	2.330.528
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	-	20.015	446.799	466.814
Obaveze prema klijentima	692.349	826.564	-	1.518.913
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	574	574
Ostale neraspoređene obaveze	-	-	-	34.693
UKUPNE OBAVEZE	692.349	846.579	447.373	2.020.994

8. PRIHOD OD KAMATA

	2020.	2019.
Gradani	46.593	48.147
Pravna lica	27.011	29.276
Banke i druge finansijske institucije	263	493
Kamata na imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku	141	116
Kamata na imovinu kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	31	7
	74.039	78.039

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

9. RASHOD OD KAMATA

	2020.	2019.
Građani	4.514	5.855
Pravna lica	3.757	3.959
Banke i druge finansijske institucije	3.477	2.961
Ostalo	108	98
	11.856	12.873

10. PRIHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2020.	2019.
Kartično poslovanje	8.356	10.222
Unutrašnji platni promet	6.147	5.880
Prihodi od vođenja računa	4.637	4.376
Vanjski platni promet	3.455	3.769
Garancije i akreditivi	2.311	2.293
Kreditni klijentima	1.811	2.567
Naknade po osnovu transakcija sa stranim valutama	1.294	1.712
Usluge komisiona	69	74
Ostalo	2.486	2.315
	30.566	33.208

Ostali prihodi uključuju prihode od podizanja gotovine na bankomatima i mobilno bankarstvo u poslovima sa stanovništvom.

11. RASHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2020.	2019.
Kartično poslovanje	4.628	5.485
Bankovne usluge	827	783
Unutrašnji platni promet	235	269
Ostalo	512	507
	6.202	7.044

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

12. NETO PRIHOD OD TRGOVANJA

	2020.	2019.
Neto dobiti od preračunavanja strane valute imovine i obaveza	2.594	2.544
Neto dobiti od dionica	(32)	9
Neto dobiti/(gubici) imovine/obaveza kroz bilansu uspjeha – dionice	(67)	32
Neto dobiti/(gubici) imovine/obaveza kroz bilansu uspjeha - Derivati koji se drže radi trgovanja – OTC	(119)	183
	2.376	2.768

13. OSTALI OPERATIVNI PRIHODI / (RASHODI)

	2020.	2019.
Premija osiguranja depozita	(3.067)	(2.802)
Usluge posjedovanja u kartičnom poslovanju	(2.455)	(2.457)
Konsultantske i usluge Agencije za bankarstvo	(1.509)	(1.455)
Umanjenje / povećanje vrijednosti imovine (Bilješka 24)	(796)	187
Umanjenje vrijednosti imovine (Bilješka 25)	(225)	-
Ostali (rashodi)/prihodi	(429)	(50)
Naplate od osiguravajućih kuća i naplate od klijenata	266	607
	(8.215)	(5.970)

14. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2020.	2019.
Neto plaće	13.928	13.442
Porezi i doprinosi	7.179	7.213
Rezerve za otpremnine i ostale koristi (bilješka 30)	(126)	30
Ostali troškovi	357	539
	21.338	21.224

Troškovi zaposlenih uključuju 3.633 hiljada KM (31. decembar 2020. godine: 3.735 hiljada KM) doprinosa po osnovu penzionog osiguranja uplaćenih u državni penzioni fond. Doprinosi se računaju kao procent bruto plaće. Banka je imala 562 uposlenika na dan 31. decembra 2020. godine (556 na dan 31. decembra 2019. godine).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

15. ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	2020.	2019.
Troškovi održavanja	4.633	4.461
Troškovi zakupnine i ostali povezani troškovi	1.456	1.607
Telekomunikacije i troškovi pošte	2.798	2.934
Troškovi osiguranja i transporta	2.211	2.339
Troškovi konsultantskih usluga	704	953
Troškovi reprezentacije i marketinga	600	845
Troškovi materijala	988	702
Troškovi energije	718	776
Neto rezervisanja za obaveze i sudske sporove (bilješka 30)	294	1.529
Ostale premije osiguranja	457	535
Ostali troškovi	1.134	943
	15.993	17.624

16. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I DRUGA REZERVISANJA

Promjene u bilansu uspjeha koje se odnose na umanjena vrijednosti i rezervisanja su prikazana kako slijedi:

	2020.	2019.
Neto umanjena vrijednosti i rezervisanja		
-za gotovinu i ekvivalente gotovine (bilješka 19)	28	(11)
-za rezerve kod Centralne banke (bilješka 20)	1	-
-za imovinu po amortiziranom trošku (bilješka 22.c)	(302)	(69)
-za kredite klijentima (bilješka 23)	(13,830)	(5,333)
-za ostalu aktivnu (bilješka 24)	(586)	(595)
-za vanbilansne stavke (bilješka 30)	(315)	509
- za finansijsku aktivnu po fer vrijednosti kroz ost.sveobuhvatnu dobit	(1,472)	12
	(16.476)	(5.487)

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

17. POREZ NA DOBIT

	2020.	2019.
Tekući trošak poreza	2.961	4.178
Odgođeni porez (bilješka 31)	22	(67)
Ukupno porez na dobit	2.983	4.111

Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha predstavlja tekući porez. Zvanična stopa poreza na dobit iznosi 10% (2019.: 10%).

	2020.	2019.
Dobit prije poreza	21.228	38.034
Porez izračunat po stopi 10%	2.123	3.803
Porezno nepriznati troškovi	860	308
Trošak poreza na dobit	2.983	4.111
Prosječna stopa poreza na dobit	13,95%	10,8%

18. OSNOVNA I RAZRIJEĐENA ZARADA PO DIONICI

	2020.	2019.
Neto dobit (000 KM)	18.425	33.923
Ponderisani prosječan broj običnih dionica	447.760	447.760
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (KM)	41,15	75,76

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

19. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Tekući račun kod Centralne banke	275.233	367.776
Tekući računi kod drugih banaka	151.501	96.818
Gotovina u domaćoj valuti	27.246	27.968
Gotovina u stranoj valuti	5.394	7.233
	459.374	499.795
Manje: umanjenje vrijednosti	(465)	(43)
	458.909	499.753
Stanje 1. januara	43	-
Uticaj prve primjene FBA regulative	450	-
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	(28)	-
Stanje na 31. decembar	465	43

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

20. REZERVE KOD CENTRALNE BANKE

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Obavezna rezerva	190.471	191.510
	190.471	191.510
Manje: umanjenje vrijednosti	(191)	-
	190.280	181.510
Stanje 1. januara		
Uticaoj prve primjene FBA regulative	192	-
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	(1)	-
	191	-

Minimalna obavezna rezerva se računa kao procent prosječnog stanja ukupnih depozita i pozajmljenih sredstava za svaki radni dan tokom 10 kalendarskih dana držanja potrebnih rezervi. Stopa obaveznih rezervi iznosi 10% na depozite i pozajmljena sredstva bez obzira na valutu u kojoj su sredstva izražena.

Kamatna stopa (negativna) na sredstva minimalne obavezne rezerve iznosi 0,5% u 2020. godini. Gotovina držana kao obavezna rezerva na računu kod CBBH nije dostupna na korištenje bez specijalnog odobrenja CBBH i Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBA).

21. PLASMANI KOD DRUGIH BANAKA

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Plasmani kod banaka	29	68

Na dan 31. decembra 2020. godine, Banka je imala sljedeće plasmane:

Plasman kod banke:	Originalna valuta	Originalni iznos	KM	Ročnost	Kamatna stopa
Intesa Sanpaolo S.p.A.	EUR	15	29	01.01.2021	-
			29		

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

22. FINANSIJSKA IMOVINA I OBAVEZE

a) Finansijska imovina po FVOSD (fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit)

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Dužnički instrumenti		
Obveznice i Trezorski zapisi izdati od strane Federacije BiH	55.016	-
	55.016	-
Ulaganja u vlasničke vrijednosne papire		
Ulaganja mjerena po fer vrijednosti	130	126
	130	126
	55.146	126

b) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha)

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Finansijska imovina		
Dionice inicijalno raspoređene u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	297	33
Derivati koji se drže radi trgovanja	170	757
	467	790

Derivati koji se drže radi trgovanja predstavljaju forward devizne ugovore čiji su detalji prikazani kako slijedi:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	31. decembar 2019.
Finansijska imovina	Nominalni iznos	Fer vrijednost	Nominalni iznos	Fer vrijednost
Derivati koji se drže radi trgovanja – OTC proizvodi				
Valutni terminski ugovori – forward-i	12.700	170	71.913	757

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

22. FINANSIJSKA IMOVINA I OBAVEZE (NASTAVAK)

c) Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku

	31.decembar 2020.	31.decembar 2019.
Dužnički instrumenti		
Obveznice izdate od strane Kantona	6.203	6.203
Manje: umanjenje vrijednosti	(371)	(69)
	5.832	6.134
Stanje 1. januara	69	-
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	302	-
Stanje na 31. decembar	371	69

Kamatna stopa na obveznice Kantona iznosi 2,3%

d) Finansijska obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

	31 decembar 2020.	31 decembar 2019.
Finansijske obaveze		
Derivati koji se drže radi trgovanja	106	574
	106	574

Derivati koji se drže radi trgovanja predstavljaju forward devizne ugovore čiji su detalji prikazani kako slijedi:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	31. decembar 2019.
Finansijske obaveze	Nominalni iznos	Fer vrijednost	Nominalni iznos	Fer vrijednost
Derivati koji se drže radi trgovanja – OTC proizvodi				
Valutni terminski ugovori – forward-i	12.688	106	57.202	574

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

23. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Kratkoročni krediti		
Pravna lica		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	312.231	322.117
- u stranoj valuti	236	-
Građani		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	73.570	76.407
	386.037	398.524
Dugoročni krediti		
Pravna lica		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	601.132	591.380
Građani		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	663.442	661.071
- u stranoj valuti	-	13
	1.264.574	1.252.464
Ukupno krediti	1.650.611	1.650.988
Manje: umanjenje vrijednosti	(71.624)	(63.455)
	1.578.987	1.587.533

Dati krediti i potraživanja su prikazani uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 6.085 hiljada KM (2019.: 5.097 hiljada KM) i neto od odgođenih naknada u iznosu od 11.849 hiljada KM (2019.: 11.795 hiljada KM).

Na dan 31. decembar 2020. godine, neto iznos kratkoročnih i dugoročnih kredita u domaćoj valuti uključuje kredite plasirane i sa povratom u domaćoj valuti vezane za valutnu klauzulu KM:EUR u iznosu od 131.977 hiljada KM, odnosno 789.974 hiljada KM (31. decembra 2019.: 177.908 hiljada KM, odnosno 788.722 hiljada KM).

Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke po kreditima su prikazane kako slijedi:

	2020.	2019.
Stanje 1. januara	63.455	75.136
Uticaj prve primjene FBA regulative	6.509	-
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	13.830	5.333
Promjena uslijed protoka vremena – unwinding	(347)	(205)
Trajni i Računovodstveni otpisi	(11.843)	(13.153)
Prodaja i ostalo	20	(3.656)
Stanje na 31. decembar	71.624	63.455

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

23. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

Koncentracija kreditnog rizika po granama industrije:

Koncentracija rizika po ekonomskim sektorima u bruto iznosu kredita i potraživanja prikazana je kako slijedi:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Trgovina	308.047	331.534
Proizvodnja, poljoprivreda, šumarstvo, rudarstvo i energetika	300.587	272.938
Usluge, finansije, sport i turizam	86.005	75.260
Građevinarstvo	52.773	74.567
Administracija i ostale javne institucije	70.572	70.496
Transport i telekomunikacije	47.628	48.541
Ostalo	47.987	40.161
Građani	737.012	737.491
	1.650.611	1.650.988

24. OSTALA IMOVINA

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Potraživanja iz poslovanja kreditnim karticama	2,200	3.953
Unaprijed plaćeni troškovi	1,616	2.068
Potraživanja za naknade	1,144	1.107
Imovina namijenjena prodaji	1,031	1.031
Imovina primljena za neotplaćene kredita	273	1.752
Ostala imovina	2,029	1.318
Ukupno ostala aktiva	8.293	11.229
Manje: umanjenje vrijednosti	(2.388)	(1.588)
	5.905	9.641

Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke po kreditima su prikazane kako slijedi:

Stanje 1. januara	1.588	1.925
Uticao prve primjene FBA regulative	314	-
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	586	595
Promjene kroz bilans uspjeha - stečena imovina pri naplati kredita i imovina za prodaju (Bilješka 13)	796	(165)
Transferi – ostali	-	(329)
Trajni otpisi i prodaja imovine	(896)	(438)
Stanje na 31 decembar	2.388	1.588

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

25. NEKRETNINE I OPREMA

	Zemlja i nekretnine	Računari i oprema	Investicije u pripremi	Ulaganja u tuđe objekte	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Na dan 1. januar 2019.	11.664	20.212	42	9.958	41.876
Nabavke	-	-	1.197	-	1.197
Imovina sa pravom korištenja – MSFI 16	15.445	454	-	-	15.899
Otuđenja	-	(1.914)	-	(1.428)	(3.342)
Transferi	-	821	(1.063)	242	-
Na dan 31. decembar 2019.	27.109	19.573	176	8.772	55.630
Nabavke	-	-	1.967	-	1.967
Imovina sa pravom korištenja – MSFI 16	1.116	95	-	-	1.211
Svođenje na fer vrijednost – uticaj na P&L (bilješka 13)	(225)	-	-	-	(225)
Svođenje na fer vrijednost – uticaj na OSD	1.208	-	-	-	1.208
Otuđenja	(1.023)	(535)	-	(466)	(2.024)
Transferi	-	1.220	(1.223)	3	-
Na dan 31. decembar 2020.	28.185	20.353	920	8.309	57.767
Akumulirana amortizacija					
Na dan 1. januar 2019.	3.159	16.519	-	9.255	28.933
Trošak perioda	321	1.080	-	258	1.659
Trošak perioda - Imovina sa pravom korištenja – MSFI 16	2.024	116	-	-	2.140
Otuđenja	(265)	(1.944)	-	(1.397)	(3.606)
Na dan 31. decembar 2019.	5.239	15.771	-	8.116	29.126
Trošak perioda	321	1,159	-	252	1,732
Trošak perioda - Imovina sa pravom korištenja – MSFI 16	2,251	106	-	-	2,357
Otuđenja	(316)	(381)	-	(445)	(1,142)
Stanje na 31. decembar 2020.	7,495	16,655	-	7,923	32,073
Sadašnja vrijednost:					
Na dan 31. decembar 2019.	21.870	3.802	176	658	26.506
Na dan 31. decembar 2020.	20,690	3,698	920	386	25,694

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

25. NEKRETNINE I OPREMA (NASTAVAK)

Kretanja Imovine sa pravom korištenja, u skladu sa MSFI 16 – Lizing koji je u primjeni od 01.01.2019.godine dato je kao u nastavku:

	Građevine	Računari i oprema	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Na dan 1. januar 2019.	-	-	-
Prva primjena standarda 01.01.2019	10.720	472	11.192
Promjene tokom godine	4.725	(19)	4.707
Na dan 31. decembar 2019.	15.445	453	15.898
Promjene tokom godine	165	(114)	51
Na dan 31. decembar 2020.	15.610	339	15.949
Sadašnja vrijednost:			
Na dan 1. januar 2019.	-	-	-
Trošak perioda	2.024	116	2.140
Promjene tokom godine	(264)	(37)	(301)
Na dan 31. decembar 2019.	1.760	79	1.839
Trošak perioda	2,251	106	2.357
Promjene tokom godine	(286)	(76)	(362)
Na dan 31. decembar 2020.	3.725	109	3.834
Na dan 31. decembar 2019.	13.685	375	14.060
Na dan 31. decembar 2020.	11.885	230	12.115

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

26. NEMATERIJALNA IMOVINA

Nabavna vrijednost	Software i licence	Imovina u pripremi	Ukupno
Na dan 1. januar 2019.	15,504	699	16,203
Nabavke	-	1.191	1.191
Otuđenja	(894)	-	(894)
Transferi	1.085	(1.085)	-
Na dan 31. decembar 2019.	15.695	805	16.500
Nabavke	-	472	472
Transferi	707	(707)	-
Na dan 31. decembar 2020.	16.402	570	16.972
Amortizacija			
Na dan 1. januar 2019.	10.622	-	10.622
Trošak perioda	1.960	-	1.960
Otuđenja	(861)	-	(861)
Na dan 31. decembar 2019.	11.721	-	11.721
Trošak perioda	1,584	-	1,584
Na dan 31. decembar 2020.	13,305	-	13,305
Sadašnja vrijednost:			
Na dan 31. decembar 2019.	3.975	805	4.780
Na dan 31. decembar 2020.	3.097	570	3.667

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

27. OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

Obaveze prema bankama	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Tekući računi i depoziti banaka		
Depoziti po viđenju		
- u KM	842	1.218
- u stranoj valuti	12.923	5.045
Oročeni depoziti		
- u KM	6.700	7.000
- u stranoj valuti	185.819	288.004
	206.284	301.267
Pozajmice od banaka		
Dugoročne pozajmice:		
- od stranih banaka	167.881	145.535
	167.881	145.535
Ukupno obaveze prema bankama	374.165	446.802
Uzeti krediti od ostalih finansijskih institucija		
Dugoročni krediti:		
- u stranim valutama	13.364	20.012
Ukupno obaveze prema ostalim finansijskim institucijama	13.364	20.012
Ukupno obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	387.529	466.814

Tekući računi, depoziti banaka i uzeti krediti od banaka prikazani su uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 162 hiljada KM (2019: 137 hiljada KM).

Uzeti krediti od ostalih finansijskih institucija prikazani su uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 108 hiljada KM (2019.: 127 hiljada KM).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

28. OBAVEZE PREMA KLIJENTIMA

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Depoziti po viđenju:		
Građani:		
-u KM	234.782	207.812
-u stranoj valuti	84.210	74.711
Pravna lica:		
-u KM	609.763	508.180
-u stranoj valuti	126.962	64.128
Ukupno depoziti po viđenju	1.055.717	854.831
Oročeni depoziti:		
Građani:		
-u KM	134.419	140.573
-u stranoj valuti	249.785	269.249
Pravna lica:		
-u KM	108.875	201.330
-u stranoj valuti	23.917	39.024
Ukupno oročeni depoziti	516.996	650.176
Finansijske obaveze po osnovu Imovine sa pravom korištenja – MSFI 16:		
-Obaveze po osnovu zakupa poslovnog prostora	11.680	13.545
-Obaveze po osnovu zakupa ostale opreme	219	361
Ukupno finansijske obaveze	11.899	13.906
Ukupno obaveze prema klijentima	1.584.612	1.518.913

Obaveze prema klijentima su iskazane uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 5.525 hiljada KM (2019.: 6.020 hiljada KM).

U poslovima sa stanovništvom kamatna stopa na depozite po viđenju iznosi 0.05% (2019: 0.05%). Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0.01% do 1.50% (2019: od 0.01% do 2.00%).

U poslovima sa malim pravnim licima kamatna stopa na depozite po viđenju iznose od 0.00% do 1.00% (2019: od 0.00% do 1.00%). Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0.00% do 2.30% (2019: od 0.00% do 2.30%).

U poslovima sa pravnim licima kamatna stopa na depozite po viđenju iznose od 0.00% do 0.35% (2019: 0.05%). Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0.00% do 2.58% (2019: od 0.00% do 2.55%).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

29. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Obaveze prema dioničarima	8.194	8.194
Obaveze za neraspoređene uplate kredita primljene prije dospijea	8.062	7.004
Obaveze po kreditnim karticama	2.724	3.720
Obaveze prema zaposlenima za bonuse	2.083	2.440
Obaveze prema dobavljačima	2.222	1.935
Obaveze po komisionim poslovima (bilješka 36)	26	1
Ostale obaveze	8.139	6.355
	31.450	29.649

30. REZERVISANJA ZA OBAVEZE I TROŠKOVE

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Rezerve za vanbilansnu izloženost kreditnom riziku	2.264	1.664
Rezervisanja za sudske sporove	2.655	2.504
Rezervisanja za naknade za odlazak u penziju	670	825
	5.589	4.993

Kretanja u rezervisanjima za obaveze i troškove za period koji je završio 31. decembra 2020. godine, su kako slijedi:

	Rezerve za sudske sporove (Bilješka 15)	Rezervisanja za naknade za odlazak u penziju (Bilješka 14)	Rezerve za vanbilansne izloženosti (Bilješka 16)	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2019.	2.016	805	2.242	5.063
Neto promjena kroz bilans uspjeha	1.529	30	(509)	1.050
Smanjenje uslijed plaćanja	(1.041)	(10)	(69)	(1.120)
Stanje na dan 31. decembar 2019.	2.504	825	1.664	4.993
Stanje na dan 1. januar 2020.	2.504	825	1.664	4.993
Uticaj prve primjene FBA regulative	-	-	309	309
Neto promjena kroz bilans uspjeha	294	(126)	315	483
Smanjenje uslijed plaćanja	(143)	(29)	(24)	(196)
Stanje na dan 31. decembar 2020.	2.655	670	2.264	5.589

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

30. REZERVISANJA ZA OBAVEZE I TROŠKOVE (NASTAVAK)

Obračun rezervisanja za naknade za odlazak u penziju na dan 31. decembar 2020. godine u iznosu od 580 hiljada KM (2019.: 540 hiljada KM) je obavljen od strane neovisnog aktuara, koristeći diskontnu stopu od 5% tokom osnovnog radnog vijeka i prosječnu platu svakog zaposlenog.

Rezervisanje za neiskorištene dane godišnjeg odmora na dan 31. decembar 2020. godine u iznosu od 90 hiljada KM (2019.: 285 hiljada KM) je izračunato za svakog zaposlenog uzimajući kao osnovu njegovu/njenu plaću i dane neiskorištenog godišnjeg odmora.

31. ODGOĐENI POREZI

Odgođena porezna obaveza se odnosi na privremenu poreznu razliku proizašlu iz promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju. Efekt promjene fer vrijednosti, umanjene za porez je prikazan kroz kapital. Odgođena porezna imovina proizašla iz rezervacija bit će u porezne svrhe priznata u momentu realizacije.

Kretanja u odgođenoj poreznoj obavezi su prikazana u tabeli ispod:

	Odgođene porezne obaveze	Odgođena porezna imovina
Stanje 1. januar 2019.	49	255
Priznavanje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
Smanjenje odgođene porezne obaveze	(8)	-
Priznavanje kroz bilansu uspjeha		
Smanjenje odgođene porezne imovine za rezerve za sudske sporove	-	91
Povećanje odgođene porezne imovine za ostale rezerve		(14)
Smanjenje odgođene porezne imovine za ostale rezerve	10	-
Stanje na 31. decembar 2019.	51	332
Stanje 1. januar 2020.	51	332
Priznavanje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
Smanjenje odgođene porezne obaveze	-	-
Priznavanje kroz bilansu uspjeha		
Povećanje odgođene porezne imovine za rezerve za sudske sporove	-	15
Smanjenje odgođene porezne imovine za ostale rezerve	-	(18)
Povećanje odgođene porezne obaveze za ostale rezerve	17	-
Stanje na 31. decembar 2020.	68	329

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

32. DIONIČKI KAPITAL

	31. decembar 2020. i 31. decembar 2019.		
	Klasa ES Obične dionice	Klasa ES Obične dionice	Klasa ES Obične dionice
Broj dionica	447.760	60	447.760
Nominalna vrijednost (KM)	100	100	100
Ukupno	44.776	6	44.776

Svaka registrovana obična dionica nosi pravo jednog glasa po dionici, dok prioritete dionice ne nose pravo glasa. Dioničari u posjedu prioriteta dionica imaju pravo na isplatu dividende kada je izglasana, nekumulativno, sa pravom prioriteta pri isplati dividende u odnosu na vlasnike običnih dionica.

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2020. godine je kako slijedi:

- Privredna banka Zagreb d.d. 99,99%
- Ostali 0,01%

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2019. godine je bila kako slijedi:

- Privredna banka Zagreb d.d. 99,99%
- Ostali 0,01%

33. PLAĆANJA PO OSNOVU DIONICA

U 2012. godini Banka je otkupila 78.028 vlasničkih dionica što predstavlja udio u kapitalu Intesa Sanpaolo S.p.A (većinski dioničar Banke). Kupnja se odnosi na primjenu nove politike nagrađivanja zaposlenika Banke te je evidentirana u skladu s odredbama MSFI 2 Plaćanja po osnovu dionica kao plaćanja zasnovana na dionicama koja se podmiruju u novcu, jer se transakcija dogodila između lica koja pripadaju istoj grupi.

U 2012. godini Banka je otkupila 78.028 vlasničkih dionica što predstavlja udio u kapitalu Intesa Sanpaolo S.p.A (većinski dioničar Banke).

Tokom 2020. godine preostali dio dionica je raspoređen korisnicima (7.054). Na dan 31. decembra 2020. godina Banka u svom portfelju nije imala dionice Intesa Sanpaolo S.p.A.

U 2020. godini Banka je kupila 2.137 dionica Privredne Banke d.d. Zagreb. Tokom 2020. godine dio dionica je raspoređen korisnicima (774). Na dan 31. decembra 2020. Banka je u svom portfelju imala 1.363 dionica po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (fer vrijednost se mjeri na osnovu kotacija na Zagrebačkoj burzi).

Ostatak dionica će se prenijeti kad se steknu uslovi sticanja prava.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

34. PREUZETE I POTENCIJALNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Tokom svog poslovanja, Banka preuzima i kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditive i neiskorišteni dio odobrenih kredita.

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Potencijalne obaveze		
Činidbene garancije	90.472	90.275
Plative garancije	45.037	50.616
Akreditivi	6.882	892
Ukupno potencijalne obaveze	142.391	141.783
Preuzete obaveze		
Neiskorišteni odobreni krediti	408.019	210.603
Ukupno preuzete obaveze	408.019	210.603
Ukupno potencijalne i preuzete obaveze	550.410	352.386

Kretanje umanjenja vrijednosti preuzetih i potencijalnih obaveza po klasama izloženosti (Bilješka 30) dato je kao u nastavku:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	
Stanje 1. januara	1,026	279	359	1,664	1,315	709	218	2,242	
Efekt prve primjene FBA metodologije	261	30	18	309	0	0	0	0	
Transferi - Nivo 1	7	-6	-1	0	1,974	-1,601	-373	0	
Transferi - Nivo 2	-190	191	-1	0	-150	178	-28	0	
Transferi - Nivo 3	-134	-54	188	0	-4	-159	163	0	
Neto mjerenje umanjenja vrijednosti	300	-55	-36	209	-2,359	1,277	526	-556	
Nova finansijska imovina	565	192	55	812	1,267	333	257	1,857	
Finansijska imovina koja se prestala priznavati	-353	-140	-213	-706	-1,017	-389	-404	-1,810	
Ukupan efekt kroz račun dobiti i gubitka (Bilješka 30)	512	-3	-194	315	-2,109	1,221	379	-509	
Ostala usklađenja	-	-	-24	-24	-	-	69	0	-69
Stanje na 31. decembar	1,482	437	345	2,264	1,026	279	359	1,664	

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Banka je članica Intesa Sanpaolo S.p.A Grupe ("Intesa Sanpaolo Grupa"). Ključni dioničar banke je Privredna banka Zagreb d.d. sa učešćem od 99,99% (2019.: Privredna banka Zagreb d.d. sa učešćem od 99,99%) u dionicama Banke, a krajnje matično društvo je Intesa Sanpaolo S.p.A. Banka smatra da je neposredno povezana sa ključnim dioničarima i njihovim podružnicama, pridruženim društvima, članovima Nadzornog odbora i Uprave i drugim izvršnim rukovodstvom (zajedno "ključno rukovodstvo") i užim članovima porodice ključnog rukovodstva.

Transakcije sa povezanim licima su dio redovnog poslovanja Banke.

Pregled transakcija sa povezanim licima na dan 31. decembar 2020. godine i 31. decembar 2019. godine je prikazan kako slijedi:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Imovina		
Potraživanja od ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	302	265
Računi kod banaka i krediti - Intesa Sanpaolo Grupa	50.533	51.685
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha - Intesa Sanpaolo Grupa	61	-
Ostala potraživanja – Intesa Sanpaolo Grupa	767	17
	51.663	51.967
Obaveze		
Depoziti ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	2.660	3.340
Kredit i oročeni depoziti – Intesa Sanpaolo Grupa	186.790	284.380
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha - Intesa Sanpaolo Grupa	106	508
Ostale obaveze - Intesa Sanpaolo Grupa	430	423
	189.986	288.651
Preuzete i potencijalne finansijske obaveze		
Finansijske garancije	4.515	-
Neiskorišteni odobreni krediti - ključno rukovodstvo i članovi njihove uže porodice	167	142
	4.682	142

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	2020.	2019.
Prihodi		
Prihod od kamate od ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	18	24
Prihod od kamata – Intesa Sanpaolo Grupa	184	125
Ostali prihodi – Intesa Sanpaolo Grupa	207	194
	409	343

Troškovi		
Rashodi od kamata ključnom rukovodstvu i članovima njihove uže porodice	5	19
Trošak kamate – Intesa Sanpaolo Grupa	214	234
Ostali troškovi – Intesa Sanpaolo Grupa	2.428	2.423
	2.647	2.676

Naknade članovima ključnog rukovodstva su kako slijedi:

	2020.	2019.
Neto plate ključnom rukovodstvu	1.213	1.044
Porezi i doprinosi na neto plate	947	627
Bonusi Upravi	905	675
Ostale naknade Upravi	244	252
	3.310	2.598

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

36. KOMISIONI POSLOVI

Banka upravlja sredstvima za i u ime trećih lica. Ta sredstva se vode odvojeno od imovine Banke.

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Obaveze		
Banke i osiguravajuća društva	28.566	65.143
Vladine organizacije	7.812	7.918
Udruženja i agencije	800	801
Ostalo	60	423
Ukupno	37.238	72.285
Imovina		
Kreditni dati preduzećima	36.940	72.002
Kreditni dati stanovništvu	272	282
Ukupno	37.212	72.284
Dug prema osnovnim kreditorima – komisioni (Bilješka 29)	26	1

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Nakon datuma bilansa i do datuma potpisivanja ovih finansijskih izvještaja, nije bilo značajnih događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili objavljivanje u finansijskim izvještajima.

